

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

06 - 12 Eylül Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
06 – 12 EYLÜL 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
3.5 MİLYONU AŞKIN KİŞİ BORCUNU ÖDEYEMİYOR	6
4,1 MİLYAR İNSAN GÜVENCESİZ	6
DIŞ TİCARET AÇIĞI YÜZDE 51,3 ARTTI	7
ZAM FURYASI...	8
ENFLASYON, FAİZİ GEÇTİ!	10
AĞUSTOS AYINDA REKOLARIN ENFLASYONUNU YAŞADIK	11
BÜYÜMEYİ HALK HİSSETMEDİ	11
YÜZDE 21,7 'LİK BÜYÜMEDEN EMEKÇİLERE YOKSULLUK DÜŞTÜ	13
İNŞAAT MOTORUNUN BENZİNİ BİTTİ	14
EV KİRALARI YÜKSEK UÇUŞTA	15
HER 12 HANEDEN 1'İ MUHTAÇ DURUMDA!	15
900 BİN ABONE FATURASINI ÖDEYEMEDİ	16
6 KİŞİLİK İŞ İLANINA 3 BİN 813 KİŞİ BAŞVURDU	17
İNŞAAT TEMELDEN SALLANIYOR	17
İNŞAATTAKİ KRİZ BOYKOT GETİRDİ	18
BANKACILIK SEKTÖRÜ, İSTANBUL DEPREMİ GİBİ STRES BİRİKTİRİYOR	19
İSTANBUL'UN YILLIK ENFLASYONU YÜZDE 18,89 ARTTI	20
TARIM DA BİRKAÇ ÜLKENİN ELİNDE	20
MEYVE VE SEBZE FİYATLARINDA SON 6 YILIN EN BÜYÜK ARTIŞI	22
TARLA İLE MARKET ARASINDAKİ MAKAS AÇILDI	22
YILIN GÖZDESİ PAZARLIK USULÜ!	23
DOĞRUDAN TEMİN RANTI PATLADI	24
ÖZELLEŞTİRMENİN RAYLARI DÖŞENİYOR	25
POSTA TELGRAF TAZMİNATI!	25
AHİRET DİYENLER PARAYI 'DÜNYA MALI'NA GÖMMÜŞ!	26
DIYANET YİNE YOLUNU BULMUŞ	26
BÜYÜK YOLSUZLUK	27
KAZAYA DAVETİYE ÇIKARILIYOR	28
YOKSULUN VE ÖĞRENCİNİN YEMEĞİ MAKARNADA DA HIZLI FİYAT ARTIŞI...	29
PROTOKOLE DE İTTİFAK AYARI!	30
TEK ADAMI!	30
İŞTE ADALET, İŞTE EŞİTLİK, YÜZDE 97 CUMHUR İTTİFAKINA	35
RAFLAR DOLU, ÇANTA BOŞ	36
PARAN KADAR OKUMA DÖNEMİ!	38
ÖĞRENCİYE YARDIM DA YANDAŞA YARADI	39
AGARI ÜCRETİNİN ÇOCUĞU MATEMATİĞİ KİTAPTAN DEĞİL HAYAT PAHALILIĞINDAN ÖĞRENİYOR	39
HİJYENE 20 TL	40
EĞİTİMDE EŞİTSİZLİĞİN AZALTILMASI	41
ÜNİVERSİTELER YİNE KAN KAYBETTİ	42
TÜRKİYE'NİN TELAFİ EĞİTİMİ YOL HARİTASI	43
UZAKTAN EĞİTİM ANKETİ SONUÇLARI	46
10 SORUDA COVID-19 DÖNEMİNDE YÜZ YÜZE EĞİTİM	50
OECD TÜRKİYE EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ	53
2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAV SONUÇLARI ANALİZİ	53
BARAJI DÜŞÜRMEK BU GERÇEĞİ ÖRTMEZ	55
ÖLÜMLERİN BÜYÜK KISMI ÖNLENEBİLİRDİ	58
BU YÜZYILDA AFET ARTIK DOĞAL DEĞİL	59
ORMAN YANGINLARI ÜZERİNE	60
17 BİN AĞAÇ TÜRÜ YOK OLMA TEHLİKESİ ALTINDA	63
LİNYİT SAHASININ ÇED'SİZ GENİŞLETİLMESİ KAPSAMINDA 740 DÖNÜM ORMAN KESİLECEK	63
İKİZKÖY'DE İSTİMLAK TEHDİDİ	63
MADEN SAHASININ GENİŞLETİLMESİ VE TERMİK SANTRALE KARŞI HUKUKİ MÜCADELE	64
AKP'Lİ MEHMET ÖZHASEKİ 14. KEZ AYNI MÜJDEYİ VERDİ	64
BELEDİYELERİN BORÇ İÇİNDE BIRAKAN AKP'Lİ BAŞKAN KAYMAKAM OLARAK ATANDI	65
TÜRKİYE'DE YAŞAYAN SÜRİYELİLER İLE İLGİLİ GÜNCEL VERİLER	66
İKTİDARIN KABİL HAVAAALANI SEVDASI, ÜLKEYİ AFGANİSTAN BATAKLIĞINA SÜRÜKLÜYOR	69
YOKSULLAŞTIRAN BÜYÜME	70

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

06 – 12 EYLÜL 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***06-07 Eylül Olayları** (1955) Selanik'te Atatürk'ün doğduğu evin bombalandığı yolundaki yanlış haber gerekçe gösterilerek başlatılan ve iki gün süren İstanbul ve İzmir'deki gösteriler, Rumlara yönelik bir tahrip ve yağma hareketine dönüştü. İstanbul ve İzmir'de sıkıyönetim ilan edildi.

*06 Eylül 1975'de **Lice depremi**: Diyarbakır Lice'de meydana gelen depremde 2385 kişi öldü.

*08 Eylül 2009'da **Trakya'da sel felaketinde 31 kişi öldü**. Doğal afetler ülkemizin bir gerçeği iken tarihten ders çıkarılmıyor ve önlemler alınmıyor. İnsanları doğal afetler değil alınmayan önlemler öldürüyor...

***8 Eylül Dünya Okuma Yazma Günü**. Dünyada hala 1 milyara yakın okuma yazma bilmeyen insan bulunduğundan, UNESCO 8 Eylül'ü "Uluslararası Okuma Yazma Günü" ilan etti.

*09 Eylül 1922 - **İzmir'in Kurtuluşu**: Dumlupınar Meydan Muharebesi'nin kazanılmasının ardından Yunan Ordusu'nu önüne katan Türk Ordusu işgal altında bulunan İzmir'e girdi.

*09 Eylül 1923'de **Cumhuriyet Halk Partisi, Mustafa Kemal Atatürk tarafından kuruldu**.

*10 Eylül 1509'da **İstanbul'da "Küçük Kıyamet"** olarak adlandırılan büyük bir deprem meydana geldi. Deprem ülkesi olduğumuz gerçeği unutulmamalı, gerekli önlemler alınmalıdır.

*11 Eylül 1957'de Ankara'da sağanak yağış **sele** yol açtı; Bent Deresi taşıtı, 133 kişi sele kapılarak öldü.

*11 Eylül 2001 - Bazen 9/11 olarak anılan **11 Eylül saldırıları**, İslamcı silahlı grup El-Kaide'nin 11 Eylül 2001 Salı sabahı Birleşik Devletler'de düzenlediği dört koordineli terör saldırısı dizisidir. Saldırıları, en az \$10 milyarlık altyapı ve mülk hasarına, ek olarak 2.977 ölüm, 25.000'den fazla yaralanma ve uzun vadeli sağlık problemleriyle sonuçlandı. Siviller ve hava teroristleri dışında 343 itfaiyeci ve 72 kolluk kuvvetleri görevlisi ise enkazda arama yaptıkları sırada yaşamını yitirdi veya kayboldu. Saldırı, insanlık tarihindeki en ölümcül terör saldırısı olarak kayıtlara geçti.

*12 Eylül 1980'de **12 Eylül Darbesi** gerçekleştirildi. Darbe sonrası; resmî rakamlara göre 650.000 kişi gözaltına alındı, 230.000 kişi askerî mahkemelerce yargılandı, cezaevlerinde ise işkence sonucu 171 kişi olmak üzere yaklaşık 300 kişi hayatını kaybetti, 50 kişi idam edildi, 1.683.000 kişi ise fişlendi.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Kapasite Kullanım Oranı Artıyor

- İmalat sanayi sektörünün mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı ağustosta bir önceki aya göre 0,4 puan artarak yüzde 76,8 seviyesine çıktı.
- Ağustosta kapasite kullanımını bir önceki aya göre tüketim mallarında, dayanıklı tüketim mallarında ve aramalı üretiminde azalırken, dayanıksız tüketim malları ve yatırım mallarında artış kaydetti.
- Ocak-ağustos dönemi ortalama kapasite kullanım oranı ise geçen yılın aynı dönemine göre 5,7 puan artarak yüzde 75,8'e çıktı.
- Kapasite kullanım oranı bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre dayanıklı tüketim mallarında 10,4 puan, dayanıksız tüketim mallarında 4,3 puan, tüketim mallarında 5,3 puan, gıda ve içeceklerde 0,3 puan, ara mallarında 7,3 puan ve yatırım mallarında 4,2 puan artış kaydetti.

-Merkez Bankasının Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 13 -20 Ağustos haftasında **1 milyar 475 milyon dolar artarak 108 milyar 555 milyon** dolara yükseldi.
- Geçen hafta **döviz rezervi** 813 milyon dolar artarak **68 milyar 169 milyon** dolara, **altın varlıkları** 662 milyon dolar artarak **40 milyar 386 milyon** dolara yükseldi.
- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 422 milyon dolar azalarak 96 milyar 376 milyon dolara inerken, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **döviz ve altın swap borçları** ise 955 milyon dolar artarak 66 milyar 413 milyon dolara yükseldi.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları** 533 milyon dolar artarak **162 milyar 789 milyon dolara** çıktı.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi, 927 milyon dolar iyileşerek (eksi) -52,2 milyar dolar oldu.**
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında** net rezervi (eksi) – **40,6 milyar dolar** olarak hesaplandı.

-Sıcak Para

- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 13- 20 Ağustos haftasında, 1,9 milyar dolar azalarak **74,9 milyar dolara** çıktı.
- Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında ise geçen hafta yabancılar net olarak 207,1 milyon dolarlık hisse senedi, 211,2 milyon dolarlık devlet iç borçlanma kâğıdı, 1,5 milyon dolarlık da şirket borçlanma kâğıdı satın aldılar. Swap alacaklarını da 330 milyon dolar azalttılar.
- Yabancıların mevduatları ise 1,4 milyar dolar azaldı.
- Yabancı yatırımcıların 20 Ağustos itibarıyla Türkiye'deki portföylerinin 22,4 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 9,1 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 30,4 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 13 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.

• Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 13 Ağustos günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kağıtlarında net olarak 414 milyon dolarlık net alış yaptılar. Swap alacaklarını da 7,4 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla **yıl başından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 7 milyar dolar** oldu.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, 28,4 milyar lira azalarak 3 trilyon 922 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 26,5 milyar lira azalarak ve 1 trilyon 762 milyar liraya indi.
- 418 milyon dolar artarak 256,1 milyar dolara yükselen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise kurda yaşanan azalışın etkisiyle 1,8 milyar lira azalarak 2 trilyon 159 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 55,1 oldu. Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yine yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- **Dolarizasyon;** gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 56,1 oldu. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 16 – 23 Ağustos günleri arasında 367 milyon dolar artarak 163,3 milyar dolara çıktı.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 16 - 23 Ağustos günleri arasında, 6,1 milyar liralık artışla 3 trilyon 893 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında TL krediler 10,8 milyar lira artarken, döviz kredilerinden TL karşılığında ise kur düşüşünün de etkisiyle 4,7 milyar liralık azalış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 194 milyon dolar azalarak ve 163,4 milyar dolara indi.

-Vatandaşın Toplam Borcu 986 Milyara Ulaştı

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu (takipteki borçları da dahil) 13 -20 Ağustos günleri arasında 2,8 milyar lira azalarak 928,9 milyar liraya geriledi. Bu borcun 20,4 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.
- Bu borcun 749,4 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 179,5 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 666 milyon liralık, kredi kartı borçlarında ise 2,2 milyar liralık azalış oldu.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 14,9 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,5 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 20,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaşın zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Mart 2021 sonu itibarıyla 30,3 milyar lira olarak açıklandı.
- **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Toplam Borç:** Böylece **vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 985,7 milyar lirayı** buluyor.

-3 Milyon 564 Bin Kişi Borcunu Ödeyemiyor

- Tüketici kredisi ve kredi kartı borçlarında son bir yılda yaşanan artışın arkasından, borcunu zamanında ödeyemeyen vatandaş sayısında patlama oldu.
- Ocak-Haziran döneminde 474 bin 335 vatandaş tüketici kredisi, 222 bin 377 vatandaş da kredi kartı borcunu zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından yasal takibe alındı. Hem kredi kartı hem de tüketici kredisi borcu yüzünden takibe alınanlar tek kişi sayıldığında toplam 603 bin 74 vatandaşın ismi kara listeye girdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Geçen yılın aynı dönemine göre, tüketici kredisi borcunu ödeyemediği için takibe alınanların sayısı 268 bin 819, kredi kartı borcu yüzünden takibe alınanlar 23 bin kişi arttı. Her ikisini birden ödeyemeyenler tek kişi sayıldığında takibe alınanların toplam sayısında ise 258 bin 421 bin kişilik artış oldu.
- Önceki yıllarda (Son beş yılda) bankalar tarafından yasal takibe alınan ve borcunu halen ödeyememiş olan vatandaş sayısı ise 3 milyon 564 bin 22'ye çıktı.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 20 Ağustos itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,17 puan artarak yüzde 18,05'e, ticari kredi faizleri ise 0,11 puan azalarak yüzde 20,727ye geriledi..

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (20 Ağustos'ta 325,8 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de 27 Ağustos itibariyle yine yüzde 19 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 27 Ağustos günü kapanışta yüzde 18,97 faiz oranıyla (**gösterge faiz**) işlem gördü.
- Beş yıl vadelinin faizi de yüzde 17,81'e 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 17,31'e geriledi.
- Faiz oranları iki yıl vadeli de değişmedi, 5 yıl vadeli de yüzde 0,4 puan, on yıl vadeli de ise 0,28 puan azaldı.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise geçen hafta yüzde 4,41 oranında azalarak 27 Ağustos itibariyle 362,91 oldu.
- CDS'i Türkiye'den yüksek ülke olarak bir ter Arjantin bulunuyor. Türkiye diğer tüm ülkelerden daha yüksek bir risk primine sahip bulunuyor.
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 22,7 Milyon

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 27 Ağustos günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 4 milyon 662 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 972 bin adet arttı.
- Aynı dönemde 4 milyon 155 bin icra dosyası da sonuçlandırıldı.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise bir yıl öncesine göre (20 Ağustos 2020 tarihine göre) 41 bin azalarak 22 milyon 717 bine indi.

-Açlık-Yoksulluk Sınırı

- Birleşik-Kamu İş'in hesapladığı dört kişilik bir ailenin açlık sınırı ağustosta bir önceki aya göre 76 lira artarak 3 bin 589 liraya yükselirken, yoksulluk sınırı da 202 liralık artışla 12 bin 397 lira olarak gerçekleşti.
- Türk-İş'in hesapladığı açlık sınırı ise ağustosta 23 lira artarak 2 bin 972 liraya çıktı. Yoksulluk sınırı ise 76 lira artarak 9 bin 533 liraya yükseldi.

-Ekonomik Güven Endeksi

- Tüketici güven endeksinin yüzde 1,6 oranında azaldığı ağustos ayında, diğer sektörlerdeki güven artışının etkisiyle ekonomik güven endeksi yüzde 0,8 oranında artarak 100,1'den 100,9'a yükseldi.

-Temmuzda Otomobilde Üretim, Satış, İthalat Ve İhracat Azaldı

- Otomobil üretimi bu yıl temmuzda hem bir önceki aya göre yüzde 46, hem de geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 57 oranında azaldı.
- Temmuzda sadece üretim değil hem iç satışlar hem ithalat hem de ihracat hem geçen yılın aynı ayına hem de bir önceki aya göre düştü.

• Ocak-temmuz döneminde ise otomobil üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,5 oranında artarken, yurt içi satışlar ise yüzde 27 oranında artarak 346 bin 636'ya yükseldi. İhracat ise yüzde 3,3 oranında azalarak 323 bine indi. Aynı dönemde otomobil ithalatında ise yüzde 28,7 oranında büyüme yaşandı. Türkiye'ye 208 bin 593 otomobil ithal edildi.

-İnternet Kullananların Oranı Yüzde 82,6'ya Çıktı

- Türkiye'de geçen yıl yüzde 79 olan internet kullanan ailelerin oranı bu yıl yüzde 82,6'ya yükseldi.
- TÜİK'in yaptığı anketin sonuçlarına göre internete erişimi bulunan ailelerin oranı da yüzde 90,7'den yüzde 92,6'ya çıktı.
- Buna göre Türkiye'deki ailelerin yüzde 16,8'inde masaüstü bilgisayar, yüzde 38,3'ünce taşınabilir bilgisayar, yüzde 26,3'ünde tablet, yüzde 99,3'ünde akıllı telefon yüzde 58'ince ise smart TV ve benzeri bilişim aleti bulunuyor.

3.5 MİLYONU AŞKIN KİŞİ BORCUNU ÖDEYEMİYOR

Ocak-haziran döneminde 474 bin 355 kişi tüketici kredisini, 222 bin 377 kişi de kredi kartı borcunu zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından yasal takibe alındı.

3.5 milyonu aşkın kişi borcunu ödeyemiyor

Pandemi nedeniyle işlerini kaybeden veya gelirleri azalan vatandaşların bankalara olan borcu günden güne artıyor. Borcunu zamanında ödeyemeyen vatandaş sayısında son dönemde büyük patlama gözleniyor. Ocak-haziran döneminde 474 bin 355 kişi tüketici kredisini, 222 bin 377 kişi de kredi kartı borcunu zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından yasal takibe alındı.

34 MİLYON KİŞİ BORÇLU

CHP Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, "Son beş yılda bankalar tarafından yasal takibe alınan ve borcunu halen ödeyemez durumda olan vatandaş sayısı 3 milyon 564 bin 22 kişiye ulaştı" dedi. Tutdere, pandeminin de tetiklediği ekonomik krizin vatandaşları borç batağına sürüklediğini ifade ederek, "Vatandaş artık borçlarını ödeyemeyecek duruma getirildi. Haziran sonu itibarıyla bireysel kredi borcu bulunan 34 milyon 489 bin kişi bulunuyor. Toplam borç ise 929 milyar liraya ulaştı" diye konuştu.

603 Bin Vatandaş Kara Listeye Alındı

Bankalara olan borcunu ödeyemediği için 603 bin vatandaşın bankalar tarafından kara listeye alındığını belirten Tutdere, şunları söyledi:

"Tüketici kredisini ödeyemediği için takibe alınanların sayısı geçen yıla göre 268 bin 819 kişi arttı. Tüketici kredisi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyenler tek kişi sayıldığında ise takibe alınanların sayısı 258 bin 421 bin artmış durumda. İktidar yurttaşlarımızı borç batağına saptı."

4,1 MİLYAR İNSAN GÜVENCESİZ

Dünya nüfusunun yüzde 53'ü ulusal sosyal koruma sistemlerinden hiçbir gelir güvencesi elde edemiyor. ILO'nun raporuna yüksek ve düşük gelirli ülkeler arasındaki açığın daha da derinleştiği belirtildi.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), yeni tip koronavirüs (Covid-19) krizi sırasında sosyal korumanın dünya genelinde benzeri görülmemiş biçimde yayılmasına rağmen, 4 milyarı aşkın insanın hiçbir sosyal koruması olmadığı uyarısında bulundu.

ILO, 2020-2021 Dünya Sosyal Koruma raporunu "Daha İyi Geleceği Ararken, Sosyal Koruma Yol Ayrımında" başlığıyla yayımladı. Rapor, küresel salgınla mücadelenin "dengesiz ve yetersiz" seyrettiği vurgulanarak, yüksek ve düşük gelirli ülkeler arasındaki açığın daha da derinleştiği, tüm insanların hak ettiği, çok ihtiyaç duyulan sosyal korumanın sağlanamadığı belirtildi.

Rapor, şu anda 4,1 milyar insanın (dünya nüfusunun yüzde 53'ü) ulusal sosyal koruma sistemlerinden hiçbir gelir güvencesi elde edemediği, dünya nüfusunun yalnız yüzde 47'sinin etkin olarak en az bir sosyal korumadan yararlandığı ortaya konuldu. Sosyal korumada önemli bölgesel eşitsizliklerin olduğuna yer verilen raporda, dünyada en geniş sosyal güvenlik kapsamına sahip bölge olan Avrupa ve Orta Asya'da insanların yüzde 84'ü en az bir yardım kapsamında bulunurken, Afrika'da bu oranın yüzde 17,4 olduğu ortaya kondu.

Servetin Sadece Yüzde 1.1'i Ayırılıyor

Raporda, dünyada çocukların büyük çoğunluğunun etkin sosyal korumadan yoksun durumda olduğuna işaret edilerek, dünyada yalnız dört çocuktan birinin sosyal koruma yardımı aldığı ifade edildi.

Sosyal korumaya ilişkin kamu harcamalarının önemli ölçüde değişkenlik gösterdiğine yer verilen raporda, "Ortalama olarak, ülkeler gayrisafi yurtiçi hasıllarının (GYSH) yüzde 12,8'ini sosyal korumaya (sağlık hariç) harcıyorlar. Öte yandan, yüksek gelirli ülkeler GSYH'lerinin yüzde 16,4'sını düşük gelirli ülkeler ise yalnız yüzde 1,1'ni sosyal korumaya harcıyor." ifadesine yer verildi.

ILO Genel Direktörü Guy Ryder, sosyal korumada ülkelerin yol ayrımında olduğunu belirterek, "Bu, yeni nesil hak temelli sosyal koruma sistemleri oluşturmak için, küresel salgınla mücadeleyi doğru yönlendirecek önemli bir adımdır. Etkili ve kapsamlı sosyal korumanın yalnız sosyal adalet ve insana yakışır işlerin değil, aynı zamanda sürdürülebilir ve dayanıklı bir gelecek oluşturmanın da temeli olduğunu bilmeliyiz" diye konuştu.

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre sosyal koruma, başta yaşlılık olmak üzere sağlık hizmetleri ve gelir güvencesine erişim, işsizlik, hastalık, maluliyet, iş yerinde yaralanma, çocuklu aileler için doğum veya haneye temel geliri sağlayan kişinin kaybedilmesi hallerini kapsıyor.

DIŞ TİCARET AÇIĞI YÜZDE 51,3 ARTTI

Temmuz ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 51,3 artarak 2 milyar 827 milyon dolardan, 4 milyar 278 milyon dolara yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle oluşturulan genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2021 yılı Temmuz ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,2 artarak 16 milyar 415 milyon dolar, ithalat yüzde 16,8 artarak 20 milyar 693 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2021 yılı Ocak-Temmuz döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 34,9 artarak 121 milyar 325 milyon dolar, ithalat yüzde 25,8 artarak 146 milyar 802 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2021 Temmuz ayında yüzde 8,9 artarak 14 milyar 442 milyon dolardan, 15 milyar 720 milyon dolara yükseldi.

Temmuz ayında enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat yüzde 24,0 artarak 13 milyar 357 milyon dolardan, 16 milyar 566 milyon dolara yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret açığı Temmuz ayında 846 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi yüzde 16,1 artarak 32 milyar 287 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 94,9 oldu.

Dış Ticaret Açığı Temmuzda Yüzde 51,3 Arttı

Temmuz ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 51,3 artarak 2 milyar 827 milyon dolardan, 4 milyar 278 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2020 Temmuz ayında yüzde 84,0 iken, 2021 Temmuz ayında yüzde 79,3'e geriledi.

Ocak-Temmuz döneminde dış ticaret açığı yüzde 4,7 azalarak 26 milyar 720 milyon dolardan, 25 milyar 477 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2020 Ocak-Temmuz döneminde yüzde 77,1 iken, 2021 yılının aynı döneminde yüzde 82,6'ya yükseldi.

Ekonomik faaliyetlere göre ihracatta, 2021 Temmuz ayında imalat sanayinin payı yüzde 94,7, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı yüzde 2,6, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı yüzde 2,1 oldu.

Ocak-Temmuz döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı yüzde 94,5, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı yüzde 3,2, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı yüzde 1,9 oldu.

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2021 Temmuz ayında ara mallarının payı yüzde 77,8, sermaye mallarının payı yüzde 12,9 ve tüketim mallarının payı yüzde 8,9 oldu.

İthalatta, 2021 Ocak-Temmuz döneminde ara mallarının payı yüzde 76,0, sermaye mallarının payı yüzde 13,9 ve tüketim mallarının payı yüzde 10,0 oldu.

En Fazla İhracat Almanya'ya

Temmuz ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 1 milyar 446 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 57 milyon dolar ile ABD, 983 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 803 milyon dolar ile İtalya, 772 milyon dolar ile Irak takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 30,8'ini oluşturdu.

Ocak-Temmuz döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 10 milyar 832 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 7 milyar 830 milyon dolar ile ABD, 7 milyar 227 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 6 milyar 277 milyon dolar ile İtalya ve 5 milyar 663 milyon dolar ile Irak takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 31,2'sini oluşturdu.

İthalatta Çin ilk sırayı aldı. Temmuz ayında Çin'den yapılan ithalat 2 milyar 657 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 2 milyar 453 milyon dolar ile Rusya, 1 milyar 630 milyon dolar ile Almanya, 937 milyon dolar ile ABD, 905 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 41,5'ini oluşturdu.

Ocak-Temmuz döneminde ithalatta ilk sırayı Çin aldı. Çin'den yapılan ithalat 17 milyar 800 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 15 milyar 85 milyon dolar ile Rusya, 12 milyar 903 milyon dolar ile Almanya, 6 milyar 885 milyon dolar ile ABD, 6 milyar 490 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 40,3'ünü oluşturdu.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2021 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre ihracat yüzde 1,1 azalırken, ithalat yüzde 4,2 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2021 yılı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 26,4, ithalat yüzde 31,4 arttı.

Temmuz ayında göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı yüzde 94,7 oldu. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 2,9 oldu. Ocak-Temmuz döneminde imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı yüzde 94,5 oldu. Ocak-Temmuz döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 3 oldu.

Temmuz ayında imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı yüzde 74,8 olarak gerçekleşti. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı yüzde 13,1 oldu. Ocak-Temmuz döneminde imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı yüzde 78,2 oldu. Ocak-Temmuz döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı yüzde 12,8 olarak gerçekleşti.

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2021 yılı Temmuz ayında, ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,4 artarak 15 milyar 620 milyon dolar, ithalat yüzde 15,7 artarak 19 milyar 841 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Temmuz ayında dış ticaret açığı yüzde 40,4 artarak 3 milyar 7 milyon dolardan, 4 milyar 221 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2020 Temmuz ayında yüzde 82,5 iken, 2021 Temmuz ayında yüzde 78,7'ye geriledi.

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2021 yılı Ocak-Temmuz döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 35,3 artarak 115 milyar 122 milyon dolar, ithalat yüzde 26,3 artarak 141 milyar 89 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Temmuz döneminde dış ticaret açığı yüzde 2,6 azalarak 26 milyar 665 milyon dolardan, 25 milyar 967 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2020 Ocak-Temmuz döneminde yüzde 76,1 iken, 2021 yılının aynı döneminde yüzde 81,6'ya yükseldi.

ZAM FURYASI...

Doğalgaz santrallerinin tarifesi yüzde 55'in üzerinde zamlandı. Elektrikte fahiş zam kaçınılmaz, iktidar isterse yansıtılabılır. Elektrik şirketleriyle görüşün, 84 milyon için çözüm üretin.

Son yapılan yüzde 15 oranındaki zamlarla birlikte elektrik üretim amaçlı santrallerin kullandığı doğalgaz tarifesine bu yıl içerisinde toplam yüzde 55'in üzerinde zam yapıldı. Bu zamlar; 1 Ekim'de elektrik faturalarına yapılacak ve doğrudan vatandaşa yansıtılacak fahiş bir zammın habercisi. İktidar isterse bu maliyet artışını vatandaşa fatura etmeyebilir. Önümüzdeki ay iktidarın şirketleri mi yoksa vatandaşları mı kollamayı tercih edeceğini birlikte göreceğiz.

İktidar Elektrik Desteğini İtiraf Etti

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun elektrik faturalarındaki vurguna dikkat çektiği sosyal medya paylaşımı üzerine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık bildiğiniz gibi elektrik desteği alan hane sayısını

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

açıklamak zorunda kaldı. İktidar 2,1 milyon haneye yani yaklaşık 8,5 milyon vatandaşımıza elektrik tüketim desteği verildiğini itiraf etti.

Beş Defa Sordum Cevabı Sakladılar

Bu; Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik buhranı açık seçik ortaya koyan bir veridir! Bu veriyi, yani kaç vatandaşımızın elektrik faturalarını ödemek için devletten destek aldığını sorumlu olan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tam 5 kez sordum. Cevaplamadılar; sakladılar. Çünkü milyonlarca insanımız elektrik faturasını ödeyemediği için saklamak zorunda kaldılar.

Her 12 Haneden Biri Muhtaç Durumda

Destekleri oy devşirmek için kullanıyorlar. Çünkü bize gelen bilgilere göre çok sayıda ihtiyaç sahibi vatandaşımız bu desteğe müracaat ettiği halde alamıyor. İktidara 'Salgın sonrası elektrik tüketim desteğinden yararlanan var mı?' diye sordum. Sus pus oldular! Şimdi Sayın Bakan Derya Yanık çıksın açıklasın! Bu ülkede kaç yoksul var? Kaç kişi evine ekmek götürmüyor? Kaç hane karanlıkta kaldı? Kaç aile evini ısıtamadı? Bu iktidar döneminde vatandaşlarımız yoksullaştı ve ülkemizde her 12 haneden biri muhtaç duruma geldi.

Enerji Bakanlığı da Yanıt Vermiyor

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez'e de her ay düzenli olarak yılbaşından bu yana soruyorum. 'Türkiye'de kaç mesken, kaç ticarethane, kaç sanayi, kaç tarımsal sulama elektrik abonesi faturasını ödeyememiştir? Tek bir cevap yok! Aynı şekilde doğalgazı kesilen vatandaşlarımızı soruyorum, Bakan sus pus! İktidar müjdelerin arkasına saklanıyor, zam üstüne zam yapıyor!

Her Ay 185 Bin Konutun Elektrik Kesildi

AK Parti iktidarının yanlış politikalarının ülkemizi getirdiği ekonomik buhran sonucunda bizim araştırmalarımızdan elde ettiğimiz sonuçlara göre her ay ortalama; 185 bin konutun faturası ödenmediği için elektrikli, 80 bin konutun da doğalgazı kesilmiş. Bu veriler her geçen gün ekonomik buhran ve salgın yüzünden işini aşını kaybedenler nedeniyle artmış durumda ve artmaya da devam ediyor.

İktidarın Tek Politikası Zam Yapmak

Geldiğimiz noktada AK Parti eşittir zam oldu. Bir kez daha gördük ki; iktidarın enerji faturalarını düşürme konusunda hiçbir politikası yok. Tam tersine iktidarın tek politikası zam yapmak. 84 milyon vatandaş müşteri olarak gören bir anlayışla faturaları vatandaşa ödetiyorlar. AKP döneminde yandaş kazandı vatandaş faturayı ödedi ve gelinen noktada zam yapmadan bu ülkeyi yönetemiyorlar.

Doğalgaz Santralleri Tarifesine 8 Zam

Yılın başından bu yana uyardık. Kuraklık tehlikesi var. Önlemler alın dedik. Kuraklık dikkate alınmadı. Bu nedenle hidroelektrik santrallerinin elektrik üretimde payı düştü. Sonuç olarak doğalgaz santrallerinin payının rekor oranda artması elektrik üretiminde maliyetleri artırdı. Bu aylardır bilinen bir gerçek. BOTAŞ; yılbaşından bu yana elektrik üretim amaçlı santrallerin tarifesine dün yapılan son zamlarla birlikte tam 8 kere zam yaptı!

Santrallerin Tarifesi Yüzde 55 Zamlandı

Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarında yüzde 1'er oranında zamlanan tarife, Mayıs ayında yüzde 5, Haziran ayında yüzde 12, Temmuz ayında ise yüzde 20 oranında arttı. Son olarak peş peşe yapılan bu zamlar yetmezmiş gibi dün akşam yüzde 15 oranında bir zam daha yapıldı. Buna göre doğalgaz santrallerinin tarifesine yapılan zamların toplamı yılbaşından bu yana yüzde 55'in üzerine çıktı.

Elektrikte Fahiş Zam Kapıda

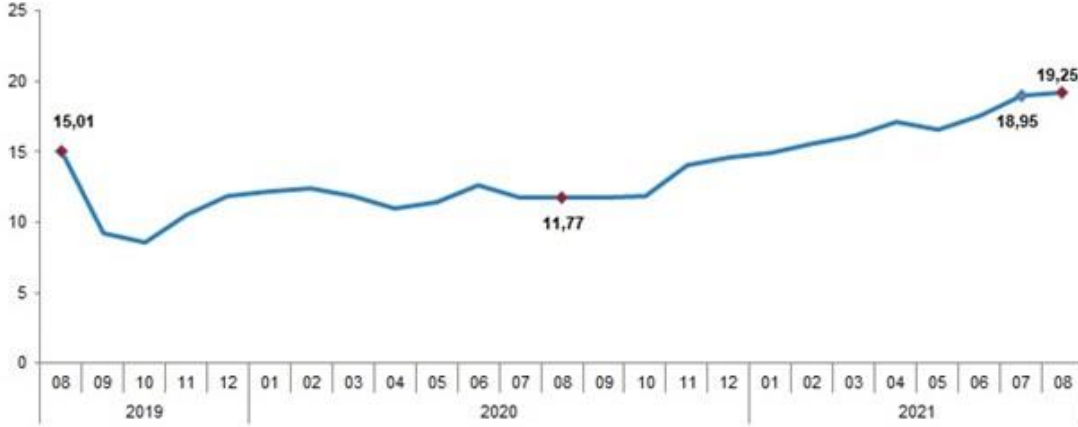
Bu zamlar; 1 Ekim'de elektrik faturalarına yapılacak fahiş bir zammın habercisi. Biz bu zamların artık vatandaşlarımıza yansıtılmaması gerektiğini savunuyoruz. Bunu yapmak mümkün. Elektrik faturalarından tahsil edilen dağıtım bedeli ve desteklemeler üzerinden bu artan maliyetler karşılanabilir. İktidar isterse bu maliyet artışını vatandaşa fatura etmeyebilir. Önümüzdeki ay iktidarın vatandaşları mı yoksa şirketleri mi kollamayı tercih edeceğini hep birlikte göreceğiz. İktidarı uyarıyoruz: Sanayi ve elektrik üretim amaçlı doğalgaz tarifesine yaptığınız son yüzde 15'lik zammı vatandaşa yansıtmayın. Gözümüz üzerinizde; hanelere, esnafa, çiftçinin kullandığı elektrikle, doğalgaza zam yapmayı aklınızdan bile geçirmeyin! Yapmanız gereken; elektrik şirketleriyle konuşun ve 84 milyon için çözüm üretin.

ENFLASYON, FAİZİ GEÇTİ!

TÜİK'in açıkladığı ağustos ayı verilerine göre enflasyon yıllık yüzde 19,25'i buldu. Böylece enflasyon, Merkez Bankası'nın belirlediği yüzde 19'luk politika faizi oranını geçti. Gıda enflasyonu ise yüzde 29 ile son 28 ayın zirvesine çıktı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ağustos ayı enflasyon verilerini açıkladı. Enflasyon, ağustos ayında yıllık yüzde 19,25 oldu. Enflasyon, Merkez Bankası'nın belirlediği yüzde 19'luk politika faizi oranını geçmiş oldu.

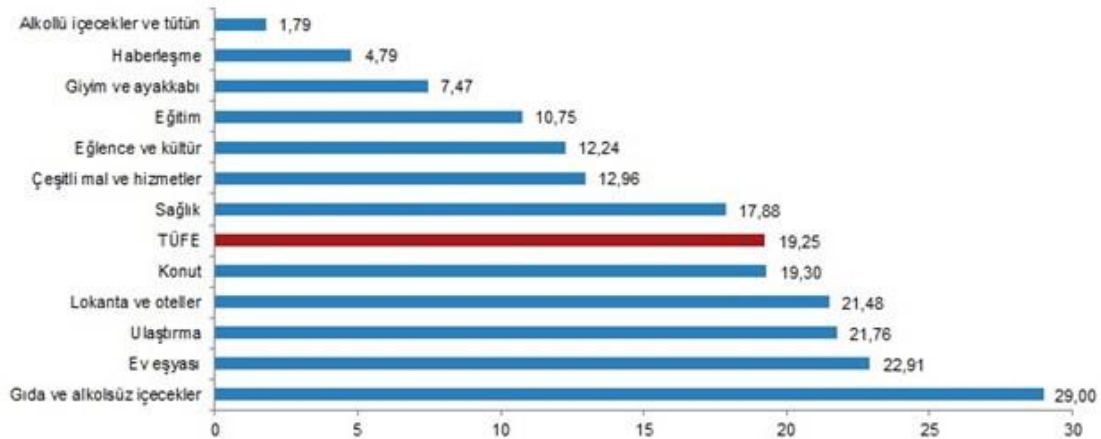
Buna göre TÜFE'de 2019 yılı ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 1,12, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 11,65, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 19,25 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 15,78 artış gerçekleşti.

Gıda Ve İçecek Enflasyonu Yüzde 29!

Yıllık en düşük artış %1,79 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %4,79 ile haberleşme, %7,47 ile giyim ve ayakkabı ve %10,75 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %29,00 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %22,91 ile ev eşyası ve %21,76 ile ulaştırma oldu.

Böylelikle yıllık gıda enflasyonunda 2019 Nisan ayından bu yana en yüksek artış görüldü.

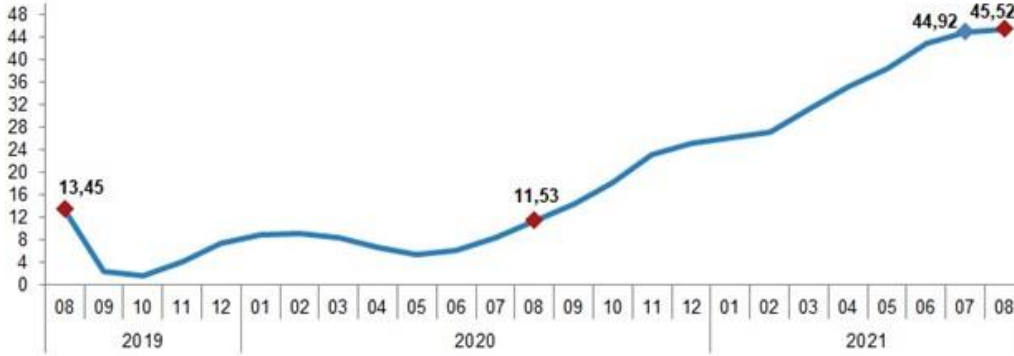
Aylık düşüş gösteren ana gruplar %3,08 ile giyim ve ayakkabı ve %0,77 ile ulaştırma oldu. Ana harcama grupları itibarıyla 2021 yılı Ağustos ayında en az artış gösteren diğer ana gruplar %0,18 ile alkollü içecekler ve tütün, %0,31 ile sağlık ve %0,58 ile eğitim oldu. Buna karşılık, 2021 yılı Ağustos ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, %3,18 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %2,27 ile lokanta ve oteller ve %1,38 ile ev eşyası oldu.

ÜFE Yıllık Yüzde 45,52'yi Buldu

Üretici fiyatlarında yükseliş ivmesinin Ağustos'ta devam ettiği izlendi. Buna göre yurtiçi üretici fiyat endeksi Ağustos'ta bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 45,52 artış kaydetti.

Üretici fiyatları bir önceki aya göre ise yüzde 2,77 yükseldi.

Üretici-tüketici fiyat endekslerinde kaydedilen yıllık artış arasındaki makas da 26,3 puanla Ağustos ayında rekor tazeledi. Söz konusu makas, uzmanlar tarafından zamların habercisi olarak yorumlanıyor.

Merkez Bankası'nın Yıl Sonu Beklentisi Yüzde 16,30

Öte yandan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 6 Ağustos'ta paylaşılan Piyasa Katılımcıları Anketine göre, yıl sonu tüketici enflasyonu beklentisi yüzde 15,64'ten yüzde 16,30'a çıkarılmıştı.

AĞUSTOS AYINDA REKOLARIN ENFLASYONUNU YAŞADIK

Ağustos ayında adeta rekorların enflasyonunu yaşadık. Kara deliğe dönüşen enflasyon önüne geleni yutmaya devam ediyor.

Enflasyon faizi geçti, 2020 yılı zamlarından eser kalmadı

Temmuz ayında virgül farkı ile yüzde 19'luk faiz oranının gerisinde kalan enflasyon oranı, Ağustos ayında yüzde 19,25 ile Merkez bankasının politika faizini geride bıraktı.

Enflasyon farkı Ağustos ayında yüzde 11,65'e yükselirken, Memurlara ve emeklilere 2020'nin son altı ayı için verilen yüzde 8,45'lik zamdan da eser kalmadı.

Ağustos ayında en yüksek artış ise yüzde 29 ile gıda enflasyonunda gerçekleşti. Gıda enflasyonu 28 ayın zirvesine yerleşti.

Dar gelirli yurttaşlara Ağustos ayında düşen ise daha fazla açlık ve daha fazla yoksulluk oldu.

2004 yılından bugüne en yüksek Ağustos ayı enflasyonunu gördük

İktidar sürekli olarak ekonomide yeni rekorlar kırdığımızı açıklayadursun, kırdığımız tek rekor yüksek enflasyon ve hayat pahalılığıdır.

Türkiye, yüzde 19,25 enflasyonu ile 2004 yılından bugüne en yüksek Ağustos ayı enflasyonunu yaşadı.

Yeni rejimde sürekli olarak porsiyonları küçülen emekçilerin mutfağındaki ateş, evin her yerine sıçramış oldu.

Sözde cihan devleti olacağız sözü verilen yeni rejimin 38 ayının 36'sı çift haneli enflasyonla geçti.

Artık bir kara deliğe dönüşmüş olan enflasyon önüne geleni yutmaya devam ederken, iktidarın sözde büyüme laflarından da eser kalmadı.

BÜYÜMEYİ HALK HİSSETMEDİ

Büyüyen borçlar oldu...

Yılın ikinci çeyreğinde ülke ekonomisinin yüzde 21,7 büyüdüğü açıklandı. İlk çeyreklik döneme göre büyüme oranı yüzde 0,9 oldu. Sermayenin büyümeden aldığı pay artarken ücretlilerin payı yine azaldı.

Ülke kronikleşen işsizlik, ekonomik kriz ve salgının çemberinde yılın ikinci çeyreğinde devasa büyüme oranı açıklandı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) yılın ikinci çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt içi Hâsıla (GSYH) verilerine göre geçen yılın aynı döneminde sert çakılan ülke ekonomisi, bu yıl ikinci çeyrekte baz etkisiyle yüzde 21,7'lik büyüme kaydetti. Pandeminin en yoğun yaşandığı ve ekonomide tam kapanma önlemlerinin uygulandığı geçen yıl ikinci çeyrekte ülke yüzde 10,4 küçülmüştü.

Nisan-haziran dönemine ait verilere göre ülke ekonomisi 2021 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 52,4 artarak 1 trilyon 581 milyar 120 milyon TL gelir elde etti. GSYH'nin ikinci çeyrek değeri ABD doları bazında 188 milyar 566 milyon olarak gerçekleşti.

Öte yandan 2021 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre hizmetler yüzde 45,8, sanayi yüzde 40,5, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 32,4, diğer hizmet faaliyetleri yüzde 32,3, bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 25,3, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 8,5, gayrimenkul faaliyetleri yüzde 3,7, inşaat yüzde 3,1 ve tarım, ormancılık ve balıkçılık yüzde 2,3 arttı. Finans ve sigorta faaliyetleri ise yüzde 22,7 azaldı.

Sermayenin Payı Yine Arttı

GSYH içinde emek gücünün aldığı pay azalırken sermayenin kâr payı arttı. TÜİK, verilerinde emeğin GSYH içindeki payı işgücü ödemeleri adı altında belirtiliyor. Çalışanların aldıkları ücret Gayrisafi Katma değer içindeki payı geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 11 azaldı. Geçen yılın aynı döneminde yüzde 37,0 olan işgücü ödemeleri bu yılın aynı çeyreğinde yüzde 32,9 oldu. Sermaye kesiminin geliri olan net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 42,8'den yüzde 49,8'e yükseldi. Ekonomist Firuze Nazlı Ergin, açıklanan büyüme rakamlarını değerlendirdi. Baz etkisini açıklayan Ergin, "Çeyreklik bazdaki büyüme oranı ise yüzde 0,9 oranında. Yıllık ve çeyreklik bazdaki büyüme performansı arasındaki makas, bize yıllık bazdaki büyüme verisinin arkasında güçlü baz etkisinin katkısı olduğunu gösteriyor. Geçen yılın ikinci çeyreğindeki dip veri ile kıyaslandığı için yüzde 21,7 gibi sürdürülebilir olmayan bir sıçrama gözlemlememiz normal" dedi.

Hizmetler sektöründeki büyümeye dikkat çeken Ergin, "Sektör bazında baktığımızda, hizmetler ve imalat sanayideki yüzde 45,8 ve yüzde 43,4'lük artış büyüme verisindeki ana itici güçleri oluşturuyor. Ancak pandemiden orantısız bir biçimde etkilenen ve yeterince destek alamayan hizmet sektörü henüz yaralarını sarabilmiş değil" ifadelerini kullandı.

Açıklanan büyüme rakamlarının ücretli kesimler tarafından hissedilmediğine dikkat çeken Ergin, "Yüksek enflasyon, maaşlı çalışanların büyümeden aldığı payı yüzde 37'den yüzde 32,9'a düşürdü. Dolayısıyla imalat sanayisindeki büyümenin de ücretli çalışanlar tarafından hissedildiğini söyleyemeyiz" şeklinde konuştu. Büyüme ve refah arasındaki makasa dikkat çeken Ergin, "Büyüme verisi her şeyi özetleyen tek bir veri olarak okunmak istendiği için uzun süredir niteliği ve sürdürülebilirliği geri planda bırakılıyor. Bu nedenle büyüme ve refah arasındaki makas hiç olmadığı kadar açılıyor. Enflasyonla mücadeleyi önceliklendirmeden büyümenin çalışanlar tarafından hissedilmesi söz konusu olamaz" diyerek önceliğin enflasyon olması gerektiğini belirtti.

İktidar sözcülerinin destanlarına kanmayın

Aynı yere sert düşen bir topun fazla zıplaması gibi, 2020'nin ikinci çeyreğinde sert çakılan ekonominin 2021'in aynı döneminde hızla büyümesi beklenirdi. Nitekim öyle de oldu. Şimdi isterseniz basit bir hesaplamayla yüzde 20'yi aşan büyüme istatistiğinin aslında olağanüstü bir performansa denk gelmediğini gösterelim. Zincirlenmiş hacim endeksi 2019'un ikinci çeyreğinde 170,8'di. 2021'in aynı döneminde ise 186,3'e yükselmiş. Diğer bir ifadeyle yüzde 9,08'lik bir artış göstermiş. Demek ki yıllık ortalama büyüme yüzde 4,5 civarında olmuş ki bu da Türkiye'nin geçmiş büyüme eğilimlerine paralel. Aslında Covid-19 pandemisinin 2020'de yarattığı şokun ardından dünyanın birçok coğrafyasında 2021'de baz etkisiyle yüksek büyüme istatistikleri açıklandı. Örneğin 2021 2. Çeyreğinde İspanya ekonomisi yüzde 19,8 Fransa yüzde 18,7, İtalya yüzde 17,3 büyüdü.

Aslında Türkiye ekonomisindeki büyüme trendini okuyabilmek açısından elverişli gösterge mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış çeyrekten çeyreğe büyüme. 2021'in ilk çeyreğine göre hacim endeksi 2. çeyrekte yüzde 0,9 arttı. Bu da yıllık yüzde 3,6'ya yani, Türkiye'nin büyüme potansiyeli civarında bir performansa işaret ediyor. Dolar bazında da Türkiye ekonomisinin 765,1 milyar dolarlık bir büyüklükte olduğu görülüyor. Geniş halk kesimleri büyümenin kendi yaşamlarına yansımadığından, ekonomi iyiye giderken durumlarının kötüye gittiğinden şikâyetçi. Peki, bu bir yanılsama mı? Hayır. TÜİK, kendi rakamları da emeğiyle geçinen kesimlerin ekonomi pastasından aldıkları payın giderek küçüldüğünü doğruluyor. İkinci çeyrekte de bir yıl önce yüzde 37 olan işgücü ödemeleri yüzde 32,9'a geriledi. Tüm bunlara karşın hane halkının tüketim harcamalarının yüzde 22,9 arttığı ilan edildi. Çünkü insanlar gelirleri düşse de tüketici kredisine başvurursak, kredi kartlarına dayanarak yaşam standartlarını korumaya, enflasyon karşısında zayıflayan satın alma güçlerini dengelemeye çalıştılar. Nitekim 2020'nin haziran sonuyla 2021'in haziran sonunu karşılaştığımızda, ihtiyaç kredilerin 338,8 milyar liradan 414,7 milyar liraya, kredi kartı bakiyesinin de 115,1 milyar liradan 167,1 milyar liraya sıçradığını görüyoruz.

Özetle, 2020'den gelen baz etkisine, sade yurttışı borçlandırmaya, liranın değer kaybının ihracatı hareketlendirmesine dayalı bir büyüme ile karşı karşıyayız. O nedenle iktidar sözcülerinin büyüme destanlarına kanmayın. Türkiye ekonomisinin yüksek enflasyon, kronik işsizlik, adaletsiz gelir dağılımına dayalı bozuk yapısında ne yazık ki bir değişiklik yok.

6 Kişilik Kadroya 3 Bin 813 Başvuru

Gençlik ve Spor Bakanlığı Adıyaman Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nde, 6 kişilik erkek temizlik kadrosu açıldı.

İŞKUR üzerinden alınacak temizlik görevlisi kadrosuna, 5 günde 3 bin 813 kişi başvurdu. Başvuruda bulunanlar arasındaki bin 70 kişinin, lisans ve ön lisans mezunu olması dikkat çekti. Geçtiğimiz mart ayında da Adalet Bakanlığı, Adıyaman ve ilçelerinde görevlendirilmek üzere İŞKUR üzerinden 9 kişilik temizlik kadrosu açmıştı. 9 kişilik kadroya, bin 443'ü üniversite mezunu olmak üzere toplamda 5 bin 226 kişi başvurmuştu. Adıyaman, işsizliğin en çok olduğu ilk 10 il arasında yer alıyor. Merkez, ilçe, belde ve köylerle birlikte toplam 630 bin nüfusu barındıran Adıyaman'da, İŞKUR'a kayıtlı 53 bini aktif, 20 bini ise pasif olmak üzere toplam 73 bin kayıtlı işsiz var.

YÜZDE 21,7 'LİK BÜYÜMEDEN EMEKÇİLERE YOKSULLUK DÜŞTÜ

Sözde 21,7'lik büyümeden emekçilere daha fazla yoksulluk düştü. Ekonomi büyürken, emekçiler bu büyümeden pay alamadı.

Patron Payını Yüzde 7 Arttırdı, Çalışanın Payı Yüzde 4,1 Azaldı

Türkiye ekonomisi büyüdükçe, ücretli çalışanların ekonomiden aldıkları payda sürekli olarak küçülmektedir.

Geçen yılın ikinci çeyreğine işçilerin aldıkları pay bu çeyrekte yüzde 4,1 azalarak yüzde 32,1'e düştü. Yani bir başka deyişle Türkiye ekonomisi büyüdükçe, çalışanlar yoksullaştı. Çalışanların aldıkları pay azalırken, patronların büyümeden aldıkları pay ise yüzde 7 artarak yüzde 49,8'e yükseldi.

Emekçilerin çalıştıkça yoksullaştığı bir dönemi ekonomik büyüme olarak açıklamanın gerçeklikle hiçbir alakası yoktur.

Yüzde 21,7 Kim Büyüdü?

Ekonominin yüzde 21,7'nin büyüdüğü bu dönemde 9 milyondan fazla işsizimiz var. Ocak-Haziran ayı arasında bankalara olan borcunu ödeyemediği için 603 bin kişinin ismi kara listeye girmiş durumda.

Bu yılın ilk 7 ayında 53 binden fazla esnaf iflas etti. Türkiye, TÜİK'İN makyajlı verilerindeki yüzde 19'luk enflasyonla dahi dünyada 12. Sırada.

Yüzde 19'luk faiz oranları ile dünyada en yüksek faiz uygulayan 7. Ülkeyiz.

Açlık sınırı 2927 lira ile asgari ücreti geride bırakmış durumda ve 10 milyona yakın asgari ücretli açlık sınırının altında yaşamaya çalışıyor.

Ama bu durumda bir bakıyoruz ki Türkiye ekonomisi yüzde 21,7 büyüyor.

İşsiz iş bulamadığı, asgari ücretlinin açlık sınırının altında yaşadığı, insanların borcunu borçla kapattığı, yurttışın porsiyonlarının küçüldüğü bu büyüme olsa olsa halkı yoksullaştıran büyümedir.

İNŞAAT MOTORUNUN BENZİNİ BİTTİ

Düşük faizli krediler ile canlı tutulmaya çalışan inşaat sektöründe maliyet krizi patlak verdi. AKP'nin inşaatla büyüme modelinde benzin çoktan bitti.

Ülkede ihtiyaç fazlası konut olmasına rağmen kriz yaşanıyor. Geçen yıl salgın önlemleri arasına sıkıştırılan düşük faizli konut kredileri satışları artırsa da ev sahibi olmak her geçen gün hayale dönüşüyor. Kiralar ise hem artan talep nedeniyle hem de ev sahiplerinin suiistimali nedeniyle uçuşa geçmiş durumda. Ev fiyatlarında yaşanan artış ve maliyetler ise inşaatçıların da isyan etmesine neden oldu. AKP'nin iktidara gelmesiyle büyümenin motoru haline getirilen sektörün adeta benzini bitti. Sorunun temelinde ise 19 yılın biriken sorunları yatıyor.

İnşaat sektörünün en önemli faaliyeti konut üretimi. Bu nedenler sektörde yaşanan krizin nedenleri için ilk olarak ülkedeki konut satışlarını ve üretimini inceledik.

Stok Fazla Satış Yok

TÜİK'in Yapı İzin İstatistikleri'ne göre yapı kullanım izni verilen daire sayısı ise 2021 yılı ocak-haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine oranla sadece yüzde 3,4 artarak 279 bin 635 olarak açıklandı. Önceki yıllara göre yapı izni sayısında ciddi bir azalma söz konusu. Yapı kullanım izni verilen daire sayısı 2019'un ocak-haziran döneminde 395 bin 763, 2018'de ise 409 bin 972'ydi. Özellikle 2013 yılından bu yana patlayan yapı izni konut stoku fazlasına neden oldu. Bu stok sektörün yavaşlamaya başladı 2019 yılında ilk kez eritildi. Geçen yıl düşük faizli konut kredileri ile bir miktar daha konut stoku eritilse de ihtiyaç fazlası konut sayısı hâlâ yüksek.

Zira Türkiye Müteahhitler birliği ülkede yıllık 800 bin civarı konut ihtiyacı olduğunu belirtiyor. Toplam konut stoku ise bunun yaklaşık iki katı. Ülke genelinde müteahhitlerin elinde 1,5 milyondan fazla konut var.

Asgari Ücretliye Hayal

Geçen yıl dağıtılan düşük faizli konut kredileri konut fiyatlarının yükselmesine neden oldu. Kent merkezlerindeki orta standartlarda bir ev için milyon liralık havada uçuyor. Ücretlilerin yüzde 50'ye yakınının asgari ücretle geçinmek zorunda bırakıldığı düşünülürse ev satın almak hayal olmaktan öteye geçemiyor. Yüksek faizlerle finansman maliyeti artınca geçen yıl artan konut satışları azalmaya başladı. Geçen yılın haziran ayında yüzde 9 olan konut kredisi faizleri yüzde 18'lere çıkmış durumda.

Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik Araştırmalar Merkezi'nin (BETAM) verilerine göre ülke genelinde son bir yılda konut ilan metrekare (m2) fiyatı yüzde 37,9 oranında artarak 4 bin 216 TL'ye yükseldi. Satılık konut ilan m2 fiyatları aynı dönemde üç büyükşehirde, İstanbul'da yüzde 34,9, Ankara'da yüzde 30,9 ve İzmir'de yüzde 36,4 arttı. Böylece, ortalama satılık konut m2 fiyatları İstanbul'da 5 bin 600 TL, Ankara'da 2 bin 826 TL, İzmir'de ise 5 bin TL'ye çıktı.

Öyleki konut fiyatlarındaki artış ilk kez enflasyonun üzerinde gerçekleşti. Temmuz ayında aylık artış oranı Tüketici Fiyat Endeksi'nde (TÜFE) yüzde 1,8, satılık konut ilan fiyatlarında ise yüzde 4 oldu.

Temmuzda 107 bin 785 konut satıldı. Ancak bu konutların yalnızca 32 bin 672'sini sıfır konutlar oluşturdu.

Ülkede konut sahipliği oranı giderek azalıyor. İnşaat sektörünün talebi ise düşük faizli konut kredisi kampanyaları ile satışları hareketlendirmek. TÜİK verilerine göre, konut sahipliği oranı 2019'da yüzde 58,8'ken geçen yıl gerçekleştirilen kampanyalara ve düşük faiz ortamına rağmen yüzde 57,8'e indi.

Konut stokunun erimesi talebin canlı tutulmasına bağlı. Müteahhitlere bağlanan ekonomi modelinin devamı için borç dağıtmaya devam etmek gerekiyor. Ancak ne halkın daha çok borçlanacak hali var ne de ülke yaşanan enflasyon ve yüksek döviz kuru borçlanmayı cesaretlendiriyor.

Öte yandan 2018 yılında sektörün ödenemediği için takibe alınan kredi borcu 1,3 milyar dolarken bu yıl haziran ayı itibarıyla sektörün takibe alınmış kredi borcu 3,3 milyar dolara ulaştı.

Artan maliyetlerden dolayı inşaatlarına devam edemeyen, konut satamayan müteahhitler ise ülke tarihinde ilk kez iş bırakmayı gündemlerine getirdi. Haziran ayında inşaat malzeme maliyetleri yüzde 53,70 artarken işçi maliyetleri 19,88 yükselmiş durumda. Sektör temsilcilerinin bugün yapacağı toplantının ardından grevin hayata geçip geçemeyeceği belli olacak. Ancak müteahhitlerin krizinin ülke ekonomisinde işler yoluna girene kadar çözülemeyeceği ortada.

EV KİRALARI YÜKSEK UÇUŞTA

Ülke genelinde kiralık daire bulmak zorlaşırken bazı şehirlerde kiralar geçen yıla göre yüzde 40 oranında arttı. Ancak istenen ücretleri ödemeyi kabul edenlerin bile ev bulmaları garanti değil. Öyle ki birçok bölgede boş daire bulabilmek için onlarca kişinin bulunduğu listelere isim yazdırmak gerekiyor. Peki, kiralar neden bu kadar yükseldi?

Kiralarda yaşanan artış hakkında bilgi veren Tüm Girişimci Emlak Müşavirleri Derneği (TÜGEM) Kurucu Başkanı Hakan Akdoğan "Kiralara artması aslında 2020 yılında artacağına bir işaret verilmişti bize. 2020'de pandeminin yoğun olduğu dönemde kamu bankalarının başlattığı konut kredi kampanyaları vardı. O dönem, zaten mevcut olan stokları çok ciddi bir şekilde eritti. Stoklar eridi ama yerine yeni üretim yapılmadı. Çünkü pandeminin etkisiyle hem inşaat sektöründe yavaşlama ve aynı zamanda tabii ki maliyetlerin de buna etkisi oldu. Maliyetler ve pandemi kısıtlamaları yüzünden yeni konut üretiminde çok ciddi bir yavaşlama oldu" dedi.

Kentsel Dönüşüm Etkiledi

Bunların ardından yıl içinde yaşanan depremlerin kentsel dönüşümde de hareketlilik başlattığına dikkat çeken Akdoğan, "Avcılar, Esenler, Küçükçekmece, Tuzla, Beylikdüzü gibi ilçelerde yaşayanlarda bu sefer yeni konut bulma ihtiyacı doğdu bu hareketlilikle beraber. Yine ardından konut kredileri şu an yüksek, insanlar ev almak yerine kiralamayı tercih ediyorlar. Ardından bir de öğrencilerin bu dönem eğitimin yüz yüze yapılacağına açıklanmasıyla beraber okudukları şehirlere dönmeleriyle onların da ev ihtiyacı doğdu. Ayrıca pandemi kısıtlamalarından dolayı düğünler yapılamıyordu, evlilikler erteleniyordu. Şimdi düğünler de yapılmaya başlandı ve evli çiftlerin de ev ihtiyacı meydana geldi. Günün sonunda bu gelişmelerin ardından bu fiyat artışlarıyla karşı karşıya kaldık" ifadelerini kullandı.

Emlak sektörü olarak alışkın olunmayan bir dönemden geçildiğini aktaran Akdoğan, "Özellikle bazı bölgelerde, öğrencilerin de yoğun olduğu ya da şehrin en kalabalık olduğu bölgelerde sıra var. Ev kiralamak isteyenler ihtiyaçlarını söyleyip, isimlerini onlarca kişinin bulunduğu listelere yazdırıyorlar ve haftalarca sıra bekliyorlar" dedi.

Suiistimal Eden Ev Sahipleri Var

Bu dönemi fırsat bilen bazı ev sahiplerinin durumu suiistimal ettiğini belirten Akdoğan, şunları söyledi: "Kira artış zammı en fazla tüketici fiyat endeksi kadar olabilir. Fakat o da en fazla. Siz kira kontratının üstüne daha yüksek bir rakam dahi yazsanız da kesinlikle bu rakam geçerli olmaz. Burada şöyle de bir durum var eski kiracıları çıkaralım yeni kiracı alalım. Mal sahiplerimizin böyle bir hakları yok. Bir kiracıyı çıkarabilmek için bir takvim yılı içerisinde ödemediği dolayısıyla en az iki kere haklı ihtar çekmesi gerekiyor. Veyahut o dairenin kendisi tarafından kullanılması gerektiğini hukuki olarak ispatlaması gerekiyor. Bu dairenin kullanım amacının dışında kullanılması gerekiyor veya bu daireye çok ciddi bir şekilde zarar verilmiş olması gerekiyor. Eğer mülk sahibi bunları ispat edebilirse ve sadece bu haklı sebepler oluşursa kiracıyı tahliye edebilir."

Öğrenci Şehirleri Cep Yakıyor

Yüz yüze eğitimin başlayacak olması, on binlerce öğrencinin eğitim gördüğü Kocaeli'de kira artışlarına sebep oldu. Üniversiteye yakın bölgelerde geçtiğimiz yıl bin TL'den başlayan konut kiralaları, bu yıl bin 500 TL'den sunuluyor.

Bu yıl kira fiyatlarında yüzde 25 artış yaşandığını kaydeden emlakçı Nuriye Köksal, "Kocaeli'de kiralık ev yok denecek kadar az. Emlakçılar kiralık ev gelince ilana koymadan kiraya veriyorlar. Yurt kapasiteleri azaldığı için şehrimize gelecek öğrenciler açıkta kalacak. 1+1 daireler bin 800 TL'den başlıyor ama ev yok" dedi.

Türk Dili ve Edebiyat Bölümü öğrencisi Berkay Menteş, İzmit'in çok pahalı bir bölge olduğunu söyledi. Öğrencilerin geçiminin zorlaştığına dikkat çeken Menteş, "650 TL kredi alıyorum ama en ucuz yerde, en köy ev bile 1000 TL'den başlıyor" dedi.

HER 12 HANEDEN 1'İ MUHTAÇ DURUMDA!

Vatandaşlarımıza 2,9 Milyar Lira; Şirketlere 100 Milyar Lira Destek!

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun elektrik faturalarındaki vurguna dikkat çekmesi üzerine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık elektrik desteği alan hane sayısını açıklamak zorunda kaldı. Sayın Genel Başkanımız vatandaşlarımızın tepkisini gündeme getirince; iktidar 2,1 milyon haneye elektrik tüketim desteği verildiğini itiraf etti. Buna göre her 12 haneden biri muhtaç duruma geldi. Yarattıkları yoksulluğu bir lütuf gibi

sunan Sayın Bakan; 2,1 milyon haneye verilen elektrik tüketim desteğinin 30 katından daha fazlasının özel elektrik üretim şirketlerine “destekleme” adı altında verildiğini bilmiyor mu?

Gizledikleri Veriyi İtiraf Etiler!

Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu, elektrik faturalarındaki soygunu gündeme getirince; iktidar yıllardır gizlediği verileri açıklamak zorunda kaldı. Elektrik tüketim desteğinden kaç hanenin yararlandığı konusunda bugüne kadar pek çok kez başvurmamıza karşın hiçbir yanıt verilmemişti. Önceki Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt'e Haziran 2020 ve Nisan 2020 tarihlerinde iki defa, Sayın Bakan Derya Yanık'a ise Mayıs 2021 tarihinde bir defa elektrik tüketim desteğiyle ilgili önerge verdik. Hem bilgi edinme yasası kapsamında hem de soru önergeleriyle yaptığımız başvurulara yasal süreleri dolmasına karşın hiçbir yanıt veremediler. Sayın Genel Başkanımız vatandaşlarımızın sesi olunca açıklamak zorunda kaldılar.

Her 12 Haneden Biri Muhtaç Durumda!

Ekonominin uçacağı vaadiyle hayata geçirilen tek adam rejimi faturalar uçuşa geçti. Temel bir hak olan enerji faturalarına her ay zam üstüne zam yapıldı. Ekonomi değil, faturalar şahlandı. Tek adam rejimi; ülkemizde milyonlarca haneyi yoksullaştırarak elektrik faturalarını ödeyemez duruma getirdi. Bakan Yanık; 2,1 milyon haneye 2019 yılından beri 2,9 milyar lira destek verildiğini söyledi. Türkiye’de yaklaşık 25 milyon hane olduğu dikkate alındığında Sayın Bakan’ın bu açıklaması ülkemizde neredeyse her 12 haneden birinin bu iktidar döneminde muhtaç duruma düşürüldüğünün itirafı oldu!

Özel Şirketlere Verilen Destek 30 Kattan Fazla!

Sayın Bakan; ihtiyaç sahibi 2,1 milyon haneye 2,9 milyar lira destek verilmesini adeta bir lütuf gibi duyururken; özel elektrik üretim şirketleri ile özel elektrik dağıtım şirketlerine ödenen tutarları neden açıklamıyor? “Destekleme” adı altında özel elektrik üretim şirketlerine vatandaşın faturasından kesilerek aktarılan tutar 100 milyar lirayı geçiyor. Özel elektrik üretim şirketlerine verilen destek; 2,1 milyon haneye verilen elektrik tüketim desteğinin 30 katından fazla! AK Parti vatandaşın değil, şirketlerin yanında olmayı tercih ediyor. Sayın Genel Başkanımızın da vurguladığı gibi eğer bu soyguna devam edilirse biz halkımızla birlikte kararımızı verip, şirketlere ve faturalara karşı adımlarımızı atacağız!

900 BİN ABONE FATURASINI ÖDEYEMEDİ

2020’de borcunu ödeyemeyen 185 bin elektrik ve 617 bin doğalgaz abonesinden alınan güvence bedelinin, ödenmeyen faturalar için mahsup edildiği ortaya çıktı.

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, 2020 yılında zamanında borcunu ödeyemeyen 185 bin elektrik ve 617 bin doğalgaz abonesinden abonelik işlemlerinde alınan güvence bedelinin, ödenmeyen faturalar için mahsup edildiğini açıkladı. Borcunu ödeyemediği için fatura bedeli, güvence bedelinden kesilen abonelerin sayısının azımsanmayacak kadar çok olduğuna işaret eden Gürer, bu durumun Türkiye'deki “ekonomik buhranın” en önemli göstergelerinden biri olduğunu savundu.

Güvence Bedeli Kesildi

Gürer, faturalarını ödeyemeyen elektrik ve doğalgaz abonelerinin durumunu, soru önergesiyle TBMM gündemine taşıdı. Önergeye yanıt veren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, toplam 46 milyon 81 bin 856 elektrik ve 16 milyon 846 bin 604 doğalgaz abonesi içinde 2020 yılında zamanında borç ödenmemesi nedeniyle güvence bedeli mahsubu yapılan elektrik abone (mesken) sayısının 185 bin 408 ve doğalgaz abone (konut) sayısının ise 617 bin 942 olduğunu belirtti. Dönmez, “2020 sonu itibarıyla üretilen 320 milyon 802 bin 228 elektrik faturasından, yükümlülüklerini yerine getirmeyen abonelerden yüzde 0.92'sinde geçici kesinti uygulanırken, yüzde 0.03'ünün sözleşmesi feshedilmiştir. 169 milyon 575 bin 739 doğalgaz faturasından, yükümlülüklerini yerine getirmeyen abonelerden yüzde 0.43'ünde geçici kesinti uygulanırken yüzde 0.03'ünün sözleşmesi feshedilmiştir” dedi.

Ekonomik Buhran

CHP'li Gürer ise geçen yıl elektrik ve doğalgazda 900 binden fazla abonenin faturalarını ödeyemediği için güvence bedellerinden fatura bedeli tahsil etmesinin “ekonomik buhranın” en önemli göstergelerinden biri olduğunu savundu. Gürer, “Vatandaş ödeme güclüğü yaşarken, enerji üretenler kârlarından taviz vermiyor. Tarımla uğraşan kesimin teminat bedellerini artırmaları için yazı gönderildiği çiftçilerimiz tarafından ifade ediliyor” diye konuştu.

400 Bin Abonenin Elektrik Kesildi

Elektriğe ve doğalgaza gelen zamların artık “fren tutmadığını” söyleyen Güner, “Sayın bakan, faturasını ödeyemeyen elektrik abonelerinin yüzde 0.92’sinin elektriğinin geçici olarak kesildiğini belirtiyor. Bu rakam 46 milyon elektrik abonesinde yaklaşık 400 bini buluyor” dedi. Doğalgaz faturasını ödeyemeyen abone sayısının da yüksek olduğuna işaret eden Güner, şunları söyledi:

“Ekonomik kriz, yüksek enflasyon ve salgının neden olduğu sorunlar vatandaşın alım gücünü düşürdüğü gibi, elektrik ve doğalgaz faturalarını bile ödeyemez duruma getirdi. Özellikle sabit ve dar gelirli ciddi sıkıntı içindeler.

6 KİŞİLİK İŞ İLANINA 3 BİN 813 KİŞİ BAŞVURDU

Adıyaman’da, Gençlik ve Spor Bakanlığı Adıyaman Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü’nde açılan 6 kişilik erkek temizlik görevlisi kadrosuna, 3 bin 813 kişi başvurdu.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Adıyaman Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü’nde, 6 kişilik erkek temizlik kadrosu açıldı. İŞKUR üzerinden alınacak temizlik görevlisi kadrosuna, 5 günde 3 bin 813 kişi başvurdu. Başvuruda bulunanlar arasındaki bin 70 kişinin, lisans ve ön lisans mezunu olması dikkat çekti.

Geçtiğimiz mart ayında da Adalet Bakanlığı, Adıyaman ve ilçelerinde görevlendirilmek üzere İŞKUR üzerinden 9 kişilik temizlik kadrosu açmıştı. 9 kişilik kadroya, bin 443’ü üniversite mezunu olmak üzere toplamda 5 bin 226 kişi başvurmuştu.

Adıyaman, işsizliğin en çok olduğu ilk 10 il arasında yer alıyor. Merkez, ilçe, belde ve köylerle birlikte toplam 630 bin nüfusu barındıran Adıyaman’da, İŞKUR’a kayıtlı 53 bini aktif, 20 bini ise pasif olmak üzere toplam 73 bin kayıtlı işsiz var.

İNŞAAT TEMELDEN SALLANIYOR

2018 yılından bu yana kriz yaşayan inşaat sektörü, artan maliyetlerin altında ezildi. İnşaat maliyetleri bir yılda yüzde 42,48 oranında artarken sektörün krizden çıkması için henüz bir ışık yok.

Ekonomik kriz, özellikle Türkiye’de bir dönem büyümenin motoru olarak görülen inşaat sektöründe en yıkıcı etkilerini gösteriyor. İnşaat maliyet endeksindeki yükseliş doğal olarak tüketicinin de konut ya da tamamlanmış inşaat seçeneğini daha pahalıya alması anlamına geliyor.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) aylık olarak hesapladığı inşaat maliyet endeksi, haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 2,89, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 42,48 arttı. Böylelikle maliyet endeksi ölçüm tarihi içindeki en yüksek seviyeye çıktı. İnşaat maliyetleri en son 2018 yılında yaşanan Rahip Brunson krizinin etkisiyle yüzde 40’a kadar çıkmıştı.

İNŞAAT Maliyet Endeksi, işçilik ve malzeme ayrımında inşaat maliyetlerindeki değişimleri ölçen bir fiyat endeksi. Malzeme ve işçilik kalemlerinin ve ağırlıklarının belirlenmesi için yapı tiplerini temsil edildiği proje ve ürünlerdeki fiyat değişimleri hesaplanıyor. Haziran ayında malzeme maliyetleri yüzde 53,70 artarken işçi maliyetleri 19,88’e çıktı.

Salgın ortamında emtia fiyatlarında yükseliş ile birlikte girdi maliyetleri dünya genelinde artması ve döviz kurlarının artması inşaat sektörünü ağır etkiledi. Ayrıca sektörün temel girdileri içerisinde ön sırada yer alan demir-çelik ve çimento fiyatlarında son dönemde yaşanan büyük artış maliyetleri rekor seviyelere çıkarıyor. 2020 Mayıs - 2021 Mayıs döneminde demir-çelikte yüzde 116 ve çimento fiyatlarında yüzde 60’lık fiyat artışları yaşandığı hesaplanıyor.

Öte yandan sektörün sorunlu kredileri de artıyor. 2018 yılında sektörün ödenemediği için takibe alınan kredi borcu 1,3 milyar dolarken bu yıl haziran ayı itibarıyla sektörün takibe alınmış kredi borcu 3,3 milyar dolara ulaştı.

Yapı Stoku Fazla Konut Sahipliği Azaldı

TÜİK’in Yapı İzin İstatistikleri’ne göre yapı ruhsatı verilen daire sayısı 2021 yılının ilk çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine oranla yüzde 105,6’lık artışla 168 bin 447 oldu. Yapı kullanım izni verilen daire sayısı ise 2021 yılı Ocak-Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine oranla sadece yüzde 2,1 artarak 159 bin 294 olarak açıklandı. Ülke genelinde şu an yaklaşık 1,5 milyonluk konut stoku bulunduğu hesaplanıyor.

Türkiye Müteahhitler Birliği'nin raporuna göre Türkiye'nin yıllık 800 bin civarında konut ihtiyacı bulunuyor. Müteahhitler Birliği'nin temmuz ayında yayımladığı raporda düşük faizli konut kredisi kampanyalarının hayata geçirilmesi gerektiği vurgulanıyor. Raporda "İçinden geçilen finansal şartlarda konut satışlarında 2021 yılı geneli için ortaya konan beklentiler oldukça sınırlıdır. Bu çerçevede özellikle ilk el konut satışlarına yönelik düşük faizli tüketici kredisi kampanyalarının hayata geçirilmesinin sektörün desteklenmesi açısından önemli olduğu belirtilmektedir" ifadelerine yer veriliyor.

Ancak geçen yıl pandemi döneminde açıklanan ekonomi paketinde düşüş faizli konut kredisi paketlerine rağmen konut sahipliği oranı azaldı. 2019'da yüzde 58,8 olan konut sahipliği oranı düşük faiz ortamına rağmen yüzde 57,8'e indi.

Konut fazlalığının plansızlıkla ilgili olduğunu söyleyen İnşaat Mühendisleri Odası (İMO)Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç, bölgesel olarak konut açıklarının da var olduğunu söyledi. Yüzgeç, "Sunı şişirilmiş bir dönem yaşadık geçtiğimiz 10 yıl içerisinde. Bugün çok ciddi bir şekilde dönüştürülmesi gereken bir konut stoğumuz da var. Bunlar Türkiye'ye ait çarpık gelişimin göstergeleri" ifadelerini kullandı.

İMO Başkanı Yüzgeç, inşaat sektöründe yaşanan krizin birkaç yıl daha devam edeceğini vurgulayarak "İnşaat maliyetlerindeki artış hali hazırda krizde olan sektörün krizden çıkmasını öteleyecek" diyor.

Yaşanan krizin uzun vadede işsizlik ve durgunluğa neden olacağını belirten Yüzgeç: "İki temel alan var inşaat sektöründe. Bunlardan birisi devlet yatırımları diğeri ise özel sektör yatırımları. Özel sektör içerisindeki en büyük pay konut sektörüne ait. Konut üretimindeki durum doğrudan talep ile şekillenmekte.

Ülkedeki kriz hali talebi büyük ölçüde etkiledi. 2017-2018 yılından bu yana kriz hali yaşayan inşaat sektörünü tatmin eden bir satış ortalaması yaşanmadı. Bu yıl maliyetlerin yükselmesi ve ekonomiye olan güven kaybı konut sektörünü büyük oranda etkiliyor. Bu yıl içerisinde iflaslar beklenebilir."

İşsizlik Daha Çok Büyüyecek

İnşaat sektöründe yaşanan krizin sürekli daha geldiğini söyleyen Yüzgeç, hali hazırda mühendislerin dahi işsiz kaldığını, düşük ücretlerle çalışmak zorunda olduklarını söyledi: "Her 2 genç inşaat mühendisten biri işsiz. Toplamda neredeyse her 3 inşaat mühendisten biri işsiz. Çalışanların ise yüzde 70'i yoksulluk sınırının altında ücretler alıyor. Çalışanların yüzde 20'si asgari ücretin altında maaş alıyor."

Öte yandan gündemde olan faiz indiriminin sektörü kurtarmayacağını düşünen Yüzgeç, "İnşaat maliyetlerindeki yüksek artışa konut fiyatlarına aynı oranda yansımıyor. Faiz indiriminden beklenti: Uzun vadeli kredilerde ucuz kredi ile tekrar talebi canlandırmak. Ancak bu daha önce de denendi. Enflasyon oranının altında faizlerle talep canlandırılmaya çalışıldı. Ancak bu düşünce iflas etti. Faiz indirimi ne orta vadede ne de kısa vadede faydası olacak" şeklinde konuştu.

İNŞAATTAKİ KRİZ BOYKOT GETİRDİ

İktidarının sürekli destekleyip büyüttüğü inşaat balonu patladı patlayacak. Müteahhitler çimento fiyatlarındaki artışa dair itirazlarını boykot yaparak gösterecekler. İktidar ise krize müdahale etmedi.

İnşaat Müteahhitleri Konfederasyonu (İMKON) dün yaptığı basın açıklamasıyla inşaat sektöründe 9 Eylül'de boykota başlayacaklarını ve 15 gün boyunca şantiyelerde iş durduracaklarını açıkladı. Çimento fiyatlarındaki artışı protesto etmek için boykot edecek olan müteahhitler son bir yılda çimento fiyatlarındaki artışın yüzde 200'e yaklaştığını belirtti.

Aylardır çimento fiyatlarındaki artıştan yakınan ve fiyatların 'makul seviyelere düşmemesi halinde' iş bırakacaklarının sinyalini veren müteahhitler, boykota başlayacakları tarihi duyurdu. İMKON üyeleri 15 gün sürecek boykotlarına 9 Eylül'de başlayacak. İMKON Başkanı Tellioğlu, yaptığı açıklamada boykotun 40 ilde 120 bin İMKON üyesini kapsadığını söyledi.

Çimento fiyatlarındaki artışları protesto etmek amacıyla iş bırakacaklarının sinyalini ağustos ayı ortasında veren müteahhitler 'boykot' kararı almıştı.

Aylardır Çözüm Bekliyorlardı

Ankara'da konfederasyon merkezinde bir araya gelen İMKON yöneticileri boykot kararını basın açıklamasıyla duyurdu. Başkan Tahir Tellioğlu tarafından yapılan açıklamada boykot kararı almalarının ana gerekçesinin artan çimento fiyatları olduğunu tekrarlayarak 9-24 Eylül tarihleri arasında inşaatları durdurma kararı aldıklarını duyurdu. Tellioğlu, "Yüzde 200'e yaklaşan fiyat artışlarını protesto etmek için tüm özel sektör inşaat alanlarında

boykot afişimizi astık. Müteahhit arkadaşlara iki hafta boyunca inşaatlara başlamayın ve başladığını inşaatlarda çalışmayı bırakın diyoruz” dedi.

İktidar Krize Müdahale Edemedi

İnşaat sektöründe faaliyet gösteren firmaların çağrılarına rağmen ne Ticaret Bakanlığı ne de hükümetin diğer üyeleri bugüne kadar krize müdahil olmadı. Öte yandan sektör temsilcilerinin şikayeti üzerine 9 çimento şirketine yönelik Rekabet Kurulu’nun dört ay önce başlattığı soruşturma devam ediyor. Soruşturma çimento şirketlerini suçlu bulursa bazı yaptırımlar uygulayabilir.

Bu tartışmaları bugüne kadar dışarıdan takip eden çimento sektöründen il açıklamada “Kimse çimento sektörünü kendi çıkarları için hedef gösteremez” denildi. TÜRKÇİMENTO ve ÇEİS’in açıklamasında, müteahhitlerin açıkladığı rakamların gerçek olmadığını da altı çizildi.

BANKACILIK SEKTÖRÜ, İSTANBUL DEPREMİ GİBİ STRES BİRİKTİRİYOR

Kamu bankalarında kur nedeniyle basınç iyice artıyor. Bu durum çelik balonun patlaması gibi görülmemiş tahribat yaratabilir. Tek adam rejimini sürdürmeye çalışmak akıntıya kürek çekmektir.

Bankacılık sektöründeki batık kredi miktarı tam olarak bilinmiyor. Aynen İstanbul depremi gibi stres birikiyor, fakat ne zaman ve ne şiddette, nasıl yaşanacak bu muamma” dedi. Türkiye ekonomisini düze çıkartacak birden fazla reçete olduğunu belirten Erdoğan, her şeyden önce “tek adam rejimi”nin sona ermesi gerektiğini söyledi. Erdoğan, “Tek adam rejimini sürdürmeye çalışmak, akıntıya kürek çekmektir.

Bankacılık sektörünün yakın izlemedeki kredi tutarı ve batık kredi miktarı dikkat çekici. Takibe alınan kredi miktarı ve kredi anapara ve faizini ödeyemeyen kişi sayısında son yıllarda büyük bir artış gözlemlendi. BDDK verilerine göre özellikle izlemeye düşen kredilerin, başka bir deyişle takipteki alacakların, miktarı son 5-6 sene içerisinde 35 milyar TL seviyelerinden 150 milyar TL’ye yaklaşmış durumda. Bu kalemde ise özellikle 2018 yılından itibaren artışın keskinleşmeye başlaması önemli. Diğer taraftan Türkiye Bankalar Birliği (TBB) kaynaklarına göre, bireysel kredisini ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayısında yine son yıllarda gözle görülür artışlar saptanıyor. TBB’ye göre 2014 yılı sonunda bireysel kredisini ödeyemeyen kişi sayısı 1 milyon 573 bin iken bu sayı 2021’in ilk çeyreğine gelindiğinde 2 milyon 352 bin kişiye ulaşmış durumda. İki yıl önce, IMF’nin periyodik gözden geçirmesi esnasında saklanan rakamları ortaya çıkarmasıyla o dönemde gerçek takipteki kredi rakamını görebiliştik. Buradan hareketle her ne kadar takipteki alacaklar tutarı 148,3 milyar TL seviyesine ulaşmış olsa da bunun krediler portföyü içindeki oranı yüzde 3,74 gibi düşük bir seviyede gözüküyor olması ilginç bir durum.

Çelikten Balon Gibi Şişiyor

Alınan bir takım idari kararlar ve mevzuat değişiklikleri ile kredilerin batık olarak sınıflandırılmasının engellendi. Bankaların bilançoları bozuk görünmesi diye batık krediler BDDK düzenlemeleri ile canlı kredi gibi gösteriliyor. İflasların yasaklanması da batık kredi gizlemenin bir başka aracı olarak kullanılıyor. Bankalar batık kredilerini muhasebelerinde zarar yazmadığı için karları da yüksek görünüyor. Bunun üzerine özellikle kamu bankalarının kur riskini eklediğinizde basınç iyice artıyor. Bu durum çelikten bir balonun şişmesi demek. Çelikten bir balonun patlaması da şimdiye kadar ekonomi tarihinde görmediğimiz büyük tahribat yaratabilir. Bu durum aynen İstanbul depremi gibi, biliyoruz ki biriken bir stres ve risk var fakat ne zaman ve ne şiddette, nasıl yaşanacak bu muamma. Fakat bu konuda da bildiğimiz bir şey var ki o da her ne olursa olsun bedelini milletimiz ödeyecek.

Türkiye’nin asıl sorunu tek adam rejimi çerçevesinde kurumsuzlaştırılmasıdır. Son dönemde patlayan skandallar aynı zamanda Türkiye’nin kara para trafiğinde de bir nokta haline geldiğini açıkça gösterdi. Bu şekilde hızla dünyadan kopan Türkiye’de yüzde 19 değil, yüzde 29 faiz de verseniz portföy yatırımını çekemezsiniz. Yatırım yapmak isteyenler elde edeceği gelirden önce yapacağı yatırımının güvence altında olmasını ister.

İktidara geldiğimizde ilk yapacağımız işlerden biri tüm çalışan kesimleri temsil eden Ekonomik ve Sosyal Konseyi toplamak ve üretim kararlarına bu kurulun yön vermesinin sağlanacağı. Çalışanın ve işverenin mağduriyetini ortadan kaldırmak, esnaf ve sanatkarları her koşulda kamu eliyle desteklemek önceliklerimizdendir. Ülkenin çok gerilemiş olan uluslararası kredibilitesini yeniden inşa etmenin, ekonomide kaynak yaratma sürecinde hayati bir faktör olduğunu biliyoruz. Doğrudan yabancı yatırımları yeniden ülkeye çekmenin yolu, uluslararası alanda kurumlarıyla, yönetimiyle, demokrasisiyle ve iktisadi çevresiyle yeniden güvenilir bir ülke olmaktan geçiyor.

Tek Adam Rejimi Bitmeli

Türkiye ekonomisini içinde bulunduğu durumdan çıkarmak için birden fazla reçete uygulanabilir. Her şeyden önce tek adam rejiminin sona ermesi gerekiyor. TBMM yeniden saygın konumuna getirilirken, yasama, yürütme ve yargının birbirinden bağımsız hale geldiği, kurumsallaşmanın güçlendirilerek yeniden tesis edildiği evrensel düzene dönmelidir. Bu topraklarda verilen 160 yıllık demokrasi mücadelesinde bugünkü tek adam rejimini sürdürmeye çalışmak akıntıya kürek çekmekle eşdeğer. AKP devri artık kapandı, CHP olarak sandıkta iktidarı teslim alacak ve bu ülkenin doğru yönde ilerlemesinden yana olan tüm toplum kesimleriyle sağlıklı bir yapı tesis edeceğiz. Bizler yıkılmış bir Osmanlı'dan sonra bu ülkeyi yeniden nasıl kurmuşsak AKP iktidarının verdiği zararları gidererek güçlü bir yapıyı tekrar kuracağız.

İSTANBUL'UN YILLIK ENFLASYONU YÜZDE 18,89 ARTTI

İstanbul'da perakende fiyatlar ağustosta yıllık yüzde 18,89 artarak, 27 ayın zirvesine yükseldi.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) hesaplamalarına göre; ağustos ayında İstanbul'da perakende fiyatlar aylık yüzde 1,88 arttı. İstanbul'un yıllık enflasyonu ise yüzde 18,89 artarak, 2019 Mayıs ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı.

Perakende fiyatlarda bir önceki aya göre ulaştırma ve haberleşme harcamalarında yüzde 4,58, gıda harcamalarında yüzde 2,65, ev eşyası harcamalarında yüzde 1,32, konut harcamalarında yüzde 1,14, kültür eğitim ve eğlence harcamalarında yüzde 1,06, giyim harcamalarında yüzde 0,28, sağlık ve kişisel bakım harcamalarında yüzde 0,07 artış görülürken, diğer harcamalar grubunda yüzde -0,03 azalış yaşandı.

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları indeksi ise ağustosta aylık bazda yüzde 1,42 oranında arttı. Geçen ay Toptan Eşya Fiyatları indeksinde yıllık yüzde 28,36 arttı.

Toptan fiyatlarda bir önceki aya göre gıda maddeleri grubunda yüzde 2,57, madenler grubunda yüzde 1,65, mensucat grubunda yüzde 1,56, yakacak ve enerji maddeleri grubunda yüzde 1,20, inşaat malzemeleri grubunda yüzde 0,71, işlenmemiş maddeler grubunda yüzde 0,07, artış görülürken, kimyevi maddeler grubunda yüzde -0,07 azalış kaydedildi.

TARIM DA BİRKAÇ ÜLKENİN ELİNDE

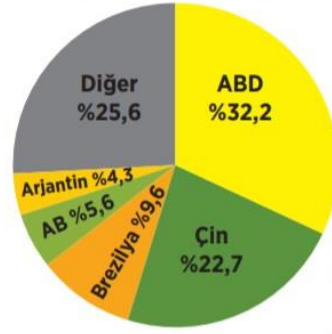
Dünya genelinde gıda ürünlerinin üretimi birkaç ülkenin tekeline geçti. Küresel gıda fiyatları yükselirken gıda tekeli ülkeler bu süreçten güçlenerek çıkıyor. Üreten sayısı azalırken ithalatçı ülkeler sürekli artıyor.

Küresel gıda fiyatlarındaki artış son yılların en yüksek rakamlarına ulaştı. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) Gıda Fiyatları Endeksi'ne göre küresel temel gıda ürünleri fiyatları mayıs ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 39,7 oranında arttı. Bu, 2010 yılının ekim ayından bu yana son 12 aya bakılarak kaydedilen en büyük aylık artış. Bitkisel yağlar, tahıl ve şekerdeki fiyat artışı endeksin bütün alt kalemlerinin yükselmesine yol açtı ve bu da FAO Gıda Fiyatları Endeksi'ni son on yılın en yüksek düzeyine çıkardı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı son verilere göre ülke genelinde gıda fiyatlarındaki artış mayıs ayında yüzde 17,04 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde enflasyon ise yüzde 16,59 olarak açıklandı. Tarımsal ürünlerde yaşanan maliyet artışı gıda fiyatlarını, gıda fiyatları ise enflasyonu tehdit ediyor.

Öte yandan iklim krizi ve pandemi gıdaya erişimi tehlike altına alırken küresel gıda tekeli olan ülkeler giderek güçleniyor. Özellikle temel gıda ürünlerinin üretimi her geçen yıl birkaç ülkenin tekeline geçerken ithalatçı ülke sayısı sürekli artıyor. Son yıllarda mısır, buğday, ayçiçeği ve pamuk üretimi sayısı bir elin parmağını geçmeyen ülkelerin tekeline geçmiş durumda. Bir zamanlar tarım ülkesi olan Türkiye ise hızla bu ülkelerin ithalatçısı konumunu alıyor. Döviz kurundaki artış ise ithalat maliyetlerini her geçen gün daha da artırıyor. Üretimi artırmak yerine ithalat teşvik edilir oldu.

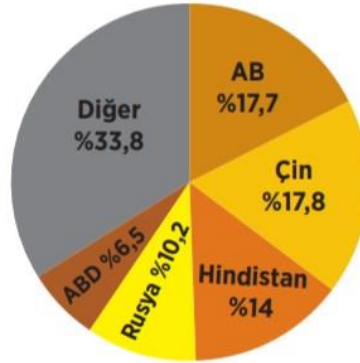
Mısır Üretiminde Tekel ABD

Mısır, dünyada en fazla üretilen tahıllar arasında yer alırken başta yem olmak üzere çok geniş alanda kullanılıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın verilerine göre dünyada mısır üretiminin yüzde 74,4'ü 5 ülke tarafından gerçekleştiriliyor. 2020-2021 döneminde 186 milyon ton olan dünya mısır ihracatının yüzde 27,6'lık bölümü en büyük ihracatçı konumundaki ABD tarafından gerçekleştiriyor. Türkiye ise ithalatını artırıyor. 2009-2010 sezonu döneminde 385 bin ton civarında olan ithalat geçen yıl 2,7 milyon tona çıktı.

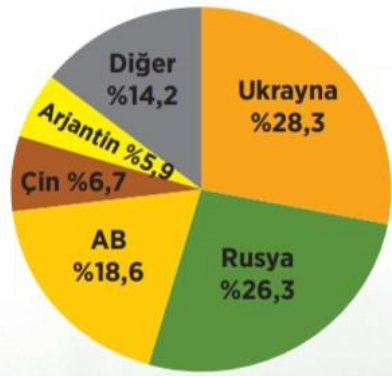
En Büyük Buğday İhracatçısı AB

Türkiye tarım ürünleri üretiminde kendi kendine yeten bir ülke konumundayken yanlış politikalar nedeniyle ithalatçı oldu. Buğday üretiminde bu yıl kuraklığın da etkisiyle rekolte kaybının en az 2-4 milyon ton arasında olması bekleniyor. Dünyada buğdayın yüzde 66,2'sini AB, Çin, Hindistan, Rusya ve ABD üretiyor. Bu ülkeler, ürettikleri buğdayı dünya pazarına ihraç ediyor. Buğday ihracatında önemli üretici olan AB, Rusya, ABD ve Ukrayna ilk sıralarda yer alıyor. Buğday ihracatında ilk sırada yüzde 19,8'ile AB var.

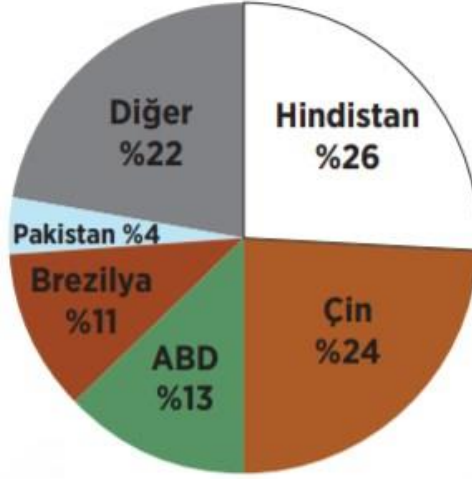
Ayçiçeğini Rusya Ve Ukrayna Üretiyor

Ayçiçeği yağına son bir yılda gelen zamlar yüzde 60'ı geçti. 5 litrelik ayçiçek yağının fiyatları kimi marka ve marketlerde 80 lirayı aşmış durumda. Bunun en önemli nedeni ise Türkiye'nin net ayçiçeği ithalatçısı bir ülke olması. Dünyada ayçiçeği üretiminin yüzde 73'ünü 3 ülke gerçekleştiriyor. Sadece Rusya ve Ukrayna'nın üretimi yüzde 55 seviyesinde. Ukrayna dünya ayçiçeği üretiminin yüzde 28'ini, Rusya yüzde 27'sini ve AB yüzde 18'ini üretiyor. Ayçiçeği ihracatının en büyük payı, yüzde 33,6 ile Rusya tarafından yapıldı.

Pamukta Ekim Alanları Yarıya İndi

Ülkede pamuk üretiminin merkezi olarak bilinen Çukurova'da üretim alanları yarı yarıya azaldı. Tekstilden yağ sanayisine pek çok alanda kullanılan pamukta ekim alanları 2000-2020 yıllarını kapsayan son 20 yıllık dönemde yüzde 45 oranında azaldı. 654 bin hektar olan pamuk ekim alanı 359 bin hektara kadar düştü. Öte yandan dünya genelinde pamuk üretimi birkaç ülkenin eline geçmiş durumda. Geçen yıl dünyada en çok pamuk üreten ilk beş ülke sırasıyla Hindistan, Çin, ABD, Brezilya ve Pakistan oldu. Bu ülkeler toplam pamuk üretiminin yüzde 78'ini gerçekleştiriyor.

MEYVE VE SEBZE FİYATLARINDA SON 6 YILIN EN BÜYÜK ARTIŞI

Antalya Ticaret Borsası'nın verilerine göre önceki yılın aynı dönemine göre domatesin fiyatı yüzde 75,93, sebzenin fiyatı 66,45, meyvelerin fiyatı ise yüzde 61,63 arttı. Sebze ve meyvedeki fiyat artışı son 6 yılın en yüksek fiyat artışı olarak gerçekleşti

Antalya Ticaret Borsası (ATB), Ağustos ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksini açıkladı.

Buna göre, meyve, sebze ve domateste satış miktarı azalırken fiyatlar arttı.

Önceki yılın aynı dönemine göre domatesin fiyatı yüzde 75,93, sebzenin fiyatı 66,45, meyvelerin fiyatı ise yüzde 61,63 arttı.

2021, Ağustos	Miktar %			Fiyat %		
	Endeksler	Önceki Ay (Aylık)	Geçen Yılın Aynı Ayı (Yıllık)	Endeksler	Önceki Ay (Aylık)	Geçen Yılın Aynı Ayı (Yıllık)
Domates	19	-37,97	-14,77	209	24,77	75,93
Sebze	28	-24,81	-1,11	239	12,60	66,45
Meyve	64	-19,79	-0,10	424	19,42	61,63

Fiyatlarda Rekor

Domates fiyat endeksi ise geçen yılın Ağustos ayına göre yüzde 75.93'lük artış gösterirken, bu artış 2018 yılından sonraki en yüksek Ağustos ayı artışı oldu.

Ağustos ayı yıllık gerçekleştirmelerde sebze miktar endeksindeki yüzde 1.11'lik azalışa karşılık fiyat endeksinde yüzde 66.45'lik artış oldu. Fiyattaki bu artış son 6 yılın Ağustos ayı rekoru olarak kaydedildi.

Meyve miktar endeksindeki yıllık yüzde 0.10'luk azalışa karşılık fiyat endeksi yüzde 61.63'lük artış gösterdi. Meyve fiyatlarındaki bu artış da son 6 yılın rekoru oldu.

Ağustos ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre domateste yüzde 37.97, sebze de yüzde 24.81 ve meyvede ise yüzde 19.79 azaldı.

TARLA İLE MARKET ARASINDAKİ MAKAS AÇILDI

Market 3.3 kat daha pahalı

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) verilerine göre, çiftçide 1.45 TL olan marul marketlerde 4.83 TL'ye, 1.95 TL olan sivribiber ise 6.44 TL'ye satılıyor. TZOB Başkanı Bayraktar, tarla ile market arasındaki fiyat farkının ağustos ayında 3.3 kat olduğunu vurguladı.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin (TZOB) açıkladığı ağustos ayı üretici market fiyatları, vatandaşın marul ve sivri biberi 3.3 kat, maydanozu 3.1 kat, elma ve patlıcanı 3 kat, kabağı ise 2.8 kat pahalıya tükettiğini ortaya koydu.

TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, ağustosta üretici ve market arasındaki en fazla fiyat farkının yüzde 233.10 ile marulda yaşandığına dikkati çekti. Fiyat farkının sivri biberde yüzde 230.26, maydanozda yüzde 213.04, elmada yüzde 202.27, patlıcanda ise 199.50 olduğunu bildirdi.

Bayraktar, "Üreticide 1 lira 45 kuruş olan marul 4 lira 83 kuruşa, 1 lira 95 kuruş olan sivribiber 6 lira 44 kuruşa, 69 kuruş olan maydanoz 2 lira 16 kuruşa, 2 lira 20 kuruş olan elma 6 lira 65 kuruşa, 2 lira olan patlıcan 5 lira 99 kuruşa, 2 lira 20 kuruş olan kabak 6 lira 11 kuruşa tüketiciye satılıyor" dedi.

Markette En Fazla Salatalık Zamlandı

Bayraktar'ın aktardığı bilgilere göre, ağustosta markette en fazla fiyat artışı yüzde 69.07 ile salatalıkta görüldü. Bu üründeki artışı yüzde 55.09 ile yeşil fasulyenin, yüzde 41.76 ile kabağın takip ettiğini ifade eden Bayraktar, "Limon yüzde 41.61, patlıcan yüzde 36.76, marul yüzde 29.14 ve maydanoz yüzde 20 zamlandı" diye konuştu.

Markette en fazla fiyat düşüşü ise yüzde 23.06 ile tavuk etinde görüldü. Tavuk etini yüzde 16.92 ile zeytinyağı, yüzde 14.26 ile domates, yüzde 9.95 ile pirinç, yüzde 9.09 ile de ayçiçek yağı izledi.

Bayraktar, fiyatlardaki değişimlere yönelik, "Hasatların başlaması, talebin azalması, sıcaklık, kuraklık gibi sebeplerle fiyatlarda değişimler görülmüştür" açıklamasında bulundu.

"Maliyetlerdeki Artış Rekor Kırdı"

Öte yandan Bayraktar, son bir yılda DAP gübre fiyatının yüzde 155, üre gübresi fiyatının yüzde 130, bazı zirai ilaçların yüzde 60 ve elektrik fiyatlarının da yüzde 56 arttığını, girdi fiyatlarının rekor kırdığını vurguladı.

"Odalarımızdan alınan bilgiler ışığında, 2021 yılı ürün maliyeti kilogramda 7 lira 60 kuruştur" diyen Bayraktar, şöyle devam etti:

"Genel olarak üreticinin fiyat beklentisi ise 10-12 lira olmakla birlikte bazı üreticiler geçen yılki fiyat olan 15 lirayı dikkate alarak, beklentilerini 16-17 lira olarak belirtmiştir. Yer fıstığı hasadı eylül ayında başlayacaktır. Sürekli kredi kullanmaktan başka çaresi olmayan yer fıstığı üreticileri, üretim masrafları ve emeklerinin karşılığını doğru düzgün alabilmek için ürünlerini değeri fiyatından satmayı beklemektedir."

YILIN GÖZDESİ PAZARLIK USULÜ!

'Afet, savaş, salgın hastalık ve özellikli işler'de kullanılabilen pazarlık, pandemide gözde kamu alımı yöntemi oldu. Acil olmayan tıbbi gereksinimlerin yanı sıra araç kiralamadan iftara kadar birçok alım pazarlıkla yapıldı.

AKP iktidarının milyarlarca liralık kamu alımını, kolaylıkla ve istediği kişilerden ya da şirketlerden yapmak için kullandığı 'pazarlık' yönteminin kullanımı için aranan bahane, pandemi döneminde bulundu. "Doğal afet, savaş, salgın hastalık ve özellikli işler" koşuluyla kullanılması gereken pazarlıkla alım, salgının üzerinden 1 buçuk yıl geçmesine karşın halen tüm tıbbi alımlar için kullanılırken bu arada festival düzenlemekten hizmet binası yapımına, parke taşı döşetmekten araç kiralamaya ve çevre düzenlemeye kadar yasada ifade edilen koşulların geçerli olamayacağı alımların yöntemi oldu.

Kamu alımlarında şeffaflığı ortadan kaldırdığı, kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılmasını önlediği, iktidarın rant aktarma aracına dönüştüğü için eleştirilen Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin B bendinde tanımlanan alım yöntemi, giderek daha geniş bir alanda ve dev büyüklüklerdeki alımlarda kullanılıyor. İstenilen kişiye verilebilmesi, ilan edilme ve sonucun açıklanması zorunluluğu da bulunmayan pazarlık yöntemiyle küçük büyük denilmeden çok sayıda alım yapıldı.

Altı Ayda 7 Bin 168 Alım

2021'in ilk altı ayında 25,2 milyar TL'lik 7 bin 168 ihale pazarlıkla yapılırken bunlar içinde 21/B kullanılarak yapılanlardan dikkati çekici bazıları şöyle: "Diyarbakır Şehir Hastanesi, Belediye hizmet binası yapım işi, Öğrenci taşınması, TPAO Batman Bölge Müdürlüğüne bağlı park-bahçeler, sosyal tesisler, lojmanlar, merkez iş yerleri ile dış sahalardaki yabancı ot, haşere - kemirgenlere karşı ilaçlama, Halı saha ve çok amaçlı saha yapım işi, Çadır alımı, Araç kiralama, Şoförlü otomobil ve transit kiralama, Parke taşı alımı, Tribün bakım ve onarımı, Artvin Valiliği vali makam odası, özel kalem sekreterlik ve toplantı odası onarım inşaatı, Atletizm pisti yapımı, Gençlik Kampı organizasyonu, Köprü yapımı, Aksaray-Ulukişla-Yenice Yüksek Standartlı Demiryolu Hattı İnşaatı ile Elektromekanik Sistemlerinin Temini ve Yapım İşleri, TEDAŞ takibi ve tahsilatına ilişkin destek hizmeti temini, Bursa Açık hava Sanat Günleri Festivali organizasyonu hizmet alımı, Temizlik işleri, Portatif at barınağı yapımı, Mesire alanı onarımı, İstanbul Kartal Kentsel Dönüşüm 8 Etap Yapım İşleri, 13-18 Eylül 2021 tarihlerinde düzenlenecek olan 6 Uluslararası İnsansız Hava Araçları Yarışması organizasyonu, 7326 Sayılı Kanun'un

tanıtımına ilişkin hizmet alımı, Mersin-Anamur-13Bölge Hududu Devlet Yolu etüt ve proje danışmanlık, 15 Temmuz Demokrasi ve Şehitler Meydanı sosyal donatılar inşaatları ile altyapı ve çevre düzenlemesi, Bursa Emek-Şehir Hastanesi Hafif Raylı Sistem Hattı kontrollük ve danışmanlık hizmetleri, Rize Şehir Hastanesi deniz dolgu alanı inşaatı etüt proje işleri."

Ramazana Özel Pazarlık

Pazarlıkla yapılan ihalelerde dikkat çekenlerin arasında ramazan ayında yapılan programda var:

"2021 Yılı Ramazan ayı boyunca Dolmabahçe Camii önündeki limanda gerçekleştirilecek İftarı Beklerken adlı programın canlı yayın, ışık, ses ekip ve ekipman hizmet alım işi, Ayasofya'da gerçekleştirilecek Sahur Bereketi adlı programın canlı yayın, ışık, ses ekip ve ekipman hizmet alım işi. "

DOĞRUDAN TEMİN RANTI PATLADI

Kamu alımlarının ihalesiz doğrudan temin yoluyla yapılması uygulaması 19 yılda büyük rekorlar kırarak arttı. 2003 yılında 981 milyon liralık alım doğrudan yapılırken 2020 sonunda bu rakam 9,4 milyar TL'ye ulaştı.

AKP iktidarlarının destek aldığı sermaye kesimlerinin, parti içinde aktif siyaset yapanların, siyasetçilerin yakın akrabalarının zenginleştirilmesi için kamu alımlarının kullanıldığı sayısız örnekle kanıtlandı. İhale yapmadan, ilana çıkmadan alım yapılmasına olanak sağlayan doğrudan temin yöntemi ile alım yapma ise 19 yıl boyunca katlanarak arttı. 19 yılın sonunda doğrudan temin ile mal, hizmet ve yapım işi almak için aktarılan tutardaki artış yüzde 860 oldu.

2002 yılında yürürlüğe giren Kamu İhale Kanunu, AKP'nin iktidar olmasının ardından değiştirilerek doğrudan temin ihale usulleri arasından çıkartıldı. Bir ihale yöntemi olmayan doğrudan temin, kamunun ihtiyaçlarının, "ilan yayımlamadan, teminat almadan, şirketlerin yeterlik kurallarını aramadan, ihale komisyonu kurmadan" ihale yetkilisi tarafından görevlendirilen kişi veya kişilerin piyasadan fiyat araştırarak alınmasına olanak sağlıyor.

Değişiklikten sonra doğrudan temin ile alım hemen hemen her yıl bir önceki yıla göre artarak yüzbinlerce alım işinde kullanıldı. Kamu kurumlarının İhale Kanunu'nda yer alan kısıtlamalara takılmadan istediklerinden istedikleri mal, hizmet veya yapım işini, istedikleri tutara almalarına olanak sağlayan bu yöntem kamu alımlarını yolsuzluğa en açık hale getiren yöntem olarak biliniyor. İlan yayımlanmadığı, teminat ve yeterlilik alınmadığı, satıcı ile alıcı arasında kotarılan bu alımlar parasal limitler nedeniyle nispeten küçük işlerden büyük zenginlikler ortaya çıkmasına neden oluyor. Bazı kamu idarelerinin bu hükümdeki parasal limitleri aşmak için alımları parçalara bölerek yaptığı devletin resmi raporlarına da yansıyor.

Yüzde 860 Artış

Doğrudan teminin ihale yöntem olmaktan çıkartıldığı 2003 yılında 981 milyon TL olan alım tutarı 2020 yılında 9.4 milyar TL'ye ulaştı. 2021'nin ilk yarısının sonunda ise 3.6 milyar TL'lik 189 bin 746 kamu alımı ihalesiz yapıldı. AKP'nin tek başına üçüncü kez iktidar olduğu 2011 yılı 16.9 milyar TL ile doğrudan teminle alımların en çok yapıldığı yıl oldu.

Doğrudan temin yoluyla yapılan alımların yıllar itibarıyla tutarları şöyle:

2003- 981 milyon TL	2012-10.5 milyar TL
2004-2.1 milyar TL	2013-6.4 milyar TL
2005-4.3 milyar TL	2014-7.4 milyar TL
2006-4.7 milyar TL	2015-8.2 milyar TL
2007-5 milyar TL	2016-3.8 milyar TL
2008-4.9 milyar TL	2017-3.2 milyar TL
2009-4.8 milyar TL	2018-3.7 milyar TL
2010-5.8 milyar TL	2019-7.6 milyar TL
2011-16.9 milyar TL	2020-9.4 milyar TL

En Çok Mal Alınıyor

Doğrudan temin yoluyla her dönem en fazla mal alımı yapılıyor. 2021'in Ocak-Haziran döneminde yapılan 189 bin 746 alımın yüzde 68,70'isini mal, yüzde 2,43'ünü yapım, yüzde 28,78'ini hizmet ve yüzde 0,08'ini de

danışmanlık hizmet alımları oluşturdu. Tutar bazında yüzde 63,61 mal alımı, yüzde 4,58 yapım işi, yüzde 31,67 hizmet alımı ve yüzde 0,14 danışmanlık hizmet alımlarına harcandı.

22/D'nin Açtığı Yol

İhtiyacın sadece tek kişi tarafından karşılanabilmesi, stoklanma olanağı olmayan tıbbi malzemelerin alımı, tahkim davalarında yurtdışından avukatlık hizmeti alınması, oy pusulası alımı gibi işler için düzenlenen doğrudan temin, en fazla belli parasal limitlerin altında kalan alımlarda kullanılıyor.

Maddenin d fıkrasında düzenlenen bu yöntemle son rakamlarla büyükşehirlerde 15 milyar TL, diğerlerinde 5 milyarı aşmayan ihtiyaçlar ile temsil-ağırlama faaliyetleri için doğrudan temin ile alım yapılabilir. Aynı ihtiyacın bölünerek alımı yoluna başvuruyla by pass edilen bu fıkra çerçevesinde son rakamlarla toplam 3.6 milyar TL'lik doğrudan teminin, 2.1 milyar TL'si kullanıldı.

ÖZELLEŞTİRMENİN RAYLARI DÖŞENİYOR

TCDD'nin, Taşımacılık A.Ş. bünyesindeki memurları işçi statüsüne geçirmek için taslak sözleşme hazırladığı öne sürüldü. Sözleşmenin özelleştirmenin altyapısını hazırladığına dikkat çeken BTS'den İsmail Özdemir, "Sessiz kalmayacağız" dedi

1 Mayıs 2013 tarihinde çıkarılan, "6461 Sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleşmesi" kanununun yasalasmasından kısa bir süre sonra TCDD Genel Müdürlüğü ve TCDD Taşımacılık A.Ş. olarak ikiye bölünen TCDD'deki özelleştirme çalışmalarının hız kazandığı iddia edildi.

TCDD Taşımacılık A.Ş. bünyesinde çalışan memurların işçi statüsüne geçirilmesine yönelik sözleşme hazırladığı öne sürüldü. Henüz taslak halinde olan sözleşmenin, özelleştirme sürecinde olan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) personeline dağıtılan ve "kölelik dayatması" olarak nitelendirilen sözleşme ile benzerliği dikkat çekti.

Yasa Bölünme Getirdi

1 Mayıs 2013 tarihinde, "demiryollarının yeniden yapılandırılması" amacıyla 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleşmesi Yasası çıkarıldı. Yasanın ardından kurum, TCDD Genel Müdürlüğü ve TCDD Taşımacılık A.Ş. adıyla ikiye bölündü. Bölünmenin ardından personel sayısı azalan kurumda esnek ve kuralsız çalışma modeli hayata geçirildi. Bölünme ile ayrıca, daha önce kurum bünyesinde verilen birçok hizmet de dışarıdan alınmaya başlandı.

Bir süredir özelleştirme tartışmalarının yaşandığı TCDD'de, memurların işçi statüsüne geçirilmesine yönelik taslak bir sözleşmenin dolaşıma girdiği savunuldu. BirGün'ün ulaştığı sözleşme, MKEK personeline dağıtılan ve "kölelik dayatması" olarak nitelenen sözleşmeyle büyük benzerlik taşıyor. Henüz taslak halinde olan sözleşme, TCDD Taşımacılık A.Ş. bünyesindeki memurların işçi statüsüne geçmesini içeriyor.

Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası (BTS) Genel Sekreteri İsmail Özdemir, taslak sözleşmenin MKEK'de personele dayatılan sözleşme ile benzerliğine vurgu yaptı. MKEK sözleşmesinde emekliliğe teşvik olmadığını, TCDD sözleşmesinde ise emekliliğe teşvik bulunduğunu ifade eden Özdemir, "Tamamen özelleştirmenin altyapısı hazırlanıyor" diye konuştu. TCDD'de holdinglemiş bir yapı kurmak istenildiğini belirten İsmail Özdemir, "Şirketlerden oluşan bu yapıyı Sayıştay denetiminin dışına çıkararak, kuralsız denetimsiz bir yapı yaratılması amaçlanıyor" dedi.

Sessiz Kalmayacağız

Demiryollarının gelişmesi ve büyümesi ile demiryolu çalışanlarının iş güvenceli, insanca yaşam koşullarında çalıştığı bir ortamın yaratılması için mücadele etmeye devam edeceklerini kaydeden Özdemir, "Demiryollarına ve demiryolu emekçilerine yönelik saldırıya sessiz kalmayacağız" ifadesini kullandı.

POSTA TELGRAF TAZMİNAT!

2019'da 1,2 milyar TL zarar açıklayan PTT'ye bağlı Bilgi Teknolojileri A.Ş.'nin yöneticilerine ödenen tazminat açığa çıktı. 'Evrak vurgunu' sırasında görevde olanların da aralarında olduğu 5 yöneticiye 1,6 milyon TL tazminat ödendi.

İki sene önce 1,2 milyar TL zarar ile bir rekora imza atan Posta ve Telgraf Teşkilatı'nın (PTT) yöneticilerine milyonlarca lira tazminat ödendiği ortaya çıktı. Toplam 200 milyon TL'yi bulduğu iddia edilen ve kamuoyuna,

'hayali evrak vurgunu' olarak yansıyan usulsüz işlemlerin merkezi PTT Bilgi Teknolojileri A.Ş.'deki beş kişilik yönetici kadrosuna, brüt 2 milyon 408 bin TL, net 1 milyon 616 bin TL tazminat ödendi.

Havelsan'a Geçti

PTT'nin verilerine göre, PTT Bilgi Teknolojileri A.Ş.'de Genel Müdür olarak görev yapan İsmail Köse, 'karşılıklı anlaşma' ile görevinden ayrıldı. PTT'de hayali evrak vurgununun yaşandığı 2019'da Teknoloji Genel Müdürü olarak kurumda çalışan Köse'ye 291 bin 620 TL tazminat ödendi. Köse, PTT'deki görevinden ayrıldıktan sonra Havelsan'a Proje Yöneticisi oldu.

Şirketi PTT'ye Sattı

Kurucusu olduğu SBS Savunma Sanayi isimli şirketin, PTT'de görev yaptığı sırada PTT tarafından satın alınması ile gündeme gelen Yusuf Kürşat Runcel'e ödenen tazminat da dikkat çekti. Runcel, PTT Bilgi Teknolojileri A.Ş.'den karşılıklı anlaşarak ayrıldıktan sonra 533 bin 791 TL net tazminat aldı.

PTT'nin yoğun olarak usulsüzlüklerle anıldığı 2019'da kurum kadrosunda Genel Müdür Yardımcısı olarak çalışan Ferhat Şirin'e ödenen tazminat ise 263 bin TL oldu. Şirin ile birlikte eski PTT Bilgi Teknolojileri A.Ş. Genel Müdürü Umut İlker Karataş'a da 263 bin TL tazminat ödendi. PTT iştiraki Bilgi Teknolojileri A.Ş.'nin bir diğer eski genel müdür yardımcısı Erkan Eren'e ödenen tazminatın ise 265 bin 450 TL olduğu bildirildi.

AHİRET DİYENLER PARAYI 'DÜNYA MALI'NA GÖMMÜŞ!

Kuran kurslarına maddi yardım karşılığında, 'Cennetten ev' vaat eden Diyanet'in altı aylık kira gideri 5 milyon TL'yi aştı. İdare, 2021'in kira gideri olarak ayırdığı 9,2 milyon TL'nin 6,2 milyon TL'sini yılın ilk yarısında harcadı

Diyanet İşleri Başkanlığı da diğer kamu kurumları gibi kiraya milyonları akıttı. Radyo ve TV birimlerinin hizmet binaları için 2019 yılında 8,8 milyon TL, 2020 yılında 9,8 milyon TL kira ödeyen idarenin kasasından 2021 yılının ilk yarısında kira için 6,2 milyon TL çıktı.

Kiraya 9 Milyon TL Harcanacak

2021 yılı için ayrılan 12,9 milyar TL'lik bütçe ile çok sayıda bakanlığı geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın altı aylık yıllık kira gideri 5 milyon TL'yi aştı. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yüksek harcamalarına bir yenisini daha ortaya konuldu. İdarenin mali raporlarına göre, 2021 yılının ilk yarısında hizmet binaları ile araçlara toplam 6 milyon 213 bin TL kira ödemesi yapıldı. Başkanlığın 2021 yılının tamamında kira için ödeyeceği para ise 9 milyon 220 bin TL olarak hesaplandı.

Diyanet'in, "Hizmet alımları" kalemine yazdığı kira giderine yönelik detaylar da mali raporlar ile paylaşıldı. Hizmet alımları harcamalarında Ocak-Haziran döneminde en yüksek payın yüzde 19,77 ile hizmet binası kiralama giderlerinden oluştuğu kaydedildi. Personel servisi kiralama giderlerinin toplam hizmet alımları harcaması içindeki payı ise kayıtlara yüzde 25,73 olarak geçti.

Vakıf ve derneklere 2 milyon TL

2021 yılı için ayrılan 12,9 milyar TL'lik ödenek ile yatırımcı bankaların da aralarında olduğu çok sayıda kamu kurumunun bütçesini geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, "Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler" raporu, yüksek harcamaları bir kez daha gözler önüne serdi. Rapora göre idare, dev bütçesinin 80,65'ini, 2021'in ilk altı ayında personeli için harcadı. 2021 yılının ilk yarısında toplam 6,3 milyar TL harcayan Diyanet, isimleri açıklanmayan birçok dernek ve vakfa, "Kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler" kaleminden para aktardı. Ocak-Haziran döneminde vakıf ve derneklere aktarılan toplam paranın 2 milyon TL olduğu belirtildi.

DİYANET YİNE YOLUNU BULMUŞ

Yurttaş, 'Azla yetinin' diyen Diyanet, 2021'in ilk yarısında 25 milyon TL'lik yolluk harcaması yaptı. İdare, yılın ilk yarısında 'Görev giderleri' kalemine 2021 yılının tamamı için yazılan 976 bin TL'yi de altı kat aştı.

2021 yılı için ayrılan 12,9 milyar TL ödenek ile yedi bakanlığın bütçesini geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığı, "Görev giderleri" adı altında yılın ilk yarısında 4,5 milyon TL harcadı. Diyanet'in 2021'in ilk altı ayındaki görev giderleri, 2020 yılının aynı dönemine oranla yüzde 543 arttı. Başkanlığın yolluklar için altı ayda harcadığı para ise kayıtlara, 25 milyon TL olarak geçti.

Dev bütçesi ve bütçesinden yaptığı yüksek harcamalarla eleştirilen Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, "Görev giderleri" kaleminden yaptığı toplam harcama belli oldu. 2021 yılının ilk yarısında başlangıç ödeneğinin yüzde

38'ini harcayan idare, 4,5 milyon TL'lik harcamasını, "Görev giderleri" kalemine yazdı. 2021 yılında Diyanet'e, görev giderleri için 976 bin TL başlangıç ödeneği verildi. Başkanlık, 2021'in henüz ilk yarısında başlangıç ödeneğinin altı kat üzerinde harcama yaptı. 2020 yılının Ocak-Haziran aylarını kapsayan ilk altı ayında 708 bin 915 TL harcayan idare, 2021'in aynı döneminde toplam 4 milyon 558 bin 548 TL harcama gerçekleştirdi. İdarenin 2021'in ilk yarısındaki görev giderleri, 2020 yılının ilk yarısına oranla yüzde 543 fazla gerçekleşti. Diyanet'in mali raporlarına göre, altı ayda, "Yolluklar" için harcanan toplam para ise 25,2 milyon TL oldu. İdarenin, "Yolluklar" kaleminden yaptığı 25,2 milyon TL'lik harcamasının 23 milyon TL'si yurtiçi yolluklarını, 2 milyon TL'si ise yurtdışı yolluklarını kapsadı.

Bütçesi 12,9 milyar TL'ye çıktı

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 2020 yılında 11,5 milyar TL olan bütçesi, 2021 yılında 12,9 milyar TL'ye yükseldi. Kurumun 2022 yılında alması planlanan bütçe 13,9 milyar TL, 2023 yılında alması planlanan bütçe ise 14,8 milyar TL olarak öngörüldü. Diyanet, 2021 bütçesiyle İçişleri, Dışişleri, Enerji, Kültür ve Turizm, Sanayi, Çevre ve Şehircilik ile Ticaret bakanlıklarını geride bıraktı. Bütçesinin büyük bölümünü personeli için harcayan kurum, "Bütçenin çok küçük bir bölümü hizmetlere ayrılabilir" diyerek bütçe azlığından yakındı ve bütçesinin artırılmasını talep etti.

BÜYÜK YOLSUZLUK

Askeri üs bölgesi için ihalesiz alındığı iddia edilen tonlarca inşaat malzemesi ile yüzlerce metrekare perde bulunamadı. Sayıştay, bulunamayan malzemeler için sorumluların cezalandırılmasına karar verdi.

Başta Cumhurbaşkanlığı olmak tüm kamu kurumlarının ihalesiz, mal, hizmet ve yapım işi almak için her yıl daha fazla tercih ettiği doğrudan temin yönteminin yolsuzluğa zemin hazırladığı Sayıştay'da yapılan bir yargılama sonucu ortaya çıktı. İsmi açıklanmayan bir kamu kurumunun askeri üs bölgesi için aldığı iddia ettiği inşaat malzemeleri ile mefruşat malzemeleri bulunamadı.

Sayıştay denetçilerinin yaptığı denetimlerde, çeşitli gerekçelerle doğrudan temin usulü ile alımı yapılan muhtelif inşaat ve mefruşat malzemelerinin, imalat yeri olarak belirtilen alanlarda bulunmadığı belirlendi.

80 Alıma İnceleme

Bunun üzerine, idare binası ve çeşitli inşaatlarda kullanılmak üzere alındığı iddia edilen malların akıbeti ile ilgili uzman mühendislerden oluşan bir bilirkişi heyeti kuruldu. Kurumun, doğrudan temin yoluyla yaptığını iddia ettiği 80 alımla ilgili incelemelerde bulunan heyet bir rapor hazırladı.

Raporda, faturada bulunmasına karşın 20 bin 335 kilogram köşebendin, 13 bin 385 kilogram galvanizli sacın yerinde olmadığı tespit edildiği bildirildi. Rapora göre, ayrıca yine ödemesi yapılan 3 bin 920 metre kutu profilin 1 ve 2 nolu kulelerde toplam 58,8 metresinin olduğu, 3 bin 861,2 metresinin ise bulunmadığı belirtildi.

Bir başka ödeme emrinde yer alan 5 bin 232 metre kutu profilin de askeri üs bölgesi giriş kapısında 24 metresinin olduğu, 5 bin 208 metresinin yerinde olmadığı tespit edildi.

Ödeme emri olan kutu profillerin de 3 ve 4 no'lu kulelerde toplam 58,8 metresinin olduğu bildirilerek, "Bu malzemeye ait alımın hangi doğrudan temin ile yapıldığı belirlenmemiştir" denildi.

3 ve 4 no'lu kulelerde yer alan 58,8 metre kutu profilden kalan 2 bin 557,20 metre ile bir başka ödeme emri bulunan 3 bin 865,20 metre profile de rastlanmadı.

Müftülüğe Devredildi

Bilirkişi heyeti inşaat malzemelerinin yanı sıra alındığı iddia edilen bazı mefruşat malzemelerini de askeri üs bölgesinde tespit edemedi.

Rapora göre, 452 metrekare zebra perde, 200 metrekare stor perde, 300 metrekare de değişik cinsten perde alındığına ilişkin fatura hazırlandı. Bu perdelerin kullanım yeri açıklanırken de "Etüt plan binasında ilk proje binası 1. kat ve 2. kat bütün odalarının pencerelerinin perdeleri yapılmıştır, daha sonra bu bina Müftülüğe devir edilmiştir" denildi.

Ancak heyetin İl Müftülüğü ile yaptığı görüşmede, toplam 224 metrekare perdenin alındığı belirtildi. Raporda, "2015 yılının 11'inci ayında perde alınması halinde bir yıl içinde perdelerin eskimeyeceği düşünüldüğünde bina devredildiğinde yeni perdelerin bulunmadığı kanaatine varılmıştır. Faturada yer alan malzemeler bulunamamıştır" denildi. Heyet, perdelerin hiçbirini bulamadığını raporuna yazdı.

Panel Çitler de Yok

Üs bölgesi çevresi ve duvar üstünde kullanılmak üzere alındığı iddia edilen bin 800 metrekare panel çitle ilgili de raporda, “Herhangi bir panel çit imalatının bulunmadığı yerinde tespit edilmiştir” denildi.

Bir boyu 6 metre olmak üzere 240 boy köşebent alt boru, 200 boy profil boru, 300 boy siyah boru, jiletli teller de bulunamadı.

Yine iki ayrı üs bölgesini çepeçevre aydınlatacak aydınlatma direkleri için kullanılmak üzere alındığı iddia edilen 12 bin 182 metre sanayi borusu da tespit edilemedi.

Muayene ve Kabul Komisyonları’nda görevli olanlar savunmalarında sorumluluklarına itiraz etti. Mevzuat hükümlerinin, komisyonun görev ve sorumluluk alanının malzemenin ambara giriş kısmına kadarki bölümü kapsadığı belirtilerek bu itiraz kabul edildi. Malzemelerin yerinde kullanılmamasından alımı talep eden görevlilerin sorumluluğunun bulunduğu belirtildi.

TERÖR İddiasına Ret

Bir başka görevlinin de malzemenin çalındığı, bölgede yaşanan terör eylemleri, faturada yer alan malzeme yerine başka bir malzemenin alındığı, düzenlenen faturada sehven hata yapıldığı veya imalatın çeşitli gerekliliklerle birkaç defa tekrarlanmak zorunda kalındığı gibi gerekçeleri ileri sürdüğü anlatıldı. Bu görevlinin bu açıklamalarını kanıtlayan bir belge sunamadığına dikkat çekildi.

Bölgedeki Jandarma Komando Alay Komutanlığı’nın da bölgede münferit eylemler yaşandığı bilgisi verdiği bu nedenle malzemelerin savunmada olduğu gibi eylemler sırasında kaybolmasının mümkün görünmediği görüşüne varıldı.

Yapılan yargılama sonucu, zararın harcama ve gerçekleştirme görevlilerinden tahsiline karar verildi.

KAZAYA DAVETİYE ÇIKARILYOR

Yapımına 2008’de başlanan Ankara-Sivas YHT Hattı, 4 Eylül’de açılacak. Hattın yüzde 20’lik bölümünün eski konvansiyonel hattan oluşacağını belirten CHP’li Ahmet Akın, “Kazaya davetiye çıkarılıyor” diye konuştu.

CHP Milletvekili Ahmet Akın, 4 Eylül’de açılması planlanan Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren (YHT) Hattı’nın yüzde 20’lik bölümünün konvansiyonel hattan (klasik tren hattı) oluşacağına dikkat çekti.

Ankara-Sivas YHT hattı 2007’de ihale edildi. Hattın inşaat çalışmaları ise 2008 yılında başladı. Proje, zemin-sondaj etütlerine dayalı hazırlanmayınca inşaat çalışmaları yavaşladı. İnşaat devam ederken hattın güzergâhı da büyük oranda değiştirildi. Güzergahın değişmesi nedeniyle 10 bin 618 metre olan tünel boyutu 43 bin 742 metreye, 2 bin 730 metre olan viyadük boyutu da 11 bin 263 metreye çıktı.

CHP’li Akın, 4 Eylül’de açılması planlanan Ankara-Sivas YHT Hattı’nın 80 kilometreye yakın bir bölümünün eski konvansiyonel hattan oluşacağını belirtti. Akın, inşaat halindeyken güzergâhı değiştirilen ve bugüne kadar altı kez açılış tarihi ilan edilen Ankara-Sivas YHT hattının yeni henüz tamamlanmadığını ifade ederek, “İktidarın ‘Açılış yaptım’ demesi için yüzde 20’si tamamlanmayan hattı açması olası bir kazaya davetiye çıkarır” dedi.

Güvenlik Riski

CHP’li Ahmet Akın, yapım sürecindeki vaatleri yerine getiremeyen iktidarın ilginç bir karar aldığını söyleyerek şunları kaydetti: “Hattın bir bölümü henüz tamamlanmadan eski raylı sistem üzerinden çalışmasına karar verildi. Hattın yaklaşık yüzde 20’sine denk gelen Ankara-Kırıkkale arasındaki mevcut konvansiyonel hattın kullanılması olası güvenlik risklerini gündeme getirebilir. Hattın yaklaşık 5’te birlik bölümü yüksek hızlı tren vagonlarına uygun olmayan eski konvansiyonel raylar üzerinde işleyecek. Hızlı trenin bu hatlar üzerinde işletilmesi uygun değil. Bu bölümde yapılacak herhangi bir kontrolsüz hız kazaya davetiye çıkarabilir. Bu iktidar döneminde demiryollarında pek çok ölümlü kazanın yaşandığı dikkate alındığında en küçük bir risk bile endişelerimizi artırıyor.”

Ankara-Sivas YHT hattının yapımındaki plansızlık açılış tarihini de etkiledi. Ankara-Sivas YHT hattının ilk olarak dokuz yıl önce 2012 yılında açılışı yapılacağı duyuruldu. 2015 yılında hattın güzergâhı değiştirildi ve çok büyük bir kamu zararı oluştu. Açılış tarihiyle ilgili olarak önce 2018 yılına işaret edilirken daha sonra sırasıyla Haziran 2019, Mayıs 2020, Haziran 2021 tarihleri de dile getirildi. Son olarak hattın 4 Eylül’de açılacağı kaydedildi.

Yılan Hikâyesine Döndü

Ankara-Sivas YHT hattıyla ilgili yaşanan ve yılan hikâyesine dönen süreç 2007 yılında yapılan ihale ile başlarken günümüze kadar şunlar yaşandı:

Hattın 2012 yılında hizmete açılacağı duyuruldu.

2015 yılında inşaat çalışmaları sürürken yanlış planlama nedeniyle hattın güzergahı değiştirildi. Bu nedenle ihale edilen proje ile yapılan proje arasında büyük farklar ve beraberinde kamu zararı oluştu.

Şubat 2017’de dönemin TCDD Genel Müdürü İsa Apaydın hattın 2018 yılında işletmeye alınacağını söyledi.

Şubat 2019’da başında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan; hattın Ramazan Bayramı’na (Haziran 2019) yetişeceğini söyledi.

Ekim 2019’da dönemin Ulaştırma Bakanı Cahit Turan hattın gelecek Ramazan Bayramı’nda (Mayıs 2020) hizmete alınacağını söyledi.

Mayıs 2020’de Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, yıl içinde (2020) içinde hattın açılacağını duyurdu.

Bakan Karaismailoğlu, Haziran 2021’de hattın açılacağını bir kez daha ilan etti.

Mayıs 2021’de Ulaştırma Memur Sen Şube Başkanı Ankara-Sivas YHT hattının 4 Eylül 2021’de açılacağını kaydetti.

YOKSULUN VE ÖĞRENCİNİN YEMEĞİ MAKARNADA DA HIZLI FİYAT ARTIŞI...

Makarna tüketimi artarken, fiyatı da giderek yükseliyor. Bu yıla 3.20 ve 3.45 lira seviyelerinden başlayan bir paket makarnanın fiyatı 4.5 liraya kadar çıktı. Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Külahçioğlu, fiyatın olağan olduğunu belirterek, Makarna fiyatında yıl sonuna kadar yeni bir artış öngörülmediğini söyledi.

Yaygın markalı makarnaların fiyatında bu ay itibarıyla artış görülüyor. Buna göre bir paket makarnanın fiyatı 4.25 ila 4.5 lira seviyesine kadar çıktı.

Bu fiyat en son, Nisan’da 3.20 - 3.45 lira seviyesinde bulunuyordu.

Makarnaclar, dünyada yükselen emtia fiyatları, artan gıda talebi, yurt içinde yaşanan kuraklık tarafından baskı altına alınan mamul ürünlerde fiyat artışının kaçınılmaz hale geldiğini belirtiyor. Bu kapsamda fiyat artışını her zaman ‘gıda enflasyonu oranının altında’ tutmaya çalıştıklarını anlatan makarna üreticileri, yıl sonuna kadar bu fiyatı koruyacaklarını ifade etti.

Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Abdülkadir Külahçioğlu, tüm dünyada artan tarım emtia fiyatlarına dikkat çekerken, fiyat artışının ‘en düşük düzeyde’ tutulduğunu ileri sürdü.

Külahçioğlu, şunları söyledi:

“Fiyat artışı gıda enflasyonunun altında. Hatta bizler, ihracatla elde edilen kârları iç piyasayı dengelemek için de kullanıyoruz. Fiyatlara olabilecek en düşük oranları yansıtıyoruz. Mevcutta makarnalık buğday ton fiyatı 3 bin 200 lira, kilo fiyatı 3.2 lira. Buradan bakılacak olursa fiyatın çok olağan olduğu görülebilir.”

Külahçioğlu, kişi başı yıllık makarna tüketiminin 2020’de olduğu gibi 8 kilonun üzerinde seyrettiğini söyledi. Bu oran önceki yıllara göre yüzde 25 daha fazla bir tüketime işaret ediyor.

Makarnalık buğdayda fiyat artışının durduğunu anlatan Külahçioğlu, bu kapsamda yıl sonuna kadar yeni bir artış öngörülmediğini söyledi. Külahçioğlu, aynı zamanda Türkiye’nin makarnada üretim gücüne dikkat çekerken, şu ifadeleri kullandı: “Kapasitelerimiz çok daha fazla. Hiçbir zaman üretim sorunumuz olmaz. Tüm ülkemize ve dünyaya yeter. Hiçbir sıkıntı olmadığını, ihracata bir kısıtlamanın gerekmediği bilgilerini ilgili bakanlıklara da iletiyoruz.”

PROTOKOLE DE İTTİFAK AYARI!

Diyanet, protokolde Genelkurmay'ın önüne geçti

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından düzenlenen 30 Ağustos Zafer Bayramı Tebrik Töreni, devlet protokolünde değişikliğe gidildi. Diyanet, Genelkurmay'dan önce gelirken, AKP Grup Başkanvekili de yüksek yargıdan önce yerini aldı.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından düzenlenen 30 Ağustos Zafer Bayramı Tebrik Töreni, devlet protokolünde daha önce 52'nci sırada yer alan Diyanet İşleri Başkanı, 40 sıra yükselerek Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarının da önüne geçti. Törende, Diyanet İşleri Başkanı 12'nci sırada yer alırken, Genelkurmay Başkanı 14'inci sırada yer aldı. Öte yandan AKP Grup Başkan Vekili Mahir Ünal, yüksek yargı başkanlarından önce Erdoğan'ı tebrik etti.

2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmeden önce Başkent Protokol Listesi'nin ilk üç sırasında TBMM Başkanı, Başbakan ve Genelkurmay Başkanı yer alıyordu. Ancak sistem değişikliğinin ardından listeden Başbakan çıkarıldı. Buna karşılık 2018'den bu yana Cumhurbaşkanlığı tarafından yeni bir Devlet Protokol Listesi yayınlanmadı.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen 30 Ağustos Zafer Bayramı Tebrik Töreni'nde gayri resmi olarak yeni devlet protokol listesinin hayata geçtiği görüldü. Cumhurbaşkanı Erdoğan, yeni protokol listesindeki sıralamaya göre tebrikleri kabul etti.

Yeni hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte TBMM Başkanı ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı ilk iki sırada yer aldı. Bu isimleri, daha önceki listede Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanları izliyordu. Çünkü törende ise yüksek yargı başkanlarından önce "AK Parti Grup Başkan Vekili sıfatıyla Mahir Ünal, Erdoğan'ı tebrik etti.

Diyanet 52'nci Sıradan 12'nci Sıraya Yükseldi

Parlamentar sistemde uygulanan protokol listesinde Diyanet İşleri Başkanı 52'nci sırada bulunuyordu. Ancak çünkü törende Diyanet İşleri Başkanı'nın 40 sıra öne geçtiği görülüyor. Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş, 12'nci sırada Erdoğan'ı tebrik etti.

Genelkurmay Başkanı ise Diyanet İşleri Başkanı'ndan sonra protokolde kendisine yer bulabildi. Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlarının adı 14'üncü sırada anons edildi. Genelkurmay'dan önce 13'üncü Sırada Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı geldi.

Geçen yılki törende Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Güler ve kuvvet komutanları 11'inci sırada yer almıştı. Bu yıl Yaşar Güler, Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın da gerisine düşmüş oldu.

Cumhur İttifakı Ayarı

Protokol listesine Cumhur İttifakı düzenlemesi de yapıldı.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli protokolde 9. sırada yer aldı.

Daha önce TBMM Başkan Vekilleri, TBMM'de Grubu Bulunan Siyasi Parti Genel Başkanları'ndan bir sıra önde geliyordu. Ancak çünkü törende MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin adı 9'uncu sırada anons edildi, ardından ise TBMM Başkan Vekilleri geldi.

TEK ADAM!

Davacı: Tek Adam

Dava: Cumhurbaşkanı Hakaret

Davalı: Anayasal Özgürlükler

“Bu ülkede Cumhurbaşkanı hakaret suçtur ve tutuklanabilirsiniz. Sakın şaşırmayın, çünkü bu ülkede çocuklar bile tutuklanmıştır.”

Fikret İlkiz

1961 yılından beri hayatımızda olan “Cumhurbaşkanına hakaret” suçu ifade özgürlüğünün önündeki en büyük engel olmuştur. İfade özgürlüğü artık ifade suçu olarak anılmaya başlamıştır.

1986'dan 2020'ye kadar olan süreçteki Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan istatistikler üstünde oynanmış olmasına rağmen göstermektedir ki Türkiye, ciddi bir ifade özgürlüğü problemi içerisindedir.

Tek adamın Cumhurbaşkanlığı dönemine kadar olan 1994 - 2014 yılları arasındaki 20 yıllık süreçte "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlaması ile hakkında dava açılan kişi sayısı 1.138 olmuştur. 2014 – 2020 yılları arasında bakıldığında ise bu sayının adeta zirve yaparak 38.581'e ulaştığı görülmektedir.

AİHM, Cumhurbaşkanına hakaret suçu ile ilgili olarak verdiği kararlarda (Colombani/Fransa, Pakdemirli/Türkiye, Artun ve Güvener/Türkiye ve Otegi Mondragon/İspanya ve daha birçok karar) yurttaşların ifade özgürlüğünün sınırlarının devlet büyüğünden daha geniş olduğunu kabul etmiştir. AİHM kararlarını bir cümle ile özetlemek gerekirse "Bir ülkenin devlet başkanını o ülkede yaşayan diğer insanlardan daha fazla koruyan tüm ceza hukuku hükümleri AİHS'nin 10. maddesine aykırı görülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçilen 2018 yılından itibaren "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlarındaki istatistiki veriler adeta zıplamıştır. Yine Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nden alınan verilere göre;

- 2018 yılında 6.270 sanıktan, 2.775'ine mahkumiyet
- 2019 yılında 13.990 sanıktan 4.291'i hakkında mahkumiyet
- 2020 yılında ise sanık sayısı 9.773 olup 3.655 kişi hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir.

Cumhurbaşkanına Hakaret ve Türkiye

Cumhurbaşkanına hakaret suçu hukuk düzenimize 1961 yılında girmiştir. Dönemin Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 158. maddesi metni şu şekildeydi;

"Reisicumhura muvacehesinde hakaret ve sövme fiillerini işleyenler üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Hakaret ve sövme Reisicumhurun gıyabında vakı olmuş ise faili, bir seneden üç seneye kadar hapis olunur. Reisicumhurun ismi sarahaten zikredilmiyerek ima veya telmih suretiyle vakı olsa bile mahiyeti itibariyle Reisicumhura matufiyetinde tereddüt edilmeyecek derecede karineler varsa tecavüz sarahaten vukubulmuş addolunur.

Suçun, neşir vasıtalarından biri ile işlenmesi halinde ceza üçte birden yarıya kadar artırılır."

Günümüzde Cumhurbaşkanlığı ile ilgili en çok tartışılan konulardan biri olan "hakaret suçu" 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesine dayanmaktadır. "Cumhurbaşkanına hakaret" başlıklı 299. maddenin metni ise şu şekilde:

"(1) Cumhurbaşkanına hakaret eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) **(Değişik: 29/6/2005 – 5377/35 md.)** Suçun alenen işlenmesi hâlinde, verilecek ceza altıda biri oranında artırılır.

(3) Bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır."

1961 yılından 2005 yılına kadar yürürlükte kalan 765 sayılı TCK, dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK ile mülga haline gelmiştir. 758 sayılı TCK ile 5237 sayılı TCK'nın Cumhurbaşkanına hakareti suç olarak düzenleyen madde metinlerini karşılaştırdığımızda;

- 765 sayılı TCK 158. maddesinde, cumhurbaşkanına hakaret edenler için 3 yıldan az olmamak üzere hapis cezası verilirken, bu suçun gıyaben işlenmesi durumunda ise 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası öngörüyordu.
- 5237 sayılı TCK 299. maddesinde ise bu suçun cezası 4 yıla kadar hapis cezasına çıkarıldı. Değişikliklerden bir diğeri ise bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması Adalet Bakanı'nin iznine bağlanmasıdır.

Siyasi Eleştiriye Katlanamayan Bir Cumhurbaşkanı

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) tarafı olan Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) kararlarına uyma konusunda başarısızlığı ortadadır. AİHM, Cumhurbaşkanına hakaret suçu ile ilgili olarak verdiği

kararlarda (Colombani/Fransa, Pakdemirli/Türkiye, Artun ve Güvener/Türkiye ve Otegi Mondragon/İspanya ve daha birçok karar) yurttaşların ifade özgürlüğünün sınırlarının devlet büyüğünden daha geniş olduğunu kabul etmiştir. AİHM kararlarını bir cümle ile özetlemek gerekirse “Bir ülkenin devlet başkanını o ülkede yaşayan diğer insanlardan daha fazla koruyan tüm ceza hukuku hükümleri AİHS’nin 10. maddesine aykırı görülmektedir.

Siyasi kültür araştırmaları ve bu konuda yapılan çalışmalar siyasi eleştiri kavramını sorun olarak kabul etmemekte aksine bir çözüm yöntemi olduğunu kabul etmektedir. Sadece siyasi eleştiri değil genel olarak “eleştiri” kavramı yöneldiği olayı, olguyu, kişiyi... geliştirmeyi hedefler. Bir ressam eleştiriye dikkate alarak daha iyi resim yapabilir, bir yazar daha iyi kendini ifade edebilir; siyasi eleştiri ise demokrasinin gelişmesine zemin sağlar.

Tek adamın şahsım hükümetinin, kendini geliştirmeye ne kadar kapalı olduğunu, eleştirilere tahammüllerinin olmadığını, yanlışlarını kabul etmediklerini hepimiz biliyoruz. Zaten kabul edilmelidir ki tek adamın güdümünde olan herhangi birisi “bu yanlış” cümlesini tek adama yöneltememektedir. Yöneltebilen birkaç kişi hakkında ise cumhurbaşkanına hakaret suçlamaları yöneltilmekte ve en ufak muhalif ses bile susturulmaya çalışılmaktadır. Raporumuzun bu kısmında cumhurbaşkanına hakaret suçunun tarihine yer vereceğiz.

1986’dan – 2020’ye Cumhurbaşkanına Hakaret Davaları

Cumhurbaşkanına hakaret maddesi TCK kapsamında 1961 yılından itibaren uygulanmakta olsa da istatistiki bilgiler açısından resmi bir kaynak olan Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü verilerini kullanmak amacı ile raporumuzu 1986 yılından başlattık. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan verilere göre; 1986 yılından 2017 yılına kadar yayınlanan ve TCK kapsamında Cumhurbaşkanına hakareten dolayı açılan davalardaki sanık sayısı toplamda 19.122 olmuştur.

- 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren döneminde 340,
- 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal döneminde 207,
- 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel döneminde 158,
- 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer döneminde 163,

olan sanık sayıları, 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve 12. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan döneminde kendilerinden önceki döneme göre kat kat artış göstermiştir.

11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül döneminde, Cumhurbaşkanı’na hakareten dolayı açılan davalardaki sanık sayısı, kendisinden bir önceki döneme göre %420 artış göstermiş ve 848 olarak gerçekleşmiştir. 12. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın ilk 4 yıllık görev süresinde ise toplam sanık sayısı, bir önceki döneme göre yaklaşık 19,5 kat (%2052 artış) ile 17.406 olmuştur.

TCK kapsamında karara bağlanan davalarda; mahkumiyet, beraat, davanın düşmesi ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması gibi kararlar verilebilmektedir. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan, yıllara göre karara bağlanan cumhurbaşkanına hakaret davalardaki sanık sayılarını bir tablo halinde bilgilerinize sunarız.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yıllar	Mahkumiyet	Beraat	Diğer	Toplam	
1994	5	4	2	11	
1995	11	6	0	17	
1996	6	9	11	26	
1997	13	5	11	29	
1998	20	12	3	35	
1999	16	15	9	40	
2000	23	7	17	47	
2001	4	2	2	8	
2002	19	3	1	23	
2003	3	1	2	6	
2004	7	1	3	11	
2005	14	27	38	79	
2006	7	16	11	34	
2007	5	0	3	8	
2008	15	2	5	22	
2009	25	10	21	56	
2010	28	26	54	108	
2011	41	37	105	183	
2012	40	33	119	192	
2013	44	39	120	203	
2014	40	25	76	141	
2015	238	120	320	678	
2016	884	544	1151	2579	
2017	2099	873	2178	5150	
Başkanlık Dönemi	2018	2462	1114	2694	6270
	2019	2.775	1.970	9.245	13.990
	2020	3.655	1.519	4.599	9.773
	TOPLAM	6069	2931	6956	15956

Tablo incelendiğinde 2010 yılından itibaren toplam sanık sayısında artışın başladığı görülmekle birlikte 2015 yılında başlayan yüksek artış eğilim 2016 ve 2017 yıllarında zirve noktaya ulaşmıştır.

16 Nisan 2018 Anayasa değişikliği ile birlikte "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" adı altında Başkanlık Sistemi'ne geçen Türkiye'de, Cumhurbaşkanlığı seçimi 24 Haziran 2018 günü yapılmış ve sistem resmi olarak 9 Temmuz 2018 yılında yürürlüğe girmiştir. 3 yılı aşkın süredir yeni sistemde Cumhurbaşkanlığı'nı sürdüren ve Anıtkabir'deki deftere "yeni sistemin 1. Cumhurbaşkanı" olduğu ifadelerini yazan tek adamın, eleştirilere karşı mücadelesini ayrıca ortaya koymak istiyoruz.

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından 2018 – 2019 – 2020 yıllarına ilişkin istatistiklere göre TCK'nın *Cumhurbaşkanına hakaret* başlıklı 299., *Devletin egemenlik alametlerini aşağılama* başlıklı 300., *Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama* başlıklı 301. maddelerine göre açılan dava sayıları aşağıdaki gibidir;

2018 yılı

- Toplam sanık sayısı 6.270 olup 43'ü yabancı uyrukludur
- 2.775 kişi hakkında mahkumiyet kararı verilmiş olup bu kişilerin 35'i 18 yaş altında olup, mahkumiyet kararı alan erkeklerin 12'si 12-14 yaş aralığındadır
- Mahkumiyet kararları hapis cezası olarak uygulanan toplam 775 kişi olmuştur. 1'i 12-14 yaş aralığında erkek olup, 3'ü 15-17 yaş aralığında erkektir.
- Adli ve idari para cezası kararı sayısı 252 olup, 19'u 18 yaşın altındadır,
- Hapis cezası erteleme sayısı 319 olarak gerçekleşmiştir
- Güvenlik tedbiri uygulanmasına karar verilen sanık sayısı 578 olmuştur

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Diğer mahkumiyet kararlarının sayısı 851 olup, beraat kararı sayısı 1.416 olmuştur.
- 2.362 sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) karar verilmiştir.
- Mahkumiyet, beraat ve HAGB kararları dışındaki diğer karar sayısı ise 918 olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı

- Toplam sanık sayısı 13.990 olup 146'sı yabancı uyrukludur
- 4.291 kişi hakkında mahkumiyet kararı verilmiş olup bu kişilerin 55'i 18 yaş altında olup, mahkumiyet kararı alan erkeklerin 17'si 12-14 yaş aralığındadır
- Mahkumiyet kararları hapis cezası olarak uygulanan toplam 1.220 kişi olmuştur. 1'i 12-14 yaş aralığında erkek olup, 6'sı 15-17 yaş aralığında erkektir.
- Adli ve idari para cezası kararı sayısı 356 olup, 38'i 18 yaşın altındadır,
- Hapis cezası erteleme sayısı 576 olarak gerçekleşmiştir
- Güvenlik tedbiri uygulanmasına karar verilen sanık sayısı 913 olmuştur
- Diğer mahkumiyet kararlarının sayısı 1.226 olup, beraat kararı sayısı 1.970 olmuştur.
- 4.394 sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) karar verilmiştir.
- Mahkumiyet, beraat ve HAGB kararları dışındaki diğer karar sayısı ise 1.819 olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı

- Toplam sanık sayısı 9.773 olup 152'si yabancı uyrukludur. Ayrıca 74'ü 12-15 yaş aralığında olup, 170'i 15-18 yaş aralığındadır.
- 3.655 kişi hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir.
- Diğer kararların sayısı 1.719 olup, beraat kararı sayısı 1.519 olmuştur.
- 3.736 sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) karar verilmiştir.

Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar kapsamında 2020 yılında Cumhuriyet Başsavcılıklarında yürütülen 44.717 soruşturma hakkında;

- 16.214 Kovuşturmaya yer olmadığına dair
- 8.924 kamu davası açılmasına dair
- 19.579 diğer olmak üzere

karar verilmiştir.

Değerlendirme

Cumhurbaşkanlığına hakaret suçu günümüzde ifade özgürlüğünü en çok ihlal eden maddelerden birisidir. Yukarıda da bahsedildiği üzere AİHM "Bir ülkenin devlet başkanını o ülkede yaşayan diğer insanlardan daha fazla koruyan tüm ceza hukuku hükümlerini AİHS'nin 10. maddesine aykırı görmektedir. Nitekim Devletin bakanlığı olan Adalet Bakanlığı'ndan alınan veriler dahi göstermektedir ki 2010 yılından itibaren Cumhurbaşkanına hakaret suçu; bir bireyin ya da toplumun değerini korumak veya hukuk düzeni için bir hüküm olmaktan ziyade; muhalif sesleri susturmayı hedefleyen, gazetecisi, milletvekili, çocuğu, yaşlısı demeden adeta bir silah olarak kullanılan bir araca dönüşmüştür.

TCK'ya göre "Cumhurbaşkanına Hakaret" (TCK madde 299), "Devletin egemenlik alametlerini aşağılama"(TCK madde 300), "Türk Milletini ve anayasal kurumları aşağılama"(TCK madde 301), "Yabancı devlet bayrağına karşı hakaret"(TCK madde 341) suçları "özel tahkir suçları olarak kabul edilmiştir. Yani madde kapsamında olan kişilerin; aşağılanması, onurunun kırılması veya onuruna dokunulması hallerinde "özel hakaret" suçu olarak kabul edilmiş ve "hakaret" başlıklı TCK 125. maddesinden farklı hükümler içermiştir.

Madde metninin net olmaması ayrı bir tartışma konusuyken 299. madde kapsamında "izin verme" hakkının Adalet Bakanında olması ise ayrı bir tartışma konusudur. Kabul edilmelidir ki Adalet Bakanı, Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasında izin vermeme ihtimali olmayacaktır.

Hakaret fiilinin hukuk düzenine göre suç olarak sayılmamasını savunanlara göre

“...bu suçların bu gün için, şeref ve haysiyetin korunması adı altında özellikle egemen iktidar düzenine yönelen muhalif eylem, tutum ve ifadelerin sindirilmesinde bir baskı aracı işlevini gördüğünü ve meşru bir amaca hizmet etmekten çıktığını ileri sürmektedir...”

Görülmektedir ki Cumhurbaşkanına hakaret suçu ifade özgürlüğünün önündeki en büyük engeldir. İfade özgürlüğü, giderek “özgürlük” kavramını yitirmekte ve ifade suçu olma eğilimine girmiştir. İfade özgürlüğü, partimizin temel politikalarından olup iktidarın CHP’ye geçmesi ile birlikte suçun kapsamı oldukça daraltılacak ve gerçekten hakaret içeren ifadeler dışındakiler suç olmayacaktır. Siyasi eleştiri her iktidarın ihtiyacıdır.

İŞTE ADALET, İŞTE EŞİTLİK, YÜZDE 97 CUMHUR İTTİFAKINA

Araç yardımında bile adalet yok

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın belediyelere yaptığı araç yardımına yönelik veriler, adaletsizliği ortaya koydu. 2 bin 628 aracın yüzde 97’si Cumhuri İttifakı belediyelerine verildi

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın belediyelere yaptığı yardımlara ilişkin veriler merkezi iktidarın ayrımcılığını gösterdi. CHP Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun’un çalışmasıyla ortaya konan verilere göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018-2020 yıllarını kapsayan üç yılda 994 belediyeye toplam 2 bin 628 araç yardımı yaptı. Araçların yüzde 97’si Cumhuri İttifakı belediyelerine giderken, CHP ve diğer tüm muhalefet belediyeleri ise araçların yalnızca yüzde 3’ünü aldı.

Yardımlar AKP ve MHP’ye

Yalnızca Konya’da, AKP ve MHP belediyelerine yapılan yardımların, tüm muhalefet belediyelerine yapılan yardımdan fazla olması dikkat çekti. Verilere göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı üç yılda 994 belediyeye toplam 2 bin 628 araç yardımında bulundu. Türkiye genelindeki 708 AKP’li belediye 2 bin 55, 193 MHP’li belediyeye 399 araç verilirken 247 CHP’li belediyenin yalnızca 39’sına 61 araç gönderildi. Araçların yüzde 97’si Cumhuri İttifakı ve kayyum atanan belediyelere tahsis edilirken Cumhuri İttifakı dışında kalan belediyeler araçların yalnızca yüzde 3’ünü alabildi.

ARAÇ YARDIMI YAPILAN 994 BELEDİYENİN PARTİLERE GÖRE DAĞILIMI:

AKP	708
MHP	193
CHP	39
KAYYUM	31
DİĞER	23
TOPLAM: 994	

BELEDİYELERE TAHSİS/HİBE EDİLEN 2 BİN 628 ARACIN PARTİLERE GÖRE DAĞILIMI

AKP	2055
MHP	399
KAYYUM	75
CHP	61
DİĞER	36
TOPLAM: 2626	

Görev Suçu İşleniyor

2019 yılındaki yerel seçimlerin ardından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın belediyelere toplam 432 milyon TL nakdi yardım yaptığını da kaydeden Torun, "Bakanlık bu yardımların hangi belediyelere yapıldığını gizliyor ama bunun da takipçisiyiz" diye konuştu. Yardımlardaki adaletsizliğe tepki gösteren Torun, şunları kaydetti:

"Tüm belediyelere karşı tarafsız olması gereken bir Bakanlık, açıkça partizanlık yaparak görev suçu işlemektedir. Ve biz bunun peşini bırakmayacağız. Bakanlığın kendi belediyelerine dağıttığı o araçlar vatandaşın vergileriyle alınmıştır. Siz kimin parasını kimlere dağıtıyorsunuz? O araçlar vatandaşa hizmet götürecektir. Siz bunu yaparak belediyelerimizi değil aslında size oy vermeyen vatandaşları ayırıyorsunuz. Ülke nüfusunun yaklaşık yüzde 50'sini yöneten CHP'li belediyelere araçların yalnızca yüzde 2'sini vermek hangi adalete hangi vicdana sığar? Artık Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın adını da değiştirip, 'Cumhur İttifakı Bakanlığı' yapınlar."

İktidarın Son Çırpınışları

İktidarın, yerel seçim sonuçlarını bir türlü sindiremediğini savunan CHP'li Torun, sözlerini şöyle sürdürdü: "Belediyelerimizin her hizmetinden korkar hale gelen iktidarın düştüğü durumun adı acizlik. Ve bu acizlik içinde yapılan hukuksuzluklar, koltukta kalmak isteyen iktidarın son çırpınışlarıdır. Ama onlar ne yaparlarsa yapınlar, bizim belediyelerimiz kendi imkanlarını kendileri üreterek vatandaşın yanında olmaya devam edecek. Biz bu tabloyu halkımızın vicdanına havale ediyoruz. Halkımız da kendilerine hizmet götürülmesini açıkça engellemeye çalışan bu partizan yönetime, sandıkta dersini verecek."

RAFLAR DOLU, ÇANTA BOŞ

Okulların açılmasına sayılı günler kala alışverişe çıkan veliler, fahiş fiyatlarla karşılaşılıyor. Okula gitmeye hazırlanan öğrencinin forması, ayakkabısı, çantası, kalemi derken aile, 'ihtiyaç listesini' tamamlayamadan eve dönüyor.

Okul zili yaklaşık iki yıl aradan sonra çalmaya hazırlanıyor. İlk ve ortaokullar yaklaşık 18 ay sonra 6 Eylül'de tekrar yüz yüze eğitime başlayacak. Öğretmenler, okulların açılmasına sayılı günler kala ihtiyaç listelerini hazırladı.

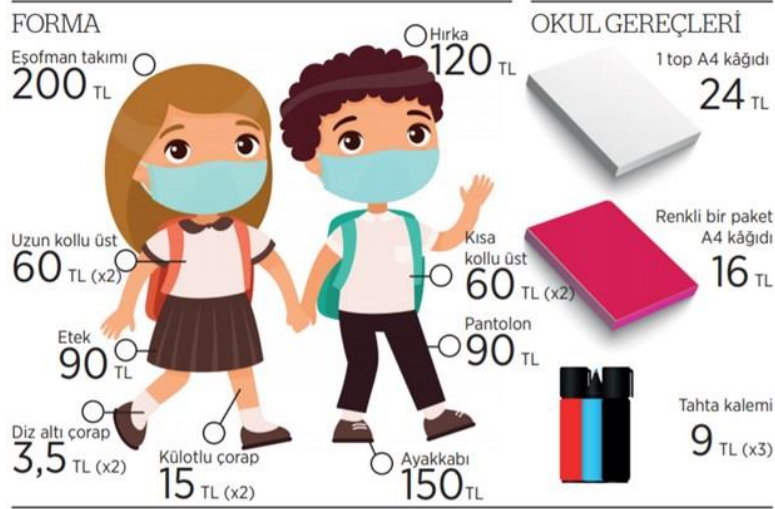
Öğrencilerin eksiklerini gidermek için az vakti kalan veliler de kırtasiyelere akın etmeye başladı. Ancak artan fiyatlar nedeniyle aileler ihtiyaç listesini tamamlayamadan evin yolunu tutuyor. Öğrencilerin ısrarla istediği renkli kalemlere kokulu silgileri yaklaşılmıyor bile.

İstanbul'da okul alışverişi denince ilk akla gelen Tahtakale ve Cağaloğlu'nda velilerin telaşına, artan fiyatlara mercek tuttuk. Öğrenci velisinin belini büken kabarık kırtasiye faturalarına iyice küçüldüğü için kullanılmayan forma ve ayakkabıların yenilenmesinin yanına çanta, suluk gibi ihtiyaçlar da eklenince ortaya ekonomik açıdan oldukça aile bütçesini sarsacak bir durum çıkıyor. Bir öğrencinin 2021-2022 eğitim-öğretim dönemi masrafı 1500-2000 liraya ulaşıyor.

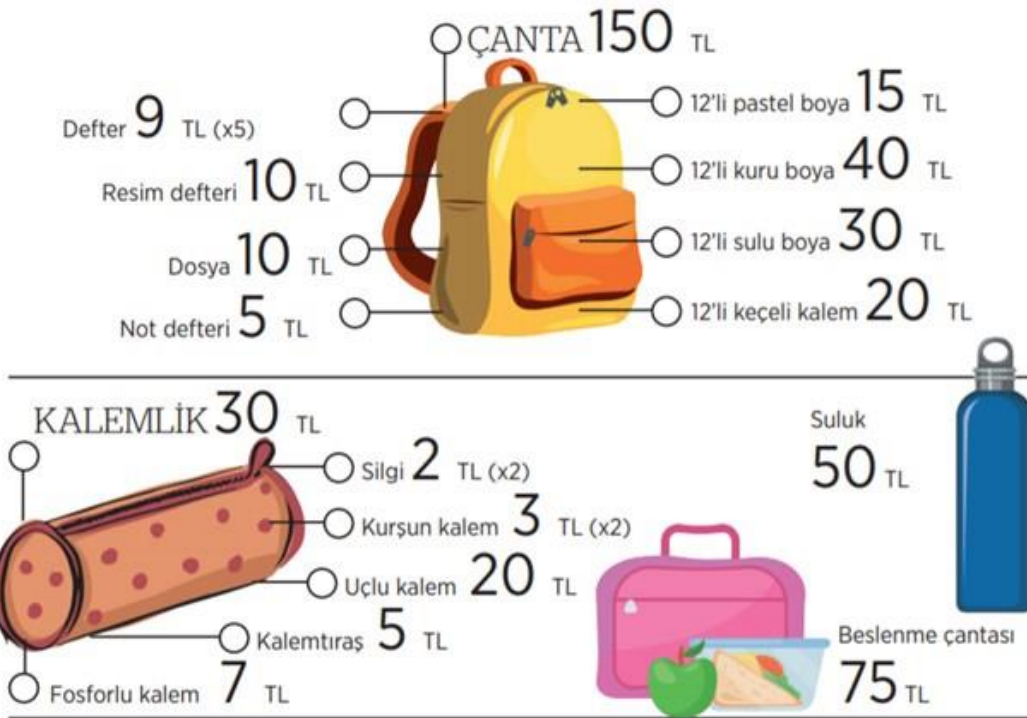
Cağaloğlu'nda iki çocuğu için alışverişe çıkan Mevlüt Şahbaz, "Okul çantasına 250 lira verdik. Daha bu çantanın içi dolacak. Büyük kızımın küçülen kıyafetlerini küçük kızım giyecek. Buna rağmen dün sadece iki üst eşofman takımına 200 lira verdik" diyerek pahalılığa dikkat çekti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Pandemide artan yoksulluğa dikkat çeken Şahbaz, “Sadece ihtiyaçlarını alarak yaptığımız bir alışverişte çocuk başı rahatlıkla bin 500 TL’yi buluyor. Pandemiden yeni çıktık. Zaten durum vahim. Tek maaşla ev geçindirmeye çalışıyoruz. Herkesin durumu aynı. Ancak 8-10 bin lira maaş alacağım ki ancak öyle çocuğumu okutabileyim. Kızımın birinin sınav senesi. Daha kursa vs. gitmesi lazım. Ancak verebilir miyiz bilmiyorum” diye konuştu.

Sadece İhtiyaçlar

Öğretmenin verdiği ‘ihtiyaç listesi’ elinde Tahtakale’de alışverişe çıkan bir başka veli ise “Sadece ihtiyaç” dedi. Çocuğunun istediği ve beğendiği kalemleri, defterleri alamadığının altını çizen veli, “Kalem kutusu beğendi 160 lira. Alamayız. Kaliteden de güzelliğinden de vazgeçtik. Listeyi tamamlayabilelim yeter” ifadelerini kullandı.

Yaklaşık 50 yıldır Çağaloğlu’nda kırtasiyecilik yapan Murat Bezzaz, “Çocuklar artık defterini seçmiyor. Alışverişini ailenin bütçesi belirliyor” diye konuştu.

Velilerin bütçeye uydurmak için kaliteden ödün verdiğinin altını çizen Bezzaz, “Herkes borç batağında. Alım gücü çok düşük. Öğrencilerin ihtiyaçları öğrencinin isteğine göre karşılanmıyor. Öte yandan listeyi tamamlayabilmek isteyen aileler, kaliteden de ödün vermek zorunda kalıyor. Bizim de raflarımız boşalmıyor” dedi.

DOLABINDA BULUNMASI GEREKEN MALZEMELER

Yapıştırıcı	Makas	Türkçe sözlük	Deyimler ve atasözleri sözlüğü	
19 TL	12 TL	20 TL	16,50 TL	
Cetvel takımı	Kitap cildi	Etiket	İmla kılavuzu	TOPLAM
20 TL	15 TL(x3)	15 TL	11,50 TL	1.675 TL

PARAN KADAR OKUMA DÖNEMİ!

Para varsa tıp bile okunabilir!

YKS yerleştirme sonuçlarına göre kamu üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri taban puanları arasındaki fark oldukça fazla. Tıp fakültelerinde 36 puanlık bir fark ortaya çıkarken psikolojide ise bu fark 83'e kadar yükseliyor.

YKS yerleştirme sonuçlarının açıklanmasının ardından açıklanan sayısal verilerde çarpıcı veriler yer alıyor. Birçok bölümün taban puanı vakıf üniversiteleriyle kamu üniversiteleri arasında ciddi farklılık gösteriyor. Bu bölümlere tıp, diş hekimliği, hukuk gibi bölümler de dahil. Aynı bölümü okuyan öğrencilerin arasındaki taban puan farkı bazı bölümlerde 83'e kadar yükseliyor.

Tıp fakültelerinin devlet üniversitelerindeki en düşük taban puanı Kafkas Üniversitesi'nde. Kafkas Üniversitesi tıp fakültesine son sıradan giren öğrencinin puanı 428. Vakıf üniversitelerinde ise bu puan 392'ye düşüyor. Beykent, Haliç, Arel, Atlas, Aydın, Okan ve Maltepe üniversitelerine giren son sıradaki öğrencilerin puanı 392.

Diş hekimliği fakültelerinde de tıp fakülteleriyle benzer bir durum söz konusu. Kamuda diş hekimliğinin taban puanı 409. Bingöl, Erzincan Binali Yıldırım, ve Yozgat Bozok üniversitelerine son sıradan yerleşen öğrenciler bu puanla girdi. Vakıf üniversitelerinde ise diş hekimliğinin taban puanı 360'a düşüyor. Aydın ve Bahçeşehir üniversitelerine son sıradan giren öğrencilerin puanı 360.

Hukuk fakültelerindeki taban puanlarda da devlet ve vakıf üniversitelerinde ciddi farklar bulunuyor. Kamu üniversitesi olan Kırıkkale Üniversitesi'ne son sıradan giren öğrencinin puanı 334. Vakıf üniversitelerinde ise hukuk fakültesinin taban puanı 309'a geriliyor. Bu puanı alan öğrencilerin yerleştiği vakıf üniversiteleri şöyle: Çankaya Üniversitesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Okan Üniversitesi, KTO Karatay Üniversitesi, Yeni Yüzyıl Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi.

Eskisine nazaran popülerliğini kaybetse de hala en çok tercih edilen bölümlerden olan moleküler biyoloji ve genetik de bu durumdan etkilenenler arasında. Tıp, diş hekimliği ve hukuk kadar olmasa da bu bölümde de taban puanda küçük de olsa bir fark bulunuyor. Devlet üniversitelerinde taban puanı 212 olan bu bölüme kamuda en düşük 212 puanla Hitit Üniversitesi'ne girilebildi. Vakıf üniversitelerinde ise taban puan 205'e geriliyor. Bu puanla moleküler biyoloji ve genetik kazanan öğrencinin girdiği üniversite ise İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi. Öte yandan moleküler biyoloji ve genetik bölümü hem kamu hem de vakıfta bazı üniversitelerde hiç seçilmedi.

Taban puanlar arasında en ciddi farkın olduğu bölümlerden birisi psikoloji. Psikolojide vakıf ve kamu üniversiteleri arasında puan farkı tam 83. Kamu üniversitesi olan Muş Alparslan Üniversitesi'nde psikoloji bölümüne son sıradan yerleşen öğrencinin puanı 284. Vakıf üniversitelerinde ise bu bölümün puanı 201'e kadar düşüyor. Bu puanla son sıradan girilen üniversite ise İstanbul Ticaret Üniversitesi.

Taban puanlar dibi gördü

Taban puanlar tıp ve diş hekimliğinde geçen yıla göre oldukça düştü. Tıpta geçen yıl kamu üniversitelerinde 470 olan taban puanı bu yıl 428'e, vakıf üniversitelerinde geçen yıl 459 olan taban puanı ise bu yıl 392'ye düştü. Geçen yıla göre kamu üniversitelerinde 42, vakıf üniversitelerinde 67 puanlık düşüş yaşandı.

Diş hekimliğinde ise kamu üniversitelerinde geçen yıl 474 olan taban puan bu yıl 409'a geriledi. Vakıf üniversitelerinde ise diş hekimliğindeki taban puanı 421'den 360'a düştü. Geçen yıla göre diş hekimliğinde kamu üniversitelerinde 65, vakıf üniversitelerinde 61 puanlık düşüş yaşandı.

ÖĞRENCİYE YARDIM DA YANDAŞA YARADI

Mamak Belediyesi'nin, 'EBA destekli tablet alım işi' için AKP'li ismi tercih ettiği ortaya çıktı. İdare, toplamda bin adet aldığı 1,1 milyon TL'lik tabletleri, AKP milletvekili aday adayının inşaat şirketinden temin etti.

AKP çatısı altında aktif siyaset yapan ya da iktidara yakınlığıyla bilinen isimlere verilen kamu ihalelerine bir yenisi daha eklendi. İlçedeki millet kiraathanesinin yapım işini AKP Ankara Teşkilatı'nda görev alan bir isme veren Mamak Belediyesi, öğrencilere dağıtmak üzere satın aldığı tabletleri de AKP'ye yakınlığıyla bilinen bir başka ismin şirketinden aldı.

Sözleşme Bedeli 1,1 Milyon TL

AKP'li Murat Köse yönetimindeki Mamak Belediyesi, "EBA Destekli Tablet Alım İş'i" ihalesi açtı. Mamak Belediyesi Bilgi İşlem Müdürlüğü'nce 22 Ocak'ta gerçekleştirilen ihalede, "Kamu ihalelerini istenilene verme aracı" olarak kullanıldığı gerekçesiyle eleştirilen pazarlık yöntemine başvuruldu.

İhale için üç şirket doküman satın alırken iki şirket ihaleye teklif sundu. Teklifleri değerlendiren Mamak Belediyesi Bilgi İşlem Müdürlüğü, 5 Şubat'ta kararını verdi. Pazarlık yöntemiyle gerçekleştirilen ihaleyi GNT İnşaat isimli şirket kazandı. Şirket ile idare arasında 1,1 milyon TL'lik sözleşme imzalandı.

AKP'li Mamak Belediyesi'nden 1,1 milyon TL'lik ihale alan şirketin kurucusunun da AKP'li olduğu ortaya çıktı. Şirketin kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Abdülkadir Akboz'un 2015 ve 2018 yıllarında AKP'den milletvekili aday adayı olduğu öğrenildi.

Rant Devşirmek Siyasi Ahlaksızlıktır

CHP Ankara Mamak Belediyesi Grup Başkanvekili Ferat Tokmak, millet kiraathanesi yapım işinde olduğu gibi tablet alım işinde de AKP'li bir isimle anlaşılmasını eleştirdi. Tokmak, "Mamak Belediyesi'nde gerçekten tuz kokmuştur" sözleriyle tepkisini dile getirerek şunları kaydetti:

"Ne zaman bir yolsuzluk, ne zaman ihalede adam kayırma, ne zaman yandaşa iş paslama haberi duyulsa akıllara ilk Murat Köse ve Mamak Belediyesi geliyor. Mamak'ta yaşayan bir vatandaş olarak hakkımı helal etmiyorum. Yardım kampanyaları üzerinden rant devşirmek siyasi ahlaksızlıktır."

AGARI ÜCRETİNİN ÇOCUĞU MATEMATİĞİ KİTAPTAN DEĞİL HAYAT PAHALILIĞINDAN ÖĞRENİYOR

Okul zili, 2 yıl aradan sonra ilk defa çalmaya hazırlanıyor. En son 2019 yılında açılan okullar, 2020 Mart ayı ile birlikte yüz yüze eğitime ara verilirken, öğrenciler aradan geçen sürede ilk kez okullarına kavuşacak.

Öğrenciler tekrardan arkadaşlarına ve öğretmenlerine kavuşacağı günü heyecanla beklerken, dar gelirli aileler ise artan kırtasiye fiyatları nedeniyle kara kara düşünüyor.

Bu Yıllık Alışveriş Tutarı En Az 515 TL, Asgari Ücretlinin Maaşının 5'te Biri Okul Harcamasına Gidiyor.

Okulların tekrar açılacak olması ile birlikte, okul araç ve gereçlerinde yaşanan artışlar gözden kaçmadı.

Enflasyonda yaşanan patlama ailelerin eğitim bütçesini de etkilemektedir. Öğrencilerin en çok kullandığı eğitim malzemelerinde yaşanan fiyat artışı yüzde 74 oranına kadar yükselmiş durumda.

Kırtasiyelerden alınan fiyat listeleri ve TÜİK verilerinde yer alan kırtasiye ürünlerinin fiyatları derlendiğinde, 2 yıl öncesine kadar fahiş artışların yaşandığı görülmektedir.

Farklı markalardaki ürünlerin farklı fiyatlarının asgari oranı temel alındığında, bir adet silginin fiyatında 2 yıl öncesine göre yüzde 74, kurşun kalemin fiyatında yüzde 70, resim boyalarının fiyatında ise yüzde 41 oranında artış olduğu gözlemlenmektedir.

Bu yıl sadece 12 kalem kırtasiye ürünlerine ödenmesi gereken tutar ortalama 515 TL iken iki yıl öncesine göre bu tutar yine ortalama 378 TL idi.

Bu yıl asgari ücretli bir çalışanın maaşının 5'te biri, bir çocuğunun okullarda kullanması gereken zorunlu araç ve gereçlere gitmektedir.

Bu masraf arasında ise okul servis ücretleri ve okul kıyafetleri bulunmamaktadır.

Ekonomik Eşitsizlik Eğitim Eşitliğine Darbe Vuruyor.

Türkiye’de salgın süreci toplumun her alanında eşitsizlikleri gözler önüne sererken, bu eşitsizliğin en çok yaşandığı sürecin en başında ise eğitim alanında açığa çıkmıştır.

Uzaktan öğrenim noktasında dar gelirli ailelerin sahip olamadıkları teknolojik olanaklar, çocuklarının diğer çocuklara göre eğitim sürecinden de geri kalmasına neden olmuştur.

Özellikle asgari ücretli aileler uzaktan öğrenim sürecinde yaşadığı ekonomik sıkıntıları şimdi yüz yüze eğitimin başlayacağı yeni dönem içinde yaşamaktadır.

Okul çantası ve içindeki zorunlu araç gereçlerin 2019 a göre en az yüzde 37 oranında zamlanarak arttığını düşündüğümüzde, dar gelirli ailelerin çocukları eğitim hayatına ekonomik anlamda bir adım geride başlamaktadır.

İktidar bu sorunu görmeli gerekirse asgari ücretli ve dar gelirli ailelerin çocuklarının okul kırtasiye malzemelerini karşılamalıdır.

ÜRÜN	2019 Yılı Fiyatı	2021 Yılı Fiyatı	Artış oranı
Kurşun Kalem	2,50 TL	4,25 TL	%70
Kalemıraş	4,00 TL	5,50 TL	%37,5
Silgi	3,00 TL	5,25 TL	%74
60 Yaprak Defter	8,00 TL	10,50 TL	%31,25
Resim Defteri	12,00 TL	16,00 TL	%33
Resim Boyaları	24,00 TL	34, 00 TL	%41
Okul Çantası	110,00 TL	145, 00 TL	%31,8
Kalem Kutusu	20,00 TL	26,00 TL	%30
Beslenme Çantası	70,00 TL	85,00 TL	%21,4
Suluk	74,00 TL	90,00 TL	%21,6
Cetvel Seti	28,00 TL	33,90 TL	%21,7
A 4 Kâğıt(Bir top)	23,00 TL	32,50 TL	%41

Fiyatlar Ankara Merkezli Kırtasiyelerden alınarak derlenmiştir. TÜİK verilerinde birçok ürün diğer kırtasiye verileri adına sınıflandırıldığı için TÜİK verileri ile kıyaslama yapılamamıştır. Okul defteri, Okul Çantası gibi ürünler TÜİK verileri ile de kıyaslanmıştır.

* Ürünlere göre elde edilen fiyatların ortalaması alınarak, asgari fiyatlar belirlenmiştir.

HİJYENE 20 TL

MEB Covid-19 ile mücadelede çitayı 'yükseğe' koydu: Öğrenci başına 20 TL hijyen ödeneği

Eğitim kurumlarını Covid-19 tehdidine karşı hazırlamada somut adım atmadığı gerekçesiyle eleştirilen MEB’in okullara, “Temizlik ve hijyen ödeneği” adı altında göndereceği para belli oldu. ABD öğrenci başına bin 600 dolar, Hollanda 2 bin 500 pound ayırırken Türkiye’deki okullara öğrenci başına ayrılan para 20 TL ile sınırlı kaldı

Okulları salgına hazırlamada zafiyet gösterdiği gerekçesiyle eleştirilen Milli Eğitim Bakanlığı’nın temizlik ve hijyen çalışmaları için okullara ayırdığı ödenek netleşti. İl milli eğitim müdürlüklerine gönderilen, “Temizlik ve Hijyen Ödeneği” konulu yazıya göre, okullara öğrenci başına 20 TL ayrıldı.

Velilerin ve öğrencilerin yanıtını merakla beklediği, “Okullara temizlik için ne kadar ödenek ayrılacak?” sorusu yanıt buldu.

Öğrenci Başına 20 TL

İl milli eğitim müdürlüklerinden okullara gönderilen yazıda, temizlik ve hijyen ödeneklerinin e-okul sistemine kayıtlı öğrenci sayısına göre belirleneceği bildirildi. Yazıda, öğrenci başına gönderilen ödeneğin miktarına da yer verildi. Okulların, e-okul sistemine kayıtlı her bir öğrenci başına 20 TL temizlik ve hijyen ödeneği alacağı belirtildi.

Başka Harcama Yapmayın

Vergi Kimlik Numarası sorunu olan okulların temizlik ve hijyen maddesi alımı ödeneğinden yararlanamadığı kaydedildi. Vergi kimlik numarasını sisteme tanımlatmayan okulların en kısa sürede sorunu çözmesi talep edildi.

Yazıda ayrıca okullar, öğrenci başına 20 TL olan temizlik ve hijyen ödeneğinden, “Hijyen maddeleri dışında harcama yapılmaması” konusunda uyarıldı.

Yeterli Kaynak Aktarılmalı

Öğrenci Veli Derneği (Veli-Der) Başkanı Ömer Yılmaz, kamusal eğitim hakkının MEB’in temel sorumluluğu olduğunu belirtti. Bakanlığın, tüm öğrencilerin eğitime sağlıklı ve güvenli erişim hakkından da sorumlu olduğunu ifade eden Yılmaz, “Okulların açık tutulması için aşı, hijyen, fiziki mesafe ve havalandırma gibi alınması gereken tüm önlemler bütünlüklü olarak planlanıp hayata geçirilmeli, yeterli bütçe, kaynak ayrılmalıdır” dedi.

Okullara hijyen ve temizlik ödeneğiyle ilgili gönderilen yazının, “MEB’in eğitime yeterli bütçe ayırmama ısrarını” ortaya koyduğunu savunan Yılmaz, şunları kaydetti:

“Öğrenci Veli Derneği olarak haftalardır okulların açık tutulması için alması gereken önlemlerle ilgili okullarda, mahallelerde yüz yüze eğitim nöbetleri, imza kampanyaları düzenliyoruz. Aç-kapa değil, sürdürülebilir eğitim istiyoruz. Kamu kaynakları biz velilere, halka aittir. Kamusal eğitim için kullanılmalı, bir an önce yüz yüze eğitim, telafi eğitimi için yeterli bütçe ayrılmalıdır.”

EĞİTİMDE EŞİTSİZLİĞİN AZALTILMASI

Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve altı ülkede (Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Sırbistan ve Türkiye) sosyoekonomik eşitsizliklerin eğitim kazanımlarını neden ve nasıl etkilediğini ve yapılması gerekenleri ele alan **ARISE Projesi’ni (Action for Reducing Inequalities in Education, Eğitimde Eşitsizliğin Azaltılması Projesi)**, Türkiye’de Eğitim Reformu Girişimi (ERG) yürütüyor.

Çocuğun ve toplumun gelişimi için eğitimde yapısal dönüşüme nitelikli veri, yapıcı diyalog ve farklı görüşlerden ortak akıl oluşturarak katkı yapma amacı taşıyan **Eğitim Reformu Girişimi (ERG)**, Eğitimde Eşitsizliğin Azaltılması Projesi **Türkiye Ulusal Raporu’nu önceki günlerde paylaştı.**

Yoksulluğun eğitim kazanımlarına etkisini konu alan, bu alandaki çalışmalara ve politika önerilerine yoğunlaşan bu rapor, okul müdürlerine, öğretmenlere, okul destek personeline, öğrencilere, velilere, politika yapıcılara, sivil toplum çalışanlarına ve eğitim uzmanlarına uygulanan eğitim politikası anketi ve yapılan görüşmelerde alınan yanıtlar ile ortaya çıkmıştır.

Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 4. Maddesi, eğitimde genellik ve eşitliğin önemini altını çizmekle, eğitim kurumlarının hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanımamasına, ya da dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayrımı gözetmesine izin vermemektedir.

Ancak Türkiye Ulusal Raporu’nun odak grubu, mevzuatta ve resmi belgelerde çizilen yasal çerçevenin, eşitliği sağlamaya yarayacak uygulamalara dönüştürülmediği ve yalnızca kağıt üzerinde kaldığı görüşünü savunmaktadır. Devletin eşitsizliğe karşı aldığı önlemlerin, **belirli grup ve kişilerin fark ve ihtiyaçlarını görmezden geldiği belirtilmiştir.**

ERG’nin raporuna göre, kırsal ve kentsel bölgelerdeki örgün eğitimdeki farklar hakkında yorum yapan bir katılımcı, **müfredattan öğretmen eğitimlerine kadar, planlamanın kentlerdeki okullara yönelik yapıldığını ve köy okullarının ihtiyaçlarının göz ardı edildiğini belirtmiştir.**

EUROSTAT’ın Aralık 2020 tarihli çocuk yoksulluğu oranlarına bakıldığında, 2019 senesinde **Türkiye’deki çocukların yüzde 48’inin yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında olduğu bulunmuştur.** Avrupa Birliği’ne üye olan 27 ülkenin bu göstergedeki ortalaması ise yüzde 22,2’dir.

On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) Çocuk ve Gençlik Özel İhtisas Komisyonu Çocuk Çalışma Grubu Raporu’nda çocuğun iyi olma haline dair bir çerçeve benimsenmiştir ve bu çerçeveye göre, **eğitim, hem her yaştan çocuğun kabiliyetlerini artırmada hem de onlara yukarı doğru sosyal ve ekonomik hareketlilik fırsatları yaratmada çok önemli bir rol oynar.**

ERG’nin söz konusu raporunda ise, **ailenin sosyoekonomik düzeyinin çocuğun alacağı eğitimin kalite ve türünü belirlemede kritik öneme sahip olduğu belirtilmiştir.** Ayrıca, ebeveynlerin eğitim seviyesi onların işgücüne katılımı ve gelirini etkilemekte, **evde mevcut olan kaynaklar da çocuğun okulda başarılı olmasını sağlamaktadır.**

ARISE Türkiye Raporu, okul ve bölge bazındaki farklılıklar konusunda, aynı sosyoekonomik gruptan gelen öğrencilerin aynı okullarda gruplandığını açıkça göstermektedir. Bu durumun bir kısır döngü yaratarak dezavantajlı grupların yukarı doğru sosyal ve ekonomik hareketliliğini kısıtladığı uyarısı da paylaşılmıştır.

Anketin tüm katılımcıları, daha az başarı gösteren ve okulu terk etmek üzere olan öğrencilerin sistemde kalmalarını sağlamak için yeni bir çerçeve oluşturulmasına ihtiyaç duyulduğunu düşünmektedir.

Rapora göre, kırsal ve daha az gelişmiş bölgeler başta olmak üzere, bazı bölgelerdeki öğretmenlerin sık değişmesi öğrencilerin eğitimsel kazanımlarını olumsuz etkilemektedir. Bu noktada, dezavantajlı bölgelerde, hizmet puanlarını artırmanın yanı sıra, MEB'in öğretmenlere maddi ve sosyal teşvikler sunması önerilmektedir.

Türkiye'nin eğitim politikası sürekli değişmekte, sistemin farklı yönlerini ilgilendiren yeni reform ve değişimler daimi olarak yürürlüğe girmektedir.

ERG'nin tespitlerine göre, kızların eğitimine dair değişiklik ve projeler, zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması, eğitim kademeleri arasındaki yerleştirme sınavlarındaki değişiklikler, son yıllarda erken çocukluk eğitime verilen önem ve eğitimde özel sektörün payını artırmak amacıyla verilen özel okul teşvikleri eğitimde eşitliği etkileyen konular arasındadır.

Türkiye Ulusal Raporu'na göre, cinsiyet eşitliği eğitimdeki en önemli sorunlardan biri olmayı sürdürmekte ve bu sorun yalnızca eğitimin içeriğini değil, özellikle COVID-19 pandemisinden sonra, okul terki ve eğitimden erken ayrılma oranlarını da olumsuz etkilemektedir.

Bu raporda ayrıca şu tespit dikkat çekmektedir: "Okulun türü, coğrafi bölgesi ya da içinde bulunduğu mahallenin sosyoekonomik düzeyi gözetsiz, bütün eğitim kurumlarındaki eğitim aynı standartta olmalıdır. Okullardaki eşitsizlik sürdüğü ve her sene milyonlarca öğrenci kısıtlı sayıda öğrenci alan iyi okullara girmek için yarıştığı sürece, mevcut sınav sistemi imkanları iyi olan öğrencilerin merkezi sınavlarda daha yüksek başarı gösterdiği döngüyü devam ettirecek ve bu öğrenciler ileride, kendi sosyoekonomik düzeylerini sabit tutan veya iyileştiren bir ekonomik sisteme dahil olacaklardır."

ÜNİVERSİTELER YİNE KAN KAYBETTİ

"Her ile bir üniversite" politikasının akademiye verdiği zarar, "Dünya Üniversite Sıralaması 2022" ile bir kez daha ortaya konuldu. Boğaziçi listede 200 basamak gerilerken Türkiye'den ilk 500'e bir üniversite girebildi.

AKP iktidarının, "Her ile bir üniversite" politikasının faturası ağır oldu. Yükseköğretimdeki eğitim kalitesi, üniversite sayısı arttıkça daha da geriye gitti.

Uluslararası değerlendirme kuruluşu Times Higher Education'ın (THE), "Dünya Üniversite Sıralaması 2022" raporu da Türkiye akademisinin içinde bulunduğu olumsuz tabloyu ortaya koydu. 2020 yılında yayımlanan raporda sıralaması 601-800 aralığında olan Boğaziçi Üniversitesi, 801-1000 aralığına geriledi.

Melih Bulu'nun Boğaziçi Üniversitesi'ne getirilmesiyle başlayan ve akademiye liyakat tartışmalarına neden olan rektör atamalarının eğitim kalitesine verdiği zarar, THE'nin üniversiteler sıralaması ile bir kez daha ortaya konuldu. Boğaziçi Üniversitesi, THE'nin listesinde bir yılda 200 basamak geriye düştü. Dünyanın en itibarlı derecelendirme kuruluşu olan THE'nin, üniversitelerin öğretim, araştırma, bilgi transferi ve uluslararası görünüşü gibi 13 ayrı performans parametresini dikkate alarak hazırladığı "Dünya Üniversite Sıralaması 2022" raporunda, İngiliz ve Amerikan üniversiteleri ilk beşteki yerlerini korudu. Dünya listesinin ilk sırasında Oxford Üniversitesi bulunurken Oxford'u, Kaliforniya Teknoloji Enstitüsü, Harvard Üniversitesi, Stanford Üniversitesi, Massachusetts Teknoloji Enstitüsü ve Cambridge Üniversitesi takip etti.

İlk 500'de Tek Üniversite

Türkiye ise listenin ilk 500'üne yalnızca bir üniversite sokabildi. Çankaya Üniversitesi, 401-500 aralığında sıralanarak Türkiye'deki üniversiteler arasında birinci oldu. Koç Üniversitesi ile Sabancı Üniversitesi'nin sıralamasının 501-600 aralığında olduğu bildirilirken 601-800 aralığında yer alan üniversiteler, Bilkent, Hacettepe, İTÜ ve ODTÜ olarak sıralandı.

Boğaziçi Geriledi

Melih Bulu'nun rektör olarak atandığı 2020 yılında listede 601-800 arasında olan Boğaziçi Üniversitesi ise son yayımlanan listede kendisine 801-1000 arasında yer bulabildi.

TÜRKİYE’NİN TELAFİ EĞİTİMİ YOL HARİTASI

Türk Eğitim Derneğinin 2012 yılında eğitim konularıyla ve politikalarıyla ilgilenmek üzere kurulan ve çocuklarımızın mutlu olacağı bir eğitim sistemi inşasına hizmet etme amacı taşıyan düşünce kuruluşu TEDMEM, Türkiye’nin Telafi Eğitimi Yol Haritası Raporunu 28 Mayıs 2021 tarihinde paylaştı.

Eğitim sistemlerinin bir yılı aşkın süredir salgına yönelik tepkilerini ve uygulamalarını inceleyen rapor, salgının çocuklar üzerinde yol açtığı kayıpları akademik, sosyal ve duygusal ve ekonomik olmak üzere üç boyutta ele almaktadır.

Telafi eğitimi yol haritası önerilerini oluştururken “Eğitimde kayıplarımız var ve bu kayıpları yok sayarak eğitim öğretim süreçlerine devam edemeyiz” ön kabulünden yola çıkan TEDMEM, sunulan tüm önerilerde eğitim paydaşlarının sağlığını önceliklendirmekte ve eğitim öğretimin böylesine bir krizde sürdürülebilirliğini odağa almaktadır.

Salgın öncesi dönemde dahi uluslararası araştırmalara göre, Türkiye’de öğrenme yoksulluğu oranı yüzde 21,7 seviyesindedir; yani 10-14 yaş arasındaki her beş çocuktan biri ilkokulu bitirmiş olmasına rağmen basit bir metni okuyup anlamaktan uzaktır. COVID-19 kaynaklı okul kapanmaları nedeniyle nitelikli eğitim-öğretim ortamlarından mahrum kalan pek çok çocuğun bu durumdan daha da olumsuz etkilenmesi muhtemeldir.

TEDMEM’e göre, Türkiye’de salgın nedeniyle gerçekleşen okul kapanmalarının öğrenme kayıpları üzerindeki etkisinin değerlendirildiği geniş ölçekli çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Salgın nedeniyle eğitim öğretimin kesintiye uğraması sonucunda oluşan öğrenme kayıpları uzun dönemde çok ciddi ekonomik etkilere neden olacaktır.

Dünya Bankası’nın verilerine göre, okulların kapanması ve okul terkleri nedeniyle eğitim süresi ve öğrenmede yaşanacak kayıpların küresel beşerî sermaye endeksi değerini neredeyse yüzde 4,5 oranında azaltabileceği öngörülmektedir.

TEDMEM, eğitimin kesintiye uğraması sonucu yaşanması olası ekonomik etkileri aşağıdaki başlıklarda özetlemektedir:

- Beşerî sermaye kayıpları,
- Gelecekte daha düşük ücret ve daha düşük istihdam düzeyleri,
- Gelecekte daha düşük GSYH ve daha düşük büyüme oranları,
- Mevcut toplumsal ve küresel eşitsizliklerin kötüleşmesi

Salgının neden olduğu kayıpların katlanarak artmasını önlemek, çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek ve eğitim sistemlerinin eskisinden daha iyi bir şekilde inşa edilmesini sağlamak amacıyla, dünyada önde gelen uluslararası kuruluşlar eğitimde telafi sürecine yönelik çağrılarda ve önerilerde bulunmaktadır.

TEDMEM’in raporuna göre, Dünya genelinde ülkelerin telafi süreci planlamaları farklılaşsa da genel olarak;

- Yeni oluşan ihtiyaç alanlarını finanse etmek üzere ek bütçeler ayrıldığı,
- Telafi süreçlerinde danışma ve karar alma mekanizmalarından sorumlu kurul ve kişilerin tanımlandığı,
- Okul takvimlerinde ve ders saatlerinde ek süre oluşturmaya yönelik değişikliklerin yapıldığı,
- Program geliştirme çalışmalarındaki sorumluluk alanı açısından merkezi ve yerel otorite dengesinin sağlandığı,
- Yoğunlaştırılmış birebir ders uygulamasının özellikle salgından en çok etkilenen öğrenci grupları için telafi sürecinin merkezine yerleştirildiği,
- Ölçme-değerlendirme uygulamalarının süreç odaklı sürdürülmesinin benimsendiği görülmektedir.

❖ Türkiye’de ise durum böyle değildir.

Türkiye’nin Telafi Eğitimi Yol Haritası Raporu’nda ifade edildiği üzere, ülkemizde, telafi sürecine yönelik yapılan düzenlemelerin genel olarak okul takvimi, ders saatleri ve öğretilecek içerik ve kazanımlar odağında olduğu görülmektedir.

Bu amaçla, yüz yüze eğitim öğretime ara verilen dönemde kaybedilen zamanın telafisi için ilave öğrenme zamanı yaratmaya yönelik yasal düzenlemeler gerçekleştirilmiş, telafi eğitimi için yaz tatilinin kısaltılması, eğitim öğretiminin uzatılması gibi ek zaman yaratmaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Telafi eğitimlerinin içeriğini düzenlemek amacıyla ise derslerin üst sınıflardaki konu ve kazanımlarına temel teşkil eden kritik konu ve kazanımlar Bakanlık tarafından belirlenerek buna uygun örnek öğretim programları ve bu programlara yönelik etkinlik örnekleri hazırlanmıştır.

Ayrıca, ulusal telafi modeli oluşturulmasına yönelik olarak öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre hazırlanacağı belirtilen destekleme eğitimlerinin “Ulusal Destekleme Programı” adı altında yapılandırıldığı ifade edilse de, bu programla ilgili çalışmalar henüz tamamlanmamıştır.

TEDMEM’in bu hususta yaptığı çalışmaya göre, telafi eğitimlerinin içeriği planlanırken öğrenme eksiklikleri ve kayıplarının dikkate alınacağı ifade edilmesine karşın, **süreç içinde öğrenme kayıpları ve eksiklikleri hakkında bir yargıya varabilmeyi sağlayacak nitelikte sistematik bir ölçme ve değerlendirme de yapılamamıştır.**

TEDMEM’in raporunda, **“Türkiye’de salgının başından bu yana telafi eğitimine yönelik çeşitli adımlar atılsa da gelinen noktada söz konusu telafi süreci için henüz net bir yol haritası ortaya konulmadığını söylemek mümkündür”** ifadesi dikkat çekmektedir.

Başta dezavantajlı öğrenciler olmak üzere tüm öğrencileri kapsayacak etkili bir telafi programının bir an önce hayata geçirilmesi gerekliliğini vurgulayan TEDMEM, kayıplar telafi edilmezse:

- Öğrenmenin sürekliliği sağlanamaz ve öğrenme kayıpları artar.
- Öğrenme yoksulluğu artar.
- Okul terkleri artar.
- Öğrenciler arasındaki mevcut öğrenme farkları artar.
- Çocuk işçiliği artar.
- Çocuk evlilikleri ve erken yaşta gebelik riski artar.
- Ekonomik kayıplar artar.
- Toplumsal ve küresel eşitsizlikler derinleşir uyarısında bulunmaktadır.

Çocuklarımızın okuldan uzakta kalmalarının sonucunda oluşan kayıpların telafi edilebilmesinin hepimizin sorumluluğunda olduğunu ve bu sürecin çok boyutlu bir planlama gerektirdiğini vurgulayan TEDMEM, bu ihtiyaçtan yola çıkarak hazırladıkları önerilerini “Temel İlkeler”, “Temel Gereklilikler” ve “Müdahale Alanları ve Eylem Önerileri” olmak üzere üç başlıkta özetlemektedir.

Raporda yer alan bu başlıkların içerikleri ise şöyle:

Temel İlkeler

- » Hiçbir öğrenci olması gereken düzeyin gerisinde bırakılmamalıdır.
- » Öğretmenler her koşulda desteklenmelidir.
- » Telafi sürecinin hayata geçirilmesi, öğretmenlerin ve öğrencilerin bireysel çabasına bırakılmamalıdır.
- » Öğrencilerin öğrenmeye etkin bir şekilde katılabilmeleri için sosyal ve duygusal iyi olma halleri önceliklendirilmelidir.
- » Her bir öğrencinin öğrenme kayıpları ve eksikliklerini tespit etmeye kaynaklık edecek geçerli, güvenilir ve aynı zamanda süreç odaklı bir ölçme değerlendirme yaklaşımı benimsenmelidir.
- » Karar alma süreçlerinde telafi programının genel çerçevesi ve temel prensipleri merkezi düzeyde belirlenmeli; uygulamada okulların ihtiyaçları esas alınmalıdır.
- » Yalnızca geriye dönük ve kayıp odaklı bir planlama değil, mevcut sınıf düzeyi ile uyumlu bir planlama yapılmalıdır.

Temel Gereklilikler

» Uzaktan eğitim sürecinde oluşan kayıpların telafisi uzaktan eğitimle giderilemez. Çocuklarımızın bir an önce okula dönmesi ve öğrenme kayıplarının telafisi için toplumsal seferberlik başlatılmalıdır.

» **Tüm öğretmenler ivedilikle aşılanmalıdır.**

» **Okula güvenli geri dönüş ve telafi süreçleri için bütçe planlaması yapılmalıdır.**

» **Okullardaki ihtiyaç ve kaynak farklılıkları giderilmelidir.**

» Telafi programının genel çerçevesi ve temel prensipleri merkezi düzeyde belirlenmeli, içeriği ve süresi ise bölgeler, iller ve okulların ihtiyaçlarına göre uyarlanmalıdır.

» Öğrenciler ve öğretmenler salgının neden olduğu kayıplarla baş başa bırakılmamalı, tüm paydaşların görev ve sorumlulukları tanımlanmalıdır.

» Okul temelli olarak geliştirilecek odaklı telafi programı için okul süresi dışında ek zaman oluşturulmalıdır.

“Müdahale Alanları ve Eylem Önerileri”

Ölçme Değerlendirme Alanında:

» Öğrenme kayıpları ve eksikliklerini tespit etmeye kaynaklık edecek geçerli, güvenilir ve aynı zamanda süreç odaklı bir ölçme değerlendirme yaklaşımı benimsenmelidir.

» Öğrenme kayıpları ve eksikliklerinin belirlenmesi kadar öğrencilerin sosyal ve duygusal gereksinimleri de belirlenmeli ve izlenmelidir.

» Öğrencilerin öğrenmeye etkin bir şekilde katılabilmeleri için sosyal ve duygusal iyi olma halleri önceliklendirilmelidir.

Öğretim Programı Alanında:

» Önceki sınıf düzeylerinin kritik öğrenmelerini de kapsayacak biçimde merkezi düzeyde yeni bir öğretim programı geliştirme çalışması yapılmalıdır.

» Yeni öğretim programı çalışmaları kapsamında mevcut öğretim programları çerçeve program anlayışıyla yeniden uyarlanmalı, salgında önemi anlaşılan yaşam becerilerine de yer verilmelidir.

» Uzaktan öğrenme sürecinde çoğunlukla kapsam dışı bırakılan uygulamalı dersler, öğrencinin bütüncül gelişimini de destekleyecek biçimde yeni bir anlayışla düzenlenmelidir.

Odaklı Telafi Alanında:

» Uzaktan eğitim sürecinden olumsuz anlamda en çok etkilenen öğrenci grupları için odaklı telafi programları uygulanmalıdır:

- İlkokul 1. sınıfı uzaktan eğitim yoluyla tamamlayan öğrenciler
- Ortaokul veya lise kademesine geçiş yapan öğrenciler
- Lisede alan seçecek öğrenciler
- Liseyi uzaktan eğitimle tamamlayıp yükseköğretime geçen öğrenciler
- Mesleki ve teknik eğitim öğrencileri

» Salgından en çok etkilenen dezavantajlı arka planlara sahip öğrenciler okul düzeyinde tespit edilmeli, bu gruplara yönelik olarak okul temelli telafi programları tasarlanmalıdır.

» Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için farklı telafi ve destek süreçleri oluşturulmalıdır.

Rehberlik Anlayışı Alanında:

» Okul rehberlik servislerinin, salgınla birlikte değişen rehberlik ve psikolojik danışma ihtiyacını karşılamak üzere yeni koşullara uygun bir rehberlik anlayışı geliştirmesi sağlanmalıdır.

Öğretmenlerin Desteklenmesi Alanında:

» Yeni oluşan koşullarda eğitim öğretimin etkili biçimde sürdürülebilmesi için öğretmenlere gerekli destek mekanizması sağlanmalıdır.

» Öğretmenlerin iyi olma hallerinin sağlanmasına yönelik desteklenmesi gerekmektedir.

Geleceğe Hazırlık Alanında:

» Gelecekte yaşanabilecek olası doğal afet ve salgın gibi durumlarda eğitim öğretimin sürdürülmesi ve öğrenme kayıplarının azaltılması için önceden hazırlanmış eğitimde acil durum eylem planının oluşturulması gerekmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM ANKETİ SONUÇLARI

Anadolu Eğitim Sendikası Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreterliği tarafından hazırlanan ve **3296 öğretmene uygulanan Uzaktan Eğitim Anketinin sonuçları geçtiğimiz günlerde paylaşıldı.**

Ankete katılan 1243 öğretmen ilkokulda, 1082 öğretmen lisede, 945 öğretmen ortaokulda 26 öğretmen anaokulunda görev yapıyor.

Anketin sonuçları ise şöyle:

- **Ankete katılan öğretmenlerden uzaktan eğitimde içerik hazırlama konusunda kendini yetkin gören öğretmen oranı yüzde 47,8 kendisini yetkin görmeyenlerin oranı yüzde 21,3.**

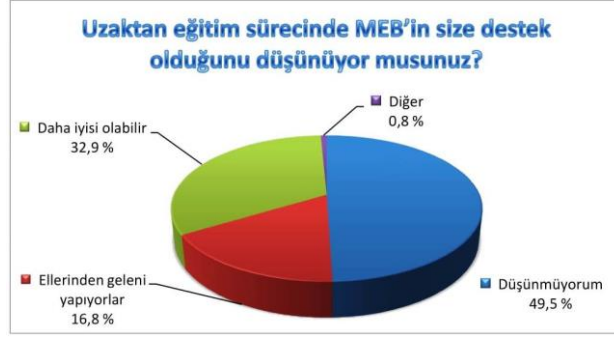

- **Ankete katılan öğretmenlerden ilk doz aşılarını olabilenlerin oranı yüzde 26,7 iken henüz aşı randevusu bile alamayan öğretmen oranı, anketin yapıldığı tarihte yüzde 50,1.**

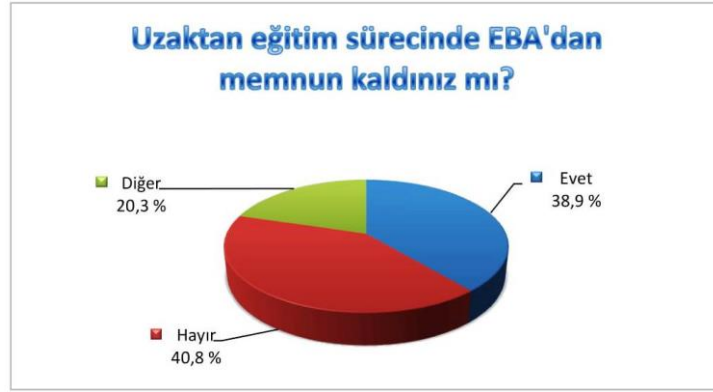

Öğretmenler, uzaktan eğitim sürecinde MEB'den yeterince destek görmediğini ifade ediyor.

- **Uzaktan eğitim sürecinde MEB'in elinden geleni yaptığını düşünen öğretmen oranı yüzde 16.8 iken, yüzde 49.5'i yeterince destek görmediğini, yüzde 32.9'u da daha fazla destek olabileceklerini düşündüğünü ifade etmiştir.**

- Ankete katılan öğretmenlerin **yüzde 40,8'i uzaktan eğitim sürecinde EBA TV'den memnun kalmadığını söylüyor.**

- Ankete katılan öğretmenlerden “Öğrencilerimin tamamı derse katılıyor” diyen **öğretmenlerin oranı yalnızca yüzde 5,6 iken, öğretmenlerin yüzde 51,5'ü ise öğrencilerin yarısından azının canlı derse katıldığını dile getiriyor.**

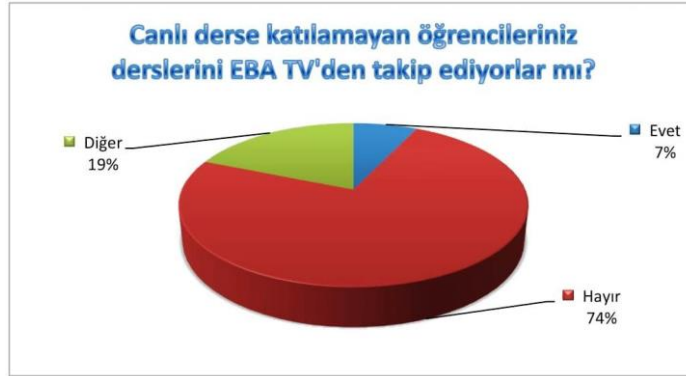
Ankete katılan öğretmenlerden **yüzde 51,5'i, öğrencilerinin yarısından azının uzaktan eğitimdeki derslere devam ettiğini söylüyor.**

- Eğitim aracı olmadığı için derslere katılamayan öğrenci sayısı çok fazla. Öğrencilerimin **hepsi derse katılıyor diyen öğretmenlerin oranı sadece yüzde 10.2.**

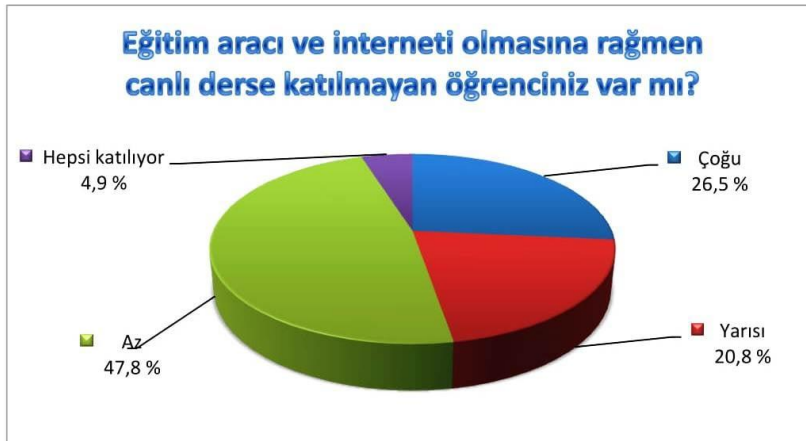

- Canlı derse katılamayan öğrenciler ne yazık ki EBA TV'yi de takip etmiyor. Canlı derse katılamayan öğrencilerin, dersleri EBA TV'den de takip etmediğini ifade eden öğretmen oranı yüzde 74.

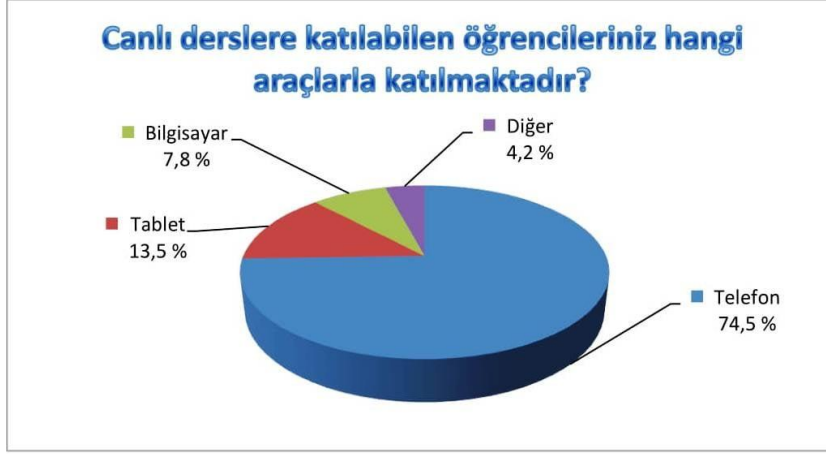

Eğitim aracı ve interneti olması durumunda bile canlı derse katılım düşük.

- Eğitim aracı ve interneti olan öğrencilerin hepsi derse katılıyor diyen öğretmen oranı sadece yüzde 4.9.

- Uzaktan eğitim telefonda yapılıyor. Canlı derslere ulaşan öğrencilerin yüzde 74.5'i telefonda, yüzde 13.5'i tablettten, yüzde 7.8'i ise bilgisayardan katılıyor.

- Ankete katılan öğretmenlere göre, uzaktan eğitim öğrenciler için yeterli değil. **Uzaktan eğitimin öğrenciler için yeterli olmadığını ifade eden öğretmen oranı 78,3.**

- Öğretmenlere göre, canlı ders saatleri pedagojik olarak uygun değil. Canlı derslerin çeşitli kademelerde günde en az 6-8 saat olmasının, **pedagojik açıdan uygun olmadığını düşünen öğretmen oranı yüzde 87,6.**

- Ankete katılan 3296 öğretmenin **yüzde 86,8'i, uzaktan eğitimin kendileri açısından daha yorucu olduğunu söylüyor.**

- **Ankete katılan öğretmenlere göre, uzaktan eğitim yüz yüze eğitime göre daha yorucu, bu nedenle müfredat uzaktan eğitime uygun hale getirilmeli.** Öğretmenlerin yüzde 86,8'i uzaktan eğitimi daha yorucu bulurken, **yüzde 85,5'i uzaktan eğitime uygun müfredat hazırlanması görüşünde.**

10 SORUDA COVID-19 DÖNEMİNDE YÜZ YÜZE EĞİTİM

Milli Eğitim Bakanlığınca, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı tüm kademe ve tüm sınıf seviyelerinde, 6 Eylül Pazartesi günü haftada 5 gün yüz yüze eğitim ile başlatılacak.

Okul öncesi ve ilkokul birinci sınıf öğrencileri ise yarından itibaren 3 gün boyunca okullarda yüz yüze yürütülecek uyum eğitimine katılacak.

Bakanlık tarafından, geçen yılın mart ayında Türkiye'de ilk Covid-19 vakasının görülmesinin ardından ülke genelinde eğitim, TRT EBA, EBA ve canlı dersler kullanılarak kimi zaman uzaktan, kimi zaman da yüz yüze yürütüldü.

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, 19 Ağustos'taki Kabine Toplantısı'nın ardından yaptığı açıklamada, okullarda 6 Eylül'de yüz yüze eğitimin başlamasıyla öğrencilerle irtibatlı ancak henüz aşı olmamış öğretmen ve diğer personelin haftada en az 2 defa PCR testi, aynı şekilde aşı olmayan üniversite öğrencileri ve üniversite çalışanlarından da düzenli PCR testi yaptırmalarını talep edeceklerini açıkladı.

Rehber Hazırlandı

Ülke genelinde tüm kademe ve tüm sınıf seviyelerindeki yaklaşık 18 milyon öğrenci ve 1 milyonun üzerinde öğretmen, 6 Eylül itibarıyla haftada 5 gün yüz yüze eğitime katılacak.

Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı iş birliğinde hazırlanan "Covid-19 Salgınında Okullarda Alınması Gereken Önlemler Rehberi" ile belirlenen önlemler, 24 Ağustos'ta il milli eğitim müdürlüklerine gönderildi.

Rehberde, servislerdeki ve okullardaki hijyen tedbirleri, maske kullanımı, havalandırma gibi tüm ayrıntılar sıralandı.

Uyum Eğitimi Yarın Başlayacak

Bu yıl öğretmenlere yönelik yeni öğretim yılı mesleki çalışma dönemi faaliyetlerinde de değişikliğe gidildi. Bu yılki seminerler, bugün itibarıyla başlayacak ve 3 Eylül'e kadar sürecek.

Öğretmenlere yönelik seminerleri bu sene Covid-19 salgınında okullarda alınması gereken tedbirler oluşturacak. Okul öncesi ve ilkokul birinci sınıf öğrencileri ise yarından itibaren 3 gün boyunca uyum eğitimine katılacak. Öte yandan, bu yılki eğitim öğretim dönemine, 3 Eylül itibarıyla 20 bin sözleşmeli öğretmen de katılacak.

Yüz Yüze Eğitimin Detayları

AA muhabiri, yüz yüze eğitimle ilgili detayları 10 maddede derledi.

1- Türkiye genelinde eğitim alan 18 milyon dolayında öğrencinin tümü için yüz yüze eğitim ne zaman başlatılacak? Yüz yüze eğitim, tam zamanlı mı olacak?

1-3 Eylül'de okul öncesi ve ilkokul 1. sınıf öğrencileri için okullarda uyum haftası düzenlenecek. Bu öğrenciler, okullara belirli saatlerde gelecekler, okula alışmaya başlayacaklar, öğretmenleri ile diyaloglarını geliştirecekler. Uyum eğitiminde öğrencilerin öğretmenler gözetiminde oyun, drama, sosyal ve sportif etkinlikler yoluyla öğrenme ortamını, okulunu, sınıfını, arkadaşlarını tanıması ve okul kurallarını öğrenmesi sağlanacak.

Öğrencilere ve velilere salgın tedbirleri kapsamında maske kullanımı, hijyen, fiziki mesafe, kişisel temizlik, sağlıklı beslenme, uyku düzeni, öz bakım ve benzeri konularda bilgilendirmeler yapılacaktır.

Tüm Kademeler İçin Okul Başlama Tarihi 6 Eylül

Diğer tüm kademelerde eğitim alan öğrenciler için yüz yüze eğitim, Covid-19 tedbirleri ile 6 Eylül'de tıpkı salgın öncesinde olduğu gibi haftada 5 gün ve tam zamanlı olarak başlatılacaktır. Eğitim, ders saatleri azaltılmadan ve mevcut öğretim programlarının bütünü dikkate alınarak gerçekleştirilecek. Okula giriş-çıkış saatleri, teneffüs zamanları ve özellikle gerek duyulması halinde ikili eğitime geçilmesine ilişkin süreç, okulun fiziki kapasitesine ve mevcuduna göre il ve okul yönetimleri tarafından birlikte düzenlenecek. Ders süreleri, sınıf boyutları ve öğrenci sayısı da dikkate alınarak 40 dakikayı aşmayacak şekilde planlanacaktır.

Bu süreçte Destekleme ve Yetiştirme Kursları yani DYK'ler sadece 8 ve 12. sınıflarda verilecek.

Öte yandan, vaka hızının ve bulaş riskinin yüksek olduğu ya da vaka sayısında ani yükselme görülen bölgelerde il ve ilçe sağlık müdürlükleri koordinasyonunda gerekli tedbirler alınacaktır.

2- Okullarda Covid-19 salgınına karşı hangi önlemler alınacaktır?

19 Ağustos 2021 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında okullarda alınması gereken tedbirlere ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı iş birliğinde "Covid-19 Salgınında Okullarda Alınması Gereken Önlemler Rehberi" hazırlandı.

Buna göre yüz yüze eğitim başladığında okullarda alınacak Covid-19 tedbirleri özetle şöyle olacaktır:

- Öğretmenler, eğitim personeli, kantin çalışanları ve öğrenci servisi personeli ile öğrenciler ile aynı ev içerisinde yaşayanların tam doz aşılarının tamamlanmış olması önerilecek.
- Öğretmen ve okul çalışanlarının aşı olmamaları durumunda haftada 2 kez PCR testi ile taranmaları istenecek.
- Tüm okullarda yeterli sayıda maske Milli Eğitim Bakanlığı tarafından temin edilecek.
- Okul içerisinde, ortak alanlarda, sınıflarda, öğretmen odalarında maske atık kutularının bulundurulması ve günlük olarak boşaltılması sağlanacaktır.
- Öğrenci ve personelin hasta, temaslı veya risklilik durumları Milli Eğitim Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasındaki veri entegrasyonu yolu ile izlenecek ve okullara gerekli bildirim yapılacaktır.

3- Öğretmenlerin yanı sıra öğrenci ve velilerin aşı durumları ve PCR sonuçları takip edilecek mi?

Öğrencilere yönelik aşı ve PCR testi zorunluluğu bulunmuyor. Sadece öğretmenler değil servis şoförlerinden, servislerde görevli yardımcı personel, okullardaki idari personel, kantin ve yemekhane çalışanlarına kadar eğitim-öğretim ortamına dahil olan tüm eğitim çalışanları aşı olmak istiyorlarsa aşı olacaklar. Ancak aşı olmayan öğretmen ve okul çalışanlarının haftada 2 defa PCR testi yaptırma zorunluluğu bulunuyor.

Velilerin PCR test sonuçları da kontrol edilmeyecek.

Öte yandan Sağlık Bakanlığınca yüz yüze eğitim kapsamında istenecek zorunlu PCR testleri, devlet hastanelerinde ücretsiz yapılacaktır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bakanlık bünyesinde kurulan yeni elektronik takip sistemi ile il, ilçe kurum ve okul düzeyinde eğitimin aksamaması için tüm süreçler anlık olarak takip edilecek.

4- Yüz yüze eğitimde okullarda tıbbi maske kullanımında ve sınıfların havalandırılmasında nelere dikkat edilecek?

Covid-19 Salgınında Okullarda Alınması Gereken Önlemler Rehberi'nde, okullarda tüm öğrencilerin ve öğretmenlerin okula maske ile geleceği bilgisine ve okul saatleri boyunca tıbbi maske kullanımının nasıl olacağına ilişkin tüm detaylara yer verildi.

Rehberde ayrıca, derslerde doğal havalandırmanın önemine vurgu yapılarak, öğrencilerin ders aralarında mümkün olduğu kadar açık alana çıkmalarının sağlanması, bu sırada sınıfların hava akımı yaratacak şekilde en az 10 dakika havalandırılması gerektiğine işaret edildi.

5- Okul ders saatlerinde öğrenciler arasındaki sosyal mesafenin sağlanmasında ve okulların temizliğinde kriterler neler olacak?

Covid-19 tedbirlerini içeren rehberde ayrıca, okul bahçesinde ve çevresinde öğrencilerin, öğretmenlerin, diğer çalışanların kalabalık gruplar oluşturmasının önlenmesi, sosyal mesafeye dikkat edilmesi, teneffüs saatlerinin farklı zamanlarda düzenlenmesi, sınıf içerisinde öğrencilerin oturma düzeninin yüzleri aynı yöne dönük olacak şekilde yapılandırılması gerektiğine vurgu yapıldı.

Bunun yanında, yüksek sesle yapılan egzersizlerin açık alanda ve öğrencilerin arasında tercihen en az 2 metre mesafe bırakılarak yapılması, beslenme saatlerinin mümkün oldukça farklı zamanlara yayılması ve Covid-19 tedbirleri olarak yürütülmesi gerektiğini de işaret edildi.

Öte yandan okulun rutin temizliğinin sıklaştırılması, çocukların, öğretmenlerin ve diğer okul çalışanlarının el hijyeni için su ve sabun ile el yıkama olanakları, ortak alanlara uygun sayıda el antiseptiklerinin konulması da sağlanacak.

6- Okulun başlangıcında velilere olası hastalık durumunda bilgi paylaşabilmeleri için Bilgilendirme Formu verilecek. Bu bilgi formu bir taahhütname midir?

Söz konusu Bilgilendirme Formu'nda bir taahhüt bulunmuyor. Bu belge, velilerin okullar tarafından Covid-19 süreçleri ile ilgili bilgilendirildiklerine dair bir metin.

7- Mazereti olan öğrencilerin eğitimlerine ilişkin hangi önlemler alınacak?

Mazereti dolayısıyla yüz yüze eğitime katılamayan öğrenciler için TRT EBA ve EBA platformu aracılığıyla eğitime devam edilecek.

Öte yandan, resmi ve özel ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerden Sağlık Bakanlığı e-Nabız Sistemi'nde kronik hastalıklar listesinde hastalığı yer alanların bu durumlarına ilişkin e-Nabız Sistemi'nden alacakları belge ile okul müdürlüklerine başvurmaları halinde, bu öğrencilerin eğitim faaliyetlerini sürdürmeleri yönünde il-ilçe milli eğitim müdürlüklerince gerekli tedbirler alınacak.

8- Veli ve ziyaretçilerin okula giriş çıkışlarında hangi önlemler alınacak?

Salgın döneminde veli ve ziyaretçilerin mümkün olduğu kadar okul bahçesi de dahil olmak üzere okul içerisine girişlerine izin verilmeyecek. Ziyaretçilerin, okul bahçesi dahil, okula girişin gerekli olduğu durumlarda okul bahçesine giriş, bahçenin olmadığı durumlarda da en dış noktadan itibaren maske takmaları sağlanacak. Ziyaretçilerin okula alınması gerektiğinde ise HES kodu kontrolü yapılacaktır.

9- Okulların açılmasıyla birlikte kantinler, yemekhaneler ve pansiyonlar da açılacak mı?

6 Eylül itibarıyla başlatılacak yüz yüze eğitim ile birlikte Türkiye genelindeki okul ve kurumlarda Covid-19 tedbirleri alınarak kantinler, yemekhaneler ve pansiyonlar da açılacaktır.

10- Birinci dönem ve ara tatillerle ilgili takvim belli mi?

Bakanlığın bu yılın temmuz ayında açıkladığı takvime göre, birinci dönem 6 Eylül 2021 Pazartesi günü başlayıp 21 Ocak 2022 Cuma günü sona erecek. Birinci dönem ara tatili, 15 Kasım 2021 Pazartesi başlayacak ve 19 Kasım 2021 Cuma sona erecek. Yarıyıl tatili, 24 Ocak 2022 Pazartesi başlayıp 4 Şubat 2022 Cuma tamamlanacaktır.

İkinci dönem, 7 Şubat 2022 Pazartesi başlayacak ve 17 Haziran 2022 Cuma sona erecek. İkinci dönem ara tatili ise 11 Nisan 2022 Pazar günü başlayıp 15 Nisan 2022 Cuma günü sona erecek.

OECD TÜRKİYE EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ

OECD'nin eğitim ile ilgili istatistiklerinde Türkiye'nin sıralaması incelendiğinde önemli veriler dikkat çekmektedir:

- Vatandaşlar eğitim sistemi ve okullardan 2010 yılında yaklaşık yüzde 62 seviyesinde memnun olduğunu belirtmişken, **bu memnuniyet oranı 2020 yılında yüzde 25 seviyelerine** inmiştir. **Vatandaşın eğitim sistemi ve eğitim kurumlarına olan memnuniyeti geçen 10 yılda ciddi seviyede azalmıştır.**
- Türkiye'nin **2020 yılında 15-29 yaş arası NEET değerlendirmesinde** (Eğitimde, işte, stajda olmayan genç nüfus değerlendirmesi), yüzde 31'lik bir oran ile **35 ülke arasından 35. yani en kötü sırada olduğu** görülmektedir. Türkiye'nin 2020 yılındaki sıralaması 2009 yılındaki sıralamasına göre performansta düşüş olduğunu göstermiştir.
- Türkiye'nin bu konuda son araştırmanın yayınlandığı 2018 yılında **eğitim materyali eksikliği konusunda 35 ülke arasından 1. olduğu, yani istatistiklerdeki ülkeler arasından en fazla materyal eksikliği çeken ülke olduğu** görülmektedir. Türkiye'nin **2018 yılındaki performansı 2015 yılındaki performansına göre daha başarısızdır.**
- Türkiye'nin, son açıklanan veriye göre **2018 yılında PISA ortalama okuma puanının 36 ülke arasından 33. sırada** olduğu görülmektedir. Aynı zamanda Türkiye'nin okuma alanında seviye 2 yeterliliğinin altındaki öğrencilerin payı sıralamasında ise 36 ülke arasından 28. sırada olduğu belirtilmektedir. **İki istatistikte de 2015 yılına göre performansta düşüş yaşanmıştır.** Türkiye'nin 2018 yılındaki sosyoekonomik arka plana göre okuma performansının yüzde değişimi ise 36 ülke arasında 17. sıradadır.
- 2017 yılına ait bu konuda açıklanan son veride, Türkiye'nin eğitim için kullandığı özel harcamaların eğitime yapılan toplam harcamaları incelendiğinde; **okul öncesi eğitime yüzde 29, birincil, ikincil ve lise sonrası eğitime yüzde 27, üçüncül eğitime ise yüzde 19'luk pay verdiği** görülmektedir.
- Türkiye'deki erken çocukluk ve okul öncesi eğitime yönelik son açıklanan 2018 yılına ait verilerde, 3 ve 4 yaşında kayıt oranı 3 yaşındaki çocuklar için yüzde 10 iken, 4 yaşındaki çocuklar için yüzde 40 oranındadır. **Bu istatistikler Türkiye'de erken eğitim oranının diğer OECD ülkelerine göre oldukça düşük olduğunu göstermektedir.**
- Aynı çalışmada, **Türkiye'nin 4 yaşında okullaşma oranında (erken çocukluk ve ilköğretimde) 35 ülke arasında 33. olduğu** görülmüştür.
- 2018 yılındaki bu veri, sosyo-ekonomik açıdan **dezavantajlı okullarda okuyan öğrencilerin bilgisayara erişim oranının yüzde 40 seviyesinde olduğu** görülmekteyken, **avantajlı okullarda okuyan öğrencilerin ise yüzde 82 seviyelerinde bilgisayar erişimi** olduğu görülmektedir. **Bu oran farkı diğer OECD ortalamasına göre oldukça yüksektir.** Bu durum, pandemide eğitime erişimi olan ve olmayan öğrenciler arasında açılan makasın da nedenlerinden biridir.

2021 YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAV SONUÇLARI ANALİZİ

2021 yılında Temel Yeterlilik (TYT) oturumuna başvuran 2.592.390 adaydan 2.416.974'ü sınava girmiştir.

2021 yılında yapılan TYT'ye başvuru yapan adaylardan sınava girenlerin yüzde 93.22'sinin sınavı geçerli sayılırken 2019'da TYT'ye başvuran adaylardan sınava girenlerin yüzde 95.04'ünün sınavı geçerli sayılmıştır. Diğer testlerden AYT'ye 2019'da adayların yüzde 92.90'ı YDT'ye yüzde 82.72'si, 2021'de ise AYT'ye adayların yüzde 91.32'si YDT'ye yüzde 80.40'ı girmiştir.

Bu verilerden de anlaşılacağı gibi her üç test türünde de 2021'de başvuranlar artmasına rağmen 2019'a göre sınava girenlerde azalma yaşanmaktadır.

Temel Yeterlilik Testinden 2, sayısal 1, sözelden 1, eşit ağırlıktan 1, yabancı dil testinden 5 aday 500 tam puan alarak birinci olmuştur.

- 2021 TYT'ye katılan adaylardan yüzde 76,02'si 150 veya üzerinde puan almıştır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2019-2021 150 veya üzerinde puan alan öğrencilerin oranları:

Sınav Türü/Alan	2019	2020	2021
TYT	74,16	77,32	68,00

ancak 2020 yılına göre 150 ve üzeri puan alan öğrenci oranlarında yüzde 9,32'lik bir düşüş gerçekleşmiştir.

Ayrıca, 789.435 aday 150, 1.285.751 aday ise 180 baraj puanını geçememiştir.

2021 yılında TYT alt testlerde "0" çekenlerin sayı ve oranı,

-Türkçe 2.416 aday (yüzde 0,10)

-Sosyal bilimler 19.334 aday (yüzde 0,80)

-Temel matematik 215.905 aday (yüzde 8,90)

-Fen bilimleri 302.093 aday (yüzde 12,50)

TYT'de sınavı geçerli adayların testlerdeki ortalama net sayıları:

Sınav Türü/Alan	Soru Sayısı	2019	2020	2021
		Ortalama	Ortalama	Ortalama
Türkçe	40	14,6	14,2	18,4
Sosyal Bilimler	20	6,6	7,7	8,3
Temel Matematik	40	5,6	5,5	5,1
Fen Bilimleri	20	2,2	2,6	3,2

2021 yılında tüm adaylar arasında öğrenciler;

- **Temel Yeterlilik (TYT) Türkçe testinde 40 soruda ortalama 18,4,**
- **TYT Sosyal Bilimler testinde 20 soruda ortalama 8,3,**
- **TYT Matematik testinde 40 soruda 5,1,**
- **TYT Fen Bilimlerinde 20 soruda 3,2 doğru yapabilmişlerdir. 2020 yılına göre Türkçe, Matematik ve Fen Bilimlerinde artış. Sosyal Bilimlerde ise azalış gerçekleşmiştir.**

2019 TYT için Puan Örnekleri

-200 puan ve üzeri 1.014.530 aday

-300 puan ve üzeri 196.373 aday

-400 puan ve üzeri 29.332 aday

2021 TYT için Puan Örnekleri

-200 puan ve üzeri 894.331 aday

-300 puan ve üzeri 163.412 aday

-400 puan ve üzeri 12.291 aday

2021 yılında AYT alt testlerde "0" çekenlerin sayı ve oranı,

-Türk Dili ve Edebiyat Sosyal Bilimler 1-8.115 aday (%0,50)

-Sosyal bilimler 2-16.230 aday (%1)

-Matematik 209.894 aday (%12,90)

Fen bilimleri 196.867 aday (%12,10)

2019-2021 Alan Yeterlilik Testi (AYT) doğru soru ortalamaları:

Alan	2019	2020	2021
Türk Dili ve Edebiyatı	4,98	4,79	6,4
Tarih-1	2,03	1,43	1,9
Coğrafya-1	2,18	1,57	2,3
Tarih-2	1,98	1,48	1,2
Coğrafya-2	2,39	2,73	2,9
Felsefe Grubu	2,47	2,29	2,0
DKAB/Ek Felsefe	1,07	0,65	1,6
Matematik	4,77	7,58	5,2
Fizik	1,03	1,08	1,4
Kimya	0,96	1,41	1,8
Biyoloji	1,29	1,30	2,4
Ortalama	2,28	2,39	2,64

2019 AYT 200 puan örneği

- Sayısal 362.390 aday
- Sözel 686.525 aday
- Eşit ağırlık 592.118 aday

2021 AYT 200 puan örneği

- Sayısal 298.093 aday
- Sözel 391.649 aday
- Eşit ağırlık 405.287 aday

Gerek LGS ve gerekse YKS’de oluşan sıfırlı sonuçlar pandemiden etkilenen adayların yaşadığı öğrenme kayıpları ve yoksulluğunun arttığını ortaya koymaktadır.

Yukarıda yer alan veriler, önümüzdeki yıllarda pandeminin etkilerini azaltmak için, eğitime ayrılan mali ve insan kaynaklarımızı artırmak başta olmak üzere, okullarımızın alt yapı ve ihtiyaç tedariklerini karşılamann aciliyetini, uzaktan öğretimi sağlıklı yürütebilecek tedbirleri almamız gerektiğini ortaya koyaktadır.

BARAJI DÜŞÜRMEK BU GERÇEĞİ ÖRTMEZ

ÖSYM YKS yerleştirme sonuçlarını açıkladı. Buna göre bin 280 bölümü tercih eden öğrenci sayısı 10’un altında kaldı. 169 bölüm hiç tercih edilmedi. ‘Her ile üniversite’ politikasının çöktüğünü gösteren yerleştirme sonuçlarına göre 9 vakıf üniversitesi kontenjanın yarısını bile dolduramadı.

Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) yerleştirme sonuçları dün açıklandı. ÖSYM ayrıca yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgileri de kamuya ilan etti. Sonuçlar AKP iktidarının ‘her kente üniversite’ politikasının çöktüğünü bir kez daha gösterdi. Hem kamu üniversitesinde hem vakıf üniversitelerinde birçok bölüm boş kaldı. Bin 300’e yakın bölüme yerleşen kişi sayısı 10’un altında kaldı. Ayrıca tam 169 bölüm kimse tarafından tercih edilmedi. Özellikle son yıllarda olduğu gibi mühendislik bölümlerinde boş kalan bölümler oldukça fazla. Bununla beraber mimarlık bölümü de az tercih edilen ya da tercih edilmeyen bölümler arasında yer aldı. Yine fen-edebiyat fakültelerindeki bölümler de bu durumdan nasibini aldı. En çok göze çarpan ise hiç kimsenin tercih etmediği bölümler arasında moleküler biyoloji ve genetik dahi var. Özellikle felsefe bölümü hiç kimsenin yerleşmediği bölümler arasında dikkat çekti. Öte yandan dikkat çekici diğer bir nokta ise bu bölümlerin büyük bir çoğunluğunun ikinci öğretim (İÖ) bölümlerinden olması. Ayrıca küçük sayılabilecek birçok kentteki üniversiteler de tercih edilmedi. Örneğin Adıyaman, Amasya, Iğdır, Ardahan gibi illerde üniversitelerde oldukça fazla bölüm

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

boş kaldı. Toplamda ise boş kalan kontenjan sayısı ise 195 bin 304. Bu kontenjanın 120 bin 167'sini 4 yıllık lisans programları, 75 bin 137'sini ise 2 yıllık önlisans programları oluşturdu.

Ülke genelinde toplam bin 280 bölüme 10 kişinin altında öğrenci yerleşti. 5 kişi veya altında öğrencinin yerleştiği bölüm sayısı ise 988. 169 bölüme ise hiç kimse yerleşemedi. Hiç kimsenin yerleşemediği bu bölümlerin bazılarının kontenjanları ve üniversiteleri şöyle:

- Afyon Kocatepe Üniversitesi, lojistik yönetimi, 40 kontenjan
- Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, sağlık yönetimi (İÖ), 70 kontenjan
- Amasya Üniversitesi, şehir ve bölge planlama, 50 kontenjan
- Artvin Çoruh Üniversitesi, işletme, 25 kontenjan
- Artvin Çoruh Üniversitesi, peyzaj mimarlığı, 40 kontenjan
- Atatürk Üniversitesi, işletme, 40 kontenjan
- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, iktisat (İÖ), 40 kontenjan
- Balıkesir Üniversitesi, turizm işletmeciliği, 40 kontenjan
- Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, uluslararası ilişkiler, 40 kontenjan
- Bartın Üniversitesi, rekreasyon (İÖ), 40 kontenjan
- Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, maliye (İÖ), 50 kontenjan
- Bursa Uludağ Üniversitesi, ekonometri (İÖ), 100 kontenjan
- Çankırı Karatekin Üniversitesi, iktisat, 50 kontenjan
- Erzurum Teknik Üniversitesi, felsefe, 25 kontenjan
- Gaziantep Üniversitesi, iktisat, 40 kontenjan
- Giresun Üniversitesi, gıda teknolojisi, 45 kontenjan
- Hitit Üniversitesi, Antropoloji, 20 kontenjan
- İnönü Üniversitesi, maden mühendisliği, 30 kontenjan
- İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Türk-İslam arkeolojisi, 30 kontenjan
- Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler, 40 kontenjan
- Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, sosyoloji (İÖ), 40 kontenjan
- Munzur Üniversitesi, mimarlık, 40 kontenjan
- Muş Alparslan Üniversitesi, moleküler biyoloji ve genetik, 20 kontenjan
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi, tarımsal biyoteknoloji, 30 kontenjan
- Sakarya Üniversitesi, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri (İÖ), 60 kontenjan
- Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, kimya mühendisliği, 20 kontenjan
- Trakya Üniversitesi, arkeoloji, 30 kontenjan
- Uşak Üniversitesi, rekreasyon, 30 kontenjan
- Yozgat Bozok Üniversitesi, sosyoloji, 70 kontenjan

Ayrıca bazı üniversitelerde birden fazla bölüm boş kaldı. O üniversitelerden bazıları ve 10 kişinin altında öğrencinin tercih ettiği bölüm sayıları şöyle:

- Adıyaman Üniversitesi: 8
- Afyon Kocatepe Üniversitesi: 19
- Aksaray Üniversitesi: 10

- Iğdır Üniversitesi: 17
- Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi: 17
- Ardahan Üniversitesi: 8
- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi: 19
- Munzur Üniversitesi: 13

Boğaziçi Doldu

AKP'nin hedefi haline gelen Boğaziçi Üniversitesi'nin bütün kontenjanları doldu. İlk tercih olmasına rağmen üniversitenin kontenjanlarında yer kalmadı. Boğaziçi Üniversitesi'nin yanı sıra Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi gibi köklü üniversiteler de kontenjanlarını büyük oranda doldurdu.

Vakıflar Boş

Öte yandan birçok vakıf üniversitesinde de kontenjanlar boş kaldı. Kontenjanları yüzde 50'nin altında kalan vakıf üniversiteleri ve oranları şöyle:

- Beykoz Üniversitesi: Yüzde 48,73
- İstanbul Gelişim Üniversitesi: Yüzde 48,68
- Antalya Akev Üniversitesi: Yüzde 48,18
- İstanbul Arel Üniversitesi: Yüzde 45,34
- Kapadokya Üniversitesi: Yüzde 45,25
- İstanbul Rumeli Üniversitesi: Yüzde 45,01
- İstanbul Kent Üniversitesi: Yüzde 34,56
- İstanbul Esenyurt Üniversitesi: Yüzde 32,34
- Avrasya Üniversitesi: Yüzde 30,78

Gelecek Karanlık

Ortaya çıkan bu tabloyu eğitim uzmanları değerlendirdi. 2002'den bu yana üniversite sayısında ciddi bir artış olduğunu ancak nitelikli ve donanımlı öğrenci yetiştiren kurumların azaldığını belirten Eğitim Uzmanı Ali Taştan şunları aktardı: "Şu an üniversite sayısı 207'ye ulaşmış durumda. Ama bu artış nitelikli bir eğitim verildiğine işaret etmiyor. 90'lı ve 2000'li yıllardan önce öğrenciler soruların neredeyse yüzde 30-40'ını yapamadığında 4 yıllık bölümlere yerleşemiyordu. Ancak günümüzde toplam soruların yüzde 10'unu yapan öğrenciler 4 yıllık bölümlere yerleşebiliyorlar. Her geçen yıl daha az soru yapan çocuklar 4 yıllık fakültelere giriyor. Bu gittikçe daha da aşağı iniyor ve nitelik düşüyor. Bu açıdan bakıldığında Türkiye'nin yüksek eğitim geleceğinin parlak olmadığı görüyorum. Gelecek açısından bir ışık görülmediğini vurgulamak gerekli" ifadelerini kullandı.

Baraj puanının düşürülme sebebinin kontenjanların dolmayacağı endişesi olduğunu hatırlatan Taştan, şöyle konuştu: "Görüyoruz ki AKP'nin her şehirde bir üniversite politikası çökmüş oldu. AKP iktidarı sadece tabela üniversitesi açıyor. Öğrencilerimizin tam donanımlı mezun olmaması sebebiyle, işsizliğin artışı da gözlemliyoruz. Tam donanımlı birey yetiştiren kurumlara ihtiyaç var ancak apartman dairelerinde, kampüsü olmayan, kadrolu öğretim görevlisi olmayan ve kütüphanesinde öğrenci başına bir kitap düşmeyen üniversitelerimiz var."

Avrupa ve Türkiye üniversitelerinin bütçelerini karşılaştıran Taştan, sözlerini şöyle noktaladı: "Avrupa'daki büyük üniversitelerden bir tanesinin bütçesi, bizim tüm ülkedeki 207 üniversiteye verdiğimiz bütçeden daha fazla. Durum böyleyken Avrupa'daki gelişmiş ülkelerde mi bilim ilerler, yoksa bizim gibi üniversitelerine nitelik katamayan gelişmekte olan ülkelerde mi bilim gelişir, aşırı kim bulur?"

195,304

Boş kalan kontenjan sayısı

169

Hiç tercih edilmeyen bölüm

819

5 ve altında öğrencinin yerleştiği bölüm

1.280

10'un altında öğrencinin yerleştiği bölüm

ÖSYM Hazırlık Yapmadı

Eğitim Uzmanı Salim Ünsal ise, YÖK ve ÖSYM'nin pandemi koşullarına uygun hazırlık yapmadığına değinerek şunları ilettiler: "Üniversite sınav sistemini kurgulayan YÖK ve ÖSYM'nin, bu sonucu öngöremeyip, uygun sınav hazırlayamaması ile ilgili bir durum. Özellikle sınavın matematik ağırlıklı bir sınav olmasının da çok büyük bir payı var. Ülkede matematik başarı düzeyi düşük olduğu için, az aday barajı geçti. Az aday barajı geçince de kontenjanlar yeterli ölçüde dolmadı. Pandemi koşullarının da bu durumda elbette etkisi var. Yüz yüze eğitimin sekteye uğrayınca, performans da düşer" ifadelerini kullandı. Sınavın diğer yıllarla karşılaştırıldığında nispeten daha zor olmasının da etkili olduğunu belirten Özkan şöyle konuştu: "ÖSYM ve YÖK'ün bunun tedbirini alarak pandemi gibi kritik zamanlarda bu tip sınavları öğrencilerin performanslarına daha yakın düzeyde organize etmeliydi. Önceki yıllarda yaptıkları sınavlar incelenip bir simülasyon çalışması yapsalardı bu yıl sınavın nasıl yapılması gerektiği konusunda bir fikirleri olurdu. Elbette kolay bir sınav hazırlasınlar diye düşünmüyorum ancak bu kadar zaman alıcı ve zorlayıcı sınav hazırlanması kontenjanların boş kalmasına yol açtı. Zaten buna istinaden bizim itirazlarımız ve bu konuda değerlendirmelerimiz kamuoyunda ses getirince ikinci ek yerleştirmeyi tekrar gündeme aldılar."

Özellikle 4 yıllık bölümleri tercih eden aday sayılarının azalmış olmasına değinen Özkan, sözlerini şöyle sonlandırdı: "Genelde 4 yıllık bölümlerde 30-40 bin boş kalırken bu yıl tam olarak 120 bin 167 boşluk kalmış. Bunlar tamamen 4 yıllık hukuku seçecek aday sayısının azalmasıyla alakalı..."

ÖLÜMLERİN BÜYÜK KISMI ÖNLENEBİLİRDİ

Salgında yaşamını yitirenlerin sayısı 57 bini aştı. Geçen ay, bir önceki yılın aynı ayına göre 8 kat fazla insan hayatını kaybetti. TTB İkinci Başkanı Prof. Dr. Ökten: Ölümlerin artmasının nedeni aşılama sürecinin yönetilemeyişi.

Koronavirüs salgınında yaşamını yitirenlerin sayısı hızla artıyor. Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, 1 Eylül'de 290 kişi Covid-19 nedeniyle hayatını kaybetti. Salgında bugüne dek yaşamını yitirenlerin sayısı ise 57 bini aştı.

Geride bıraktığımız ağustos ayı, 5 bin 378 ölümlerle, salgınla geçen 18 ayın içinde en çok can kaybının yaşandığı 4'üncü ay oldu. Geçen yılın ağustos ayında 679 ölüm meydana gelmişti. Buna göre, geçen ay Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirenlerin sayısı, Ağustos 2020'deki sayının neredeyse 8 katı.

Bunun yanında geçen ay, salgının başından bu yana vaka sayısının en yüksek olduğu 3'üncü ay olarak kayıtlara geçti. Bu yılın ilk ayında yüzde 5,24 olan vaka-test oranı da geçen ay yüzde 7,72 olarak saptandı.

Tüm bu veriler, salgında gidişatın iyi olmadığını açıkça ortaya koyuyor. Buna karşın uzmanlar, ülkede salgın bitmiş gibi bir havanın yaratıldığına, artık insanların maske-mesafe gibi kişisel önlemlere bile yeterince

uymadığına dikkat çekiyor. Aşılama oranlarında istenilen düzeye bir türlü gelinebilmesi, endişeleri daha da artırıyor.

Bizi Daha Kötü Günler Bekliyor

Türk Tabipleri Birliği (TTB) İkinci Başkanı Prof. Dr. Ali İhsan Ökten, “Bu veriler bize kötü gidişin başlangıç habercisi. Bizi daha kötü günler bekliyor” dedi. Vefat sayılarının geçen ay, bir önceki yılın ağustos ayına göre 8 kat fazla olmasının çok üzücü bir durum olduğunu dile getiren Ökten, şöyle konuştu:

“Eğer biz zamanında ve yeterli tedbirler alsaydık, açılma veya normalleşmeyi şartlar oluşmadan yapmasaydık, aşı alımı için daha erken davranabilseydik, birden fazla firmadan aşı tedarikimiz olsaydı, aşılama hız ve oranımız daha yüksek olsaydı, aşıya kampanya vs. yaparak çok daha fazla önem verseydik ölüm oranlarımız bu kadar yüksek olmazdı. Çünkü bu ölümlerin çok büyük kısmı önlenbilir ölümler.”

Piki Sonbaharda Bekliyorduk

Temmuz ayından bu yana yeni pik uyarısında bulduklarına dikkat çeken Ökten, “Bu birinci dalganın dördüncü piki. Biz aslında yeni yükseliş sonbaharda bekliyorduk. Ancak normalleşme şartları oluşmadan normalleşmeye geçilmesi, ekonomi ve turizm uğruna özellikle Delta varyantının çok yüksek olduğu Rusya’dan turistlerin fazla sayıda gelmesi, onları karantinaya almak gibi bir önlem almamamız, bayramda her şey normalmiş gibi tedbirlerin elden bırakılması ve sosyal hareketliliğin çok artması bizi bu felaket tablosuna çok daha erken getirdi” ifadelerini kullandı.

Aşı Olmak Oldukça Önemli

Prof. Dr. Ökten’e göre, ölümlerin bu kadar artmasının nedeni, aşılama sürecinin yönetilemeyişi. Şu anda yoğun bakımda olanların ve ölenlerin yüzde 90’ından fazlasının aşı olmayanlar veya tek doz aşı olanlardan oluştuğuna dikkat çeken Ökten, “Çok az bir kısmı da iki doz aşı olup üçüncü dozu tamamlamayanlar. Bu nedenle aşı olmak çok önemli. Aşı bizi bu salgından hastalanmamamızı veya ölmememizi sağlayacak tek araç” dedi.

Toplumsal bağışıklığın sağlanması için toplumun en az yüzde 85’inin aşılması gerektiğini belirten Ökten, alınması gereken diğer önlemleri ise şöyle sıraladı:

Aşı Tek Başına Güvence Sağlamıyor

“Aşı olsak bile maske-mesafe-hijyen önlemlerinden vazgeçmememiz gerekir. Sosyal ve ekonomik destek paketli kısıtlamalar getirilmeli. AVM, sinema, tiyatro, stadyum, toplu taşıma araçları gibi alanlara girişler çok sınırlı sayıda olmalı, aşı olmayanlar bu alanlara alınmamalı. Yurtdışından gelen turistlere PCR testi negatif olsa bile 14 gün karantina uygulanmalı. Özellikle Delta varyantının görülme oranının yüksek olduğu Rusya gibi ülkelere uçuşlar ve sınır geçişleri yasaklanmalı. Turizm ve ekonomi, insan sağlığı ve bilimin önüne geçmemeli.”

BU YÜZYILDA AFET ARTIK DOĞAL DEĞİL

BM’nin 1970-2019 yılları arasını kapsayan araştırmasına göre iklim krizinin yol açtığı felaketlerin sayısı 50 yılda beş kat arttı. 650 bin can alan kuraklık için ise ‘en öldürücü iklim olayı’ ifadeleri kullanıldı.

İklim krizi nedeniyle dünya yeni felaketlere gebe. Hükümetler iklim krizi politikaları geliştirmede süreci bu felaketlerin ağır faturasıyla karşı karşıya kalacak. Birleşmiş Milletler’e (BM) bağlı Dünya Meteoroloji Örgütü’nün (WMO) araştırmasına göre iklim krizinin yol açtığı felaketlerin sayısı son 50 yılda beş kat artarak 2 milyondan fazla insanın hayatını kaybetmesine neden oldu.

WMO’nun araştırmasına göre, 1970-2019 arasında 11 binden fazla felaket yaşandı. BBC Türkçe’de yer alan habere göre bilim insanları, fırtına, sel ve kuraklık gibi doğa olaylarındaki artışın arkasında iklim krizi, sert hava koşulları gibi faktörlerin olduğuna işaret etti. Küresel ısınma nedeniyle aşırı hava olaylarının daha sık hale geldiği kaydedilen çalışmada afetler sonucunda 3 trilyon 64 milyar dolar tutarında ekonomik kayıp yaşandı.

Kuraklık Nedeniyle 650 Bin Kişi Öldü

Araştırma kapsamında 300 bin can kaybıyla en ölümcül felaketlerden biri olan Etiyopya’da 1983’deki kuraklık ve 2005’te 163,61 milyar dolarlık hasar oluşturan Katrina Kasırgası gibi büyük afetlerin de incelendi. Hava felaketlerine bağlı ölümlerin yüzde 90’ından fazlasının gelişmekte olan ülkelerde meydana geldiği belirtilen raporda yer alan sonuçlar şöyle:

Raporda 'en öldürücü iklim olayı' olarak değerlendirilen kuraklık nedeniyle 650 bin kişi hayatını kaybetti. Aşırı sıcaklıklar ise yaklaşık 56 bin can aldı.

1970-79 arasında günde yaklaşık 49 milyon dolar ekonomik kayıp yaşanırken, bu miktar 2010-2019 arasında 7 kat artarak günde 383 milyon dolara çıktı.

2017'de meydana gelen ABD'yi vuran Harvey, Maria ve Irma kasırgalarının ekonomik etkisi, 1970 ile 2019 arasındaki ilk 10 afetten kaynaklanan toplam kaybın yüzde 35'ini oluşturdu.

Aşırı Hava Olayları Artacak

Dünya Meteoroloji Örgütü Genel Sekreteri Profesör Petteri Taalas, rapora ilişkin yaptığı açıklamada, iklim değişikliği kaynaklı aşırı hava olaylarının sayısının daha da artacağı uyarısında bulundu: "Atmosfere ulaşan su buharı miktarı artıyor, bu da aşırı yağmurlara ve ölümcül sellere neden oluyor. Okyanusların ısınması, tropik fırtınaların etki alanını ve sıklığını etkiledi."

Araştırmada uyarı sistemlerindeki iyileştirmelerin hayat kurtarmaya yardımcı olduğuna işaret edilirken yapılması gereken daha çok iş olduğuna dikkat çekildi.

EN FAZLA ÖLÜM YAŞANAN DOĞAL AFETLER

300 BİN

YIL: 1983
ÜLKE: ETİYOPYA
AFET: KURAKLIK

300 BİN

YIL: 1970
ÜLKE: BANGLADEŞ
AFET: BHOLA FIRTINASI

55 BİN

YIL: 2010
ÜLKE: RUSYA
AFET: AŞIRI SICAKLIK

ORMAN YANGINLARI ÜZERİNE

İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamemizde, Gelecek nesiller için ekosistem hakkını koruyacağımızı deklare ettik.

Doğa Hakları Manifestomuzda;

CHP; arazi tahribatının önüne geçilmesini, biyolojik çeşitliliği koruyan adımlar atmaya, erozyon, toprak kirliliği gibi toprak bozulmalarının sonucunda meydana gelen çölleşmeyi önlemeyi, hızla kaybedilen tarım alanlarının nüfus artışı ve demografik öngörüler öngörülerek sürdürülebilir yönetimini, tarımsal potansiyeli yüksek ovaların tarımsal koruma alanı ilan edilmesini, toprak koruma ve erozyonla mücadele için acil tedbirler alınmasını, Orman Kanununa istinaden verilen karar ve uygulamalarda ihtiyatlılık ilkesi gözetmeyi, orman köylülerinin kalkındırılmasını hedeflemektedir.

Doğanın var olabilmesi; toprak ananın korunması ve üretebilen bir varlık olarak özgürleşmesi ile mümkündür. Ormanlar üzerindeki baskının arttığı bir işgal mantığının derhal önlenmesi yönünde ilkesel tutum içinde; ormanda usulsüz açma ve işgal etme suçlarındaki artışın sonlanması için orman politikasını geliştirmemiz gerekmektedir.

İklim ve Orman Yangınları

İklim bilimi çevreleri, iklim değişikliğinin de orman yangınlarındaki artışın sebepleri arasında olduğunu ifade etmektedirler.¹ Kuraklaşma, yağış azlığı gibi nedenler sonrasında kuruyan ağaç, çalı, yaprak gibi envanterlerin yanma olasılığı daha fazla olmaya başlamaktadır.

1https://www.yeniasya.com.tr/dunya/orman-yanginlarinin-baslica-nedeni-iklim-degisikligi_471908

Öte yandan, ormanlık alanlarda bulunan projeler (taş ocağı, maden, termik santral, HES vb. projeler) ile ilgili inşaat ve işletme aşamalarında gerçekleştirilen patlatma, ağaç kesimi, su kaynaklarının kuruması gibi bir çok neden de kuraklık ve iklim değişikliğine yol açmak suretiyle orman yangınlarına sebebiyet vermektedir.

2018 yılında 5 644 Hektar

2019 yılında 11 332 Hektar

2020 yılında 20 971 Hektar

Ormanlık alan yanmıştır. Yıllık Yanan ormanlık alanlar, 2018'de yanan alana göre, her yıl bi öncekine göre 2 kat artmıştır. Bu artış, THK'nın devre dışı kaldığı süreye tekabül etmektedir.

Bilinmeyen yangınların oranı 2011 ile 2015 yılları arasındaki 5 yıllık dönemde yüzde 40,8'ken, bu oran 2016 ile 2020 arasındaki 5 yılda yüzde 51'e çıktı.

Son yangınlarda da görüleceği üzere kuraklık, yangının bu derece kısa sürede bu kadar geniş alana tekabül etmesine neden olmuştur. 2020 yılında 20971 hektar ormanlık alan yanmıştır. Pakdemirli'nin tek kabahati bu değildir. 2019 yılında 16.413 hektar; 2020 yılında 47001 hektarlık orman alanını maden ve enerji tesislerine verilmiştir. Ormansızlaşmanın aktörü olan AKP İktidarı, iklim suçu işlemiştir.

Son dönemlere ilişkin istatistiğe bakıldığında, yangında yanan ormanlık alan miktarı ile yangın sayısı başına düşen yanan ormanlık alan miktarı giderek artmaktadır. Bu artışa rağmen yeterli tedbirleri almayan Bakanlık, oluşan krizi de yönetememiştir. Söz konusu tedbirsizlik yangınların yaşandığı süreçte de devam etmiştir.

Eylem Planlarına Karşı Ormanlar Korunmuyor

Türkiye Cumhuriyeti İklim Değişikliği Eylem Planı (2021-2023) orman yangınları ile ilgili olarak 2 hedef tanımlanmıştır. Bu hedeflerden birincisi, "Ormansızlaşma ve orman zararlarını 2020 yılına kadar 2007 yılı değerlerine göre %20 azaltmak" oldu. İkinci hedef ise, İkinci hedef ise "ormanların yangınlara karşı korunması" olarak belirlenmiştir.

İlk hedefin alt amaçlarında ise "İklim değişikliğinden kaynaklanan orman yangınları ile mücadele için gerekli risk hazırlık/önleme konularının yerel/bölgesel planlama çalışmaları kapsamına alınması" bulunmaktadır.

İkinci hedefin altında orman yangınları ile ilgili olarak 3 alt amaç bulunmaktadır.

- İklim Değişikliğinin orman yangınları üzerine etkilerinin tespit edilerek izlenmesi ve yangın risk haritalarına işlenmesi,
- İklim değişikliğinden kaynaklanan orman yangınları için gerekli risk hazırlık/önleme konularının yerel/bölgesel planlama çalışmaları kapsamına alınması,
- Orman yangınlarıyla mücadelede önleyici tedbirlerin artırılması, mevcut olan erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi

AKP'nin eylem planları her zamanki eyleme geçirilmemiş, kağıt üzerinde kalmıştır. Bu belgeler ile Uluslararası İklim Zirvelerinde uyum ve

İklim Değişikliği Performansı Endeksi 2021'de Türkiye sera gazı emisyonları ve enerji kullanımı kategorilerinde zayıf, iklim politikası performansında çok zayıf puanı almıştır. AKP, Paris Anlaşmasını Sözleşmesini yürürlüğe koymamak için direnmektedir.

Akdeniz İklim Kuşağı ve Yangın

Aynı zaman diliminde Akdeniz iklim kuşağındaki İspanya, Portekiz, Fransa, İtalya, Yunanistan gibi ülkelerde de yangınlar çıkmıştır. Ülkemizde, envanterdeki yangın uçağının bulunmaması, Türk Hava Kurumu'nun nasıl atıl hale getirildiğine yönelik tartışmalar sürerken bahsedilen Avrupa ülkelerinde amfibi uçaklarla olası orman yangınlarına karşı tedbirli olunduğu gerçeği de gündeme gelmiştir.

Örneğin; 3.7 milyon hektar ormanı olan Yunanistan'da 38 adet, 24.7 milyon hektar ormanı olan Fransa'da 26 adet, 18.4 milyon hektar ormanı olan İspanya'da 17 adet, 10.6 milyon hektar ormanı olan İtalya'da 19 adet iken yaklaşık 22 milyon hektar ormanı olan Türkiye'de yalnızca üç adet yangın söndürme uçağı bulunmaktadır. Yunanistan'da her 100.000 hektar orman alanına bir adet yangın söndürme uçağı düşerken, Türkiye'de 7.500.000 hektar orman alanına bir adet yangın söndürme uçağı düşmektedir. Yani Yunanistan, yangın söndürme mücadelesinde Türkiye'den 75 kat daha etkilidir.

Akdeniz havzasındaki ülkelerde son orman yangınlarından etkilenen ülkelerin son 14 yıl için etkilenme durumları karşılaştırıldığında:

- Türkiye: 2008-2020 yılları arası (13 yıl) yıllık ortalama yanan alan büyüklüğü 40.000 hektar iken
- 2021'de yanan alan büyüklüğü yaklaşık 170.000 hektar, yani yaklaşık 4,5 katı büyüklüğünde
- İtalya: 2008-2020 yılları yıllık ortalama yaklaşık 45.000 hektar iken, 2021 yılı yaklaşık 100.000 hektar civarındadır.

Yangın uçağı sayısının azlığı, uçakların teknik kapasitelerinin yetersiz olması ve idari işleyişlerdeki aksaklıklar nedeniyle karşılaşılan bu durum orman yangınlarına karşı hazırlıksız olduğunu göstermiştir.

28 Temmuz itibarıyla bir anda birden fazla yerde yangın çıkması, tedbir açısından bu ihtimale karşı hazırlık olmayan Bakanlığın müdahale kabiliyetini zayıflatmış, yangın çok daha büyük bir alanı hakimiyet altına almıştır. Yangın uçakları ve helikopterleri, yangına müdahale süresini kısalttığı için, daha fazla alanın yanmasını önlemede önem içermektedir.

Orman yangınlarına ayrılan bütçenin azaltılması, orman yangınlarına müdahale edilen personelin kadro sorunları yaşaması, orman yangın eğitimi verilen okulun dahi kapatılması, personel alımlarında liyakate uyulmayarak partili gençlerin istihdam alanı mantalitesiyle hareket edilmesi gibi nedenler de yangınla mücadele kabiliyetinin düşüklüğünün nedenleri arasındadır.

21 Ağustos 2019'da basında yer alan "THK: Muğla Yangınında Bakanlık Yardım Teklifimizi Kabul Etmedi" başlıklı haberde açıklamalarına yer verilen Türk Hava Kurumu yetkilisi "Muğla'daki yangında Bakanlıkla yardım teklifimizi geri çevirdi. İhaleyi alan şirketin elinde yangın söndürme uçağı yok, o nedenle uçakla müdahale edemiyorlar" beyanında bulunmuştur.

Sayıştay: Ormanlar Aktif Olarak İzlenemiyor

2019 yılındaki Sayıştay raporunda orman yangını için aktif izleme sistemi yok denilmiştir. Sayıştay raporunda "Orman yangınları, böcek, mantar afetleri, kaçak kesimler ve diğer orman zararları, orman kaynaklarının etkili bir izleme sistemine gerek bulunduğunu ortaya koymaktadır. Mevcut sistemle orman örtüsünde kısa zamanda meydana gelen değişikliklerin sayısal olarak tespit edilmesi oldukça zordur." denilmek suretiyle Tarım ve Orman Bakanlığı açıkça uyarılmıştır.

AKP Misli İle Ağaç Dikmiyor

Ormanlarla ilgili her tartışmada misli ile ağaç dikilecek vaadinde bulunan AKP iktidarının, son yıllardaki ağaçlandırma faaliyetlerine ilişkin istatistiklerinden de anlaşılacağı üzere, bu vaatlerini yerine getirmemiştir. Resmi verilere göre, 2018 yılında 45015 hektarlık alanda ağaçlandırma faaliyeti yürütülmesine karşın, 2019'da 17871 hektar, 2020'de ise 28632 hektarlık alanda ağaçlandırma faaliyetleri yürütülmüştür.

Yangın Yönetim Planları

Yangın öncesinde; yangının bir risk olarak her zaman göz önünde bulundurulması ve bu riskin gerçekleşmesini önleyecek, gerçekleşmesi durumunda sürecin nasıl yönetileceğine ilişkin yönetim planları oluşturulmalıdır. Bu bağlamda, yangın sebepleri araştırılırken, yangına neden olan denetimsizlik ve/veya ihmale ilişkin de soruşturma yapılmalıdır.

İmar Planlarına Yangın Sakınım Planları Kriter Olmalı

Yangın sakınım planları, alt ve üst ölçeklerde kıstas olarak ele alınmalı, ormanlık alanlarda yapılaşmaya izin verilmemesi, ormana yakın yerleşim alanlarının alt yapı ve üst yapı çalışmalarının yangın güvenliği kapsamında yapılması gerekmektedir. Orman Bölgelerinde ve ormana yakın yerleşim yerlerinde trafoların ve elektrik tellerinin bulunduğu alanlarda çalışma yapılmalıdır.

Orman Yönetimi Şeffaf Değil

Kamuoyu nezdinde, büyük güvensizlik oluşturan, imara açılacak, orman vasfı değiştirilecek, tekrar ormanlaştırılmayacak gibi kaygılara neden olan ki resmi istatistiklerde büyük çoğunluğu faili meçhul olarak nitelendirilen orman yangınlarına ait yangın yönetim planlarının resmi internet sitesinde olmaması, öncelikle gerçekten böyle bir planları yok mu sorusunu ortaya çıkarmaktadır. İkinci olarak da, kurumun orman yönetimini, orman yangınları ile mücadeleyi şeffaf olarak yürütmediğini ortaya koymaktadır.

Mevsimlik İşçi İstihdamı Yangınla Müdahale İçin Yetersiz

Orman yangının hızlıca kontrol altına alınamamasındaki genel ihmal, orman yangınıyla ilgili görev alacak işçilerin, mevsimlik işçi olarak istihdam edilmesinden kaynaklanıyor. Yangınların en yoğun olduğu dönemde işe alınan personellerin, orman yangınına müdahale edebilmesi beklenmektedir. Oysa ki tek görevi orman yangınlarıyla mücadele olan, yangın eğitimi almış, bu alanda uzmanlaşan kadrolu istihdam alanı açılmalıdır. Diğer yandan orman köylülerine yönelik eğitimler artırılmalıdır.

17 BİN AĞAÇ TÜRÜ YOK OLMA TEHLİKESİ ALTINDA

Uluslararası Botanik Bahçeleri Koruma Örgütü (BGCI) tarafından yayımlanan rapora göre, dünyadaki ağaç türlerinin neredeyse üçte biri yok olma riski altında. 'Dünya Ağaçlarının Durumu' raporunda, toplamın yaklaşık yüzde 30'u anlamına gelen 17 bin 500 ağaç türünün ortadan kaybolma riski taşıdığı; vahşi yaşamdaki 440 türden 50 ya da daha az örnek bulunduğu yazıldı. 142 türün ise çoktan yok olduğu kaydedildi.

Rapora göre, genel olarak tehdit altındaki ağaç türlerinin sayısı, tehdit altındaki memeliler, kuşlar, amfibiler ve sürüngenlerin toplam sayısının iki katı. Euronews'te yer alan habere göre en çok risk altındaki ağaçlar arasında, Güneydoğu Asya yağmur ormanlarında yaygın olarak bulunan manolya ve dipterokarpus gibi türler yer alıyor. Meşe ağaçları, akçaağaçlar ve abanoz ağaçlarının da tehditlerle karşı karşıya olduğu belirtildi.

Rapora göre, en büyük sayı bin 788 türün risk altında olduğu Brezilya'da. Diğer beş ülke ise Endonezya, Malezya, Çin, Kolombiya ve Venezuela. Raporda, ağaç türlerinin karşı karşıya olduğu en büyük üç tehdidin mahsul üretimi, kereste kesimi ve hayvancılık olduğu belirtilirken; iklim krizi ve aşırı hava koşulları da etkisi artan tehditler olarak kaydedildi. En az 180 ağaç türünün, özellikle Karayipler'deki manolyalar gibi ada türlerinin, yükselen denizler ve şiddetli hava koşulları tarafından doğrudan tehdit altında olduğu belirtilirken, "Bu özellikle endişe verici çünkü birçok ada başka hiçbir yerde bulunamayan ağaç türlerine sahip" denildi.

Öte yandan rapora göre 185 ağaç türü bulunan Türkiye'de türlerin yüzde 7'sini oluşturan 13 tür tehdit altında.

LİNYİT SAHASININ ÇED'SİZ GENİŞLETİLMESİ KAPSAMINDA 740 DÖNÜM ORMAN KESİLECEK

Akbelen orman alanının kesimi için ilk olarak 2019 yılı Kasım ayında harekete geçen Milas Orman İşletme Müdürlüğü'nün çalışması, İkizköylülerin alandaki müdahalesi ile durdurulmuş, yüzlerce imzalı dilekçe ile yapılan başvuru sonucu Orman Müdürlüğü kesimi 2020 yılı programından çıkarmak zorunda kalmıştır.

Tarım ve Orman Bakanı'nın bizzat kendisinin verdiği 18 Kasım 2020 tarihli olur ile İkizköy sınırları içinde YK Enerji adına maden açık işletme izni verildiği Karadam Karacahisar Mahalleleri Doğayı Doğal Hayatı Koruma Güzelleştirme ve Dayanışma Derneği KARDOK'un yaptığı bilgi edinme başvurusu alınan yanıtla ortaya çıkarılmıştır.

Açık maden işletmesi için Bakan olurunun verilmesi ile Milas Orman İşletme Müdürlüğü Akbelen Ormanı'nın kesim hazırlıkları için bu yılın Mart ayından beri çalışmalarına yeniden başlamıştır. Çalışmaların durdurulması için İkizköy Çevre Komitesi pek çok eylem düzenlerken, KARDOK Derneği adına da bir çok idari ve hukuki müdahale yapılmıştır.

İKİZKÖY'DE İSTİMLAK TEHDİDİ

Akbelen Ormanı 2019 yılından beri linyit madeni sahasının genişletilmesi için YK Enerji tarafından satın alınmak istenen İkizköy, Karacahisar ve Çamköy mahallelerinde bulunan yerleşim alanları, zeytinlikler ve tarlaların da tam ortasında bulunuyor. Köylünün bir araya gelerek "madene topraklarımızı satmayacağız" demesi üzerine, YK Enerji bu arazileri kamulaştırma tehdidi ile satın almaya çalışmaktadır.

İkizköy'ün merkez yerleşim alanı olan Işıkdere mevki, 2017 yılında yapılan kamulaştırma ile köylünün elinde alınarak YK Enerji'ye maden işletmesi için tahsis edilmiştir. Şirket şimdi yine İkizköy'e bağlı Karadam, Ova ve Akbelen mevkilerindeki arazileri edinmeye çalışmaktadır.

MADEN SAHASININ GENİŞLETİLMESİ VE TERMİK SANTRALE KARŞI HUKUKİ MÜCADELE

Maden sahası genişletmelerinin, ruhsat birleştirmelerle ÇED mevzuatından muaf tutularak gerçekleştirilmesi yöredeki bir doğa koruma derneği tarafından Şubat 2021'de dava edilmiştir. Muğla 3. İdare Mahkemesi Ağustos ayında işlemin yürütmesini durdurma kararı vermiştir. Akbelen Ormanını YK enerji'ye tahsis eden Tarım Orman Bakanı imzalı olur kararının iptali için ise Nisan 2021'de dava açılmıştır. Muğla 1. İdare Mahkemesi Ağustos ayında işlemin yürütmesini durdurma kararı vermiştir. Öte yandan, 14 Temmuz'da, OGM Genel Müdür ve yardımcıları hakkında TCK 305'e aykırılık (Temel Millî Yararlara Karşı Faaliyette Bulunmak İçin Yarar Sağlama) suçunu işledikleri iddiasıyla 14 Temmuz'dasuç duyurusunda bulunulmuştur.

AKP'Lİ MEHMET ÖZHASEKİ 14. KEZ AYNI MÜJDEYİ VERDİ

AKP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Özhaskeki, Kayseri'de katıldığı bir programda hızlı tren müjdesi vererek, "Hızlı trende son aşamaya geldik" dedi. AKP'nin 2014 yılından beri 14 kez hızlı tren müjdesi verdi.

AKP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Özhaskeki geçtiğimiz günlerde Hacılar ilçesinde katıldığı bir programda daha öncede defalarca sözü verilen hızlı tren projesi hakkında açıklamalarda bulunarak, "Hızlı tren için de pazartesi günü kredi görüşmeleri var. Hazine ve Maliye Bakanımız ile Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanımızla bir araya geleceğiz. Onu da belli bir noktaya getirebilirsek Kayseri'ye bir müjde daha vermiş oluruz" ifadelerini kullandı.

2014'ten Beri Verilen Hızlı Tren Müjdeleri

2014 yılından günümüze kadar iktidar partisi mensupları tarafından hızlı trene ilişkin verilen müjde mesajları ve tarihleri şu şekilde:

27 NİSAN 2014 - Başbakan Recep Tayyip Erdoğan: Biliyorum, sizler de şimdi Yüksek Hızlı Tren istiyorsunuz. Kayseri-Yerköy Hızlı Tren Projesi ile Kayseri'yi şu anda yapımı devam eden Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren hattına bağlama kararını aldık. Etüt projesi, yatırım programındaydı, yapım projesini de yatırım programına alma talimatını verdim. Bu kadim Selçuklu kentini de Sivas, Ankara, Eskişehir, Konya, Bursa ve İstanbul ile hızlı tren üzerinden birbiriyle buluşturacağız.

25 TEMMUZ 2014 - Başbakan Erdoğan, Eskişehir'de YHT açılış töreninde: Şanlıurfa, Adana, Mersin, Antalya, Kayseri, Kars, Trabzon ve daha nice kenti bu hizmetle buluşturacağız.

25 EKİM 2014 - Başbakan Ahmet Davutoğlu: Önümüzdeki yıl içerisinde Yerköy-Kayseri Hızlı tren hattı için kazmayı vuracağız

11 OCAK 2015 - Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Lütfi Elvan: Antalya, Konya, Aksaray, Nevşehir ve Kayseri Hızlı Tren hattının müjdesini vermişti.

26 OCAK 2015 - AKP Milletvekili Yaşar Karayel: İlin en önemli projesi olarak gösterdiği Hızlı Ten projesinin Yüksek Planlama Kurulu kararının tamamlandığını ve 2015 yılı içerisinde ihalesinin yapıp temelini atılacağını, Ankara- Sivas YHT ana hattı bitirilirken eş zamanlı olarak Yerköy- Kayseri hattı tamamlanacak.

28 OCAK 2017 - Ulaştırma ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan: Geçmişte projeler konuşulduğunda dede, 'Ben görür müyüm?' demiyordu. 'Acaba torunum görür mü ?' diyordu. Artık, fikri ortaya koymakla sonucunu görmek arasındaki mesafeler çok çok kıaldı. Dünya bizi gıpta ile izliyor. Kayseri en kısa zamanda YHT ile tanışacak"

2 NİSAN 2017 - Başbakan Binali Yıldırım, Kayseri mitinginde: Bu yıl hızlı tren ihalesini yapıyoruz

6 OCAK 2018 - Başbakan Binali Yıldırım: Kayseri-Nevşehir-Konya Hızlı Tren hattının projelerinin yıl içerisinde tamamlanacağını ve yapım içinde planlamanın yapıldığı...

11 OCAK 2018 - Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaskeki: Bu proje 3 sene sonra bittiğinde vatandaşımız, Kayseri'de eski gar binasından kolaylıkla trene binip, 1,5 saatte Ankara'da olacak.

20 ŞUBAT 2018 -Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki YHT ihalesinin 8 Mart'ta yapılacağını, ayrıca 2018 Haziran'ında Kayseri-Antalya tren hattının projelendirileceğini, havaalanı içinde yıl içerisinde inşaatının tamamlanacağını söyledi.

BELEDİYEYİ BORÇ İÇİNDE BIRAKAN AKP'Lİ BAŞKAN KAYMAKAM OLARAK ATANDI

2014 yılında Zonguldak'ın Devrek ilçe kaymakamlığı görevinden ayrılarak Ağrı'nın Patnos ilçesinde belediye başkan adayı olan ve seçimi kazanarak bir dönem başkanlık yapan Kaymakam Cem Afşin Akbay, son kararname ile Giresun'un Görele ilçesine atandı. Akbay, belediye başkanlığı yaptığı Patnos Belediyesini 2019 yılında 136 milyon 410 bin 524 lira borç ile bırakmıştı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla geçtiğimiz günlerde Resmi Gazetede yayımlanan Mülki İdare Amirleri Atama Kararnamesi ile 624 mülki idare amirinin görev yerleri değiştirildi. Kararname ile Giresun Görele ilçe kaymakamlığına yapılan atama tartışma yarattı. İlçenin mevcut Kaymakamı Murat Özdemir, Giresun Vali Yardımcılığı Hukuk Müşavirliğine atanırken, yerine 2014-2019 yılları arasında Ağrı'nın Patnos ilçesinde AKP'den belediye başkanlığı yapan Cem Afşin Akbay görevlendirildi. AKP'den belediye başkanlığı yapmış bir ismin ilçeyi kaymakam olarak atanması tepkiyle karşılandı.

Kaymakam, AKP'den 1 Dönem Belediye Başkanlığı Yaptı

Görele'ye kaymakam olarak atanan Cem Afşin Akbay, 2000 yılında Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü Milli Emlak Kontrolörlüğünden ayrılarak Mülki İdare Mesleğine başladı. Erzurum Kaymakam Adayı olarak göreve başlayan Akbay, Oltu ilçesinde kaymakam refikliğinde bulundu. 11 Kasım 2002 tarihinde Kaymakamlık kursunu bitiren Akbay, 2003 Mart ayında Hayrat ilçesi Kaymakamlığına atandı. Daha sonrada sırasıyla Çıldır, Adıyaman Vali Yardımcılığı, Horasan ve Yenice Kaymakamlığı görevlerinde bulundu. 2014 yılında Zonguldak Devrek Kaymakamlığı görevini sürdürürken istifa eden Akbay, memleketi olan Ağrı Patnos'ta AKP'den aday olup belediye başkanı seçildi. 2019 yılında görev süresi biten Akbay, bir süre sonra Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Hukuk Müşaviri görevine getirilirken, vekaleten Aksaray Vali Yardımcılığını görevinde bulundu. Akbay, Resmi Gazete'de 20 Ağustos 2021 tarihinde yayımlanan Mülki İdare Amirleri Atama Kararnamesiyle Görele ilçesine kaymakam olarak atandı.

Patnos Belediye Başkanlığı el değiştirdince, Akbay'ın bıraktığı borçlar pankartla duyurulmuştu.

5 Yılda 136 Milyon Lira Borç Bıraktı

2014 yılında belediyeyi BDP'den devralan Cem Afşin Akbay, yaptığı ilk açıklamada "Görevimizi en güzel şekilde yapacağımızdan halkımızın kuşkusu olmasın" dedi. Ancak, 5 yıl sonunda görevini HDP'li başkanlara devrederken 136 milyon 410 bin 524 lira borç ile teslim etti. Patnos halkı ise Akbay'ın görev süresi boyunca ilçede betonlaşmayı arttırdığını ve bir çok tesisinde yarım bıraktığını ileri sürdü.

"AKP Militanı Kaymakam İstemiyoruz"

CHP Giresun İl Başkanı Fikri Bilge, eski AKP Belediye Başkanı Akbay'ın Görele ilçesine kaymakam olarak atanmasına tepki gösterdi. Kaymakam Akbay'ın 5 yılda bir ilçe belediyesini iflas ettirdiğini belirterek,

"Görele ilçemize kaymakam olarak atanan Cem Afşin Akbay, 2014-2019 yıllarında AKP'den belediye başkanlığı yapmış. Başkanlığı süreci sonunda Patnos'un 136 milyon ile borç batağına sürükleyip iflas ettiği, belediyeye ait taşınmazların satıldığı, bir iş merkezine başlandığı ve yarım kaldığı, 164 milyonu betona gömdüğü iddialar arasında bulunmaktadır. Görele ilçemizde asli görevlerini yerine getiren ilçede 1 yıl başarılı görev yapan ve daha sonra apar topar Giresun Vali yardımcısının hukuk müşavirliğine gönderilen Kaymakam Murat Özdemir, Görele Kaymakamlık binasına TC ibaresini yazdırdığı için mi alınmıştır? Geçmiş başarılarla dolu olduğu iddia edilen bu mülki idare amirini bulmak için çok mu aradınız? Görele ilçemize bu AKP militanı kaymakam yakıştı mı? Vali ve kaymakamların partili olduklarını biliyorduk ama yeni kaymakam parti rozetiyle birlikte geldi. AKP militanı bir kaymakam istemiyoruz" dedi.

TÜRKİYE'DE YAŞAYAN SURIYELİLER İLE İLGİLİ GÜNCEL VERİLER

“Türkiye’de ne kadar Suriyeli yaşıyor?” sorusuna İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün 19 Ağustos 2021 tarihinde paylaştığı verilere göre:

2011 yılında Suriye’de başlayan çatışmaların ardından Türkiye’ye gelmeye başlayan Suriyeliler, ülkede geçici koruma statüsüyle yaşıyor. Göç İdaresi’nin verilerine göre Türkiye’de bu statüye sahip, kayıtlı **3 milyon 701 bin 584** Suriyeli yaşıyor.

Geçici koruma statüsüyle Türkiye’de bulunanlar dışında bir de ikamet izni ile Türkiye’de yaşayan Suriyeliler var. Bu kesim, ekonomik durumu nispeten daha iyi olan Suriyelilerden oluşuyor. Bu izinle Türkiye’de bulunan Suriyeli sayısı ise **97 bin 658**.

Bunların yanında Türkiye’ye yasal giriş, çıkış veya ikamet kurallarını ihlal eden ve düzensiz göçmen konumunda olan kayıt dışı Suriyeliler de oluyor.

Yasadışı giriş, giriş koşullarının ihlali, vizenin geçerlilik tarihinin sona ermesi, izinsiz çalışma veya yasadışı çıkış nedenleriyle, buldukları ülkedeki hukuki statüden yoksun olan kişilere düzensiz göçmen deniyor.

Suriyelilerin geçici koruma statüsünden doğan haklarını kullanmaları için bu statüde kayıt yaptırmış olmaları gerekiyor.

Bu yüzden düzensiz göçmen olan Suriyelilerin, başka bir ülkeye yasadışı yollarla göçün de aralarında olduğu çeşitli hedeflerle hareket ettiği ve sayılarının kayıtlı olanlara kıyasla yüksek olmadığı düşünülüyor. Göç İdaresi’nin verilerine göre **2021 yılında**, 19 Ağustos tarihine kadarki sürede **12 bin 328 Suriye uyruklu düzensiz göçmen yakalandı**.

2014’te 24 bin 984, 2015’te 73 bin 422, 2016’da 69 bin 755, 2017’de 50 bin 217, 2018’de 34 bin 53, 2019’da 55 bin 236, 2020’de 17 bin 562 düzensiz Suriyeli göçmen yakalanmıştı.

Suriyelilerin kaldığı kampların resmi adı, geçici barınma merkezleri.

Günümüzde Adana, Kahramanmaraş, Kilis ve Osmaniye’de birer, Hatay’da ise üç adet olmak üzere toplam yedi barınma merkezi bulunuyor.

Veriler, kayıtlı Suriyelilerin artık yalnızca küçük bir kısmının bu merkezlerde yaşadığını gösteriyor.

19 Ağustos 2021 itibarıyla bu merkezlerde sadece 53 bin 611 bin Suriyeli yaşıyor.

Kayıtlı Suriyelilerin 3 milyon 647 bin 973’si, barınma merkezlerinde değil şehirlerde ikamet ederek yaşamlarını sürdürüyor.

İstanbul, ülkede en büyük Suriyeli nüfusuna sahip kent. Şehirde, 530 bin 234 geçici koruma statüsündeki Suriyeli yaşıyor.

İstanbul’u Gaziantep, Hatay, Şanlıurfa ve Adana takip ediyor.

Gaziantep’te 455 bin 702, Hatay’da 436 bin 472, Şanlıurfa’da 424 bin 401, Adana’da 253 bin 969 Suriyeli yaşıyor.

Türkiye’de en az Suriyelinin yaşadığı kent ise 24 Suriyeliyi barındıran Bayburt.

Yine en az Suriyelinin yaşadığı kentlerden Artvin’de 39, Tunceli’de 44, Iğdır’da 75, **Gümüşhane’de 89 Suriyeli ikamet ediyor.**

Geçici koruma statüsündeki Suriyelilerin 1 milyon 991 bin 54’ü yani yüzde 53,79’u erkeklerden, 1 milyon 710 bin 530’u yani yüzde 46,21’i ise kadınlardan oluşuyor.

Yaş dilimi açısından çocuklar ve gençler Suriyelilerin çok büyük bir bölümünü oluştururken, 30’lardan sonra yaş ilerledikçe sayı düşüyor.

0 ile 14 yaş arasındaki Suriyelilerin sayısı, 1 milyon 497 bin 300.

15-18 yaş diliminde 257 bin 92 Suriyeli var.

Yani, Türkiye’de yaşayan Suriyelilerin yüzde 47,39’u 0-18 yaş arasında.

19-24 yaş arasında 498 bin 698, 25-29 yaş arasında 382 bin 690, 30-34 yaş arasında 288 bin 587, 35-39 yaş arasında 223 bin 736 Suriyeli bulunuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yaşı 40 ila 49 yaş arasındakilerin sayısı 275 bin 430, 50 ila 59 arasındakilerin sayısı 161 bin 286.

Yaşı 60'dan büyük Suriyeli sayısı ise 116 bin 765.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Haziran 2019'da yaptığı açıklamada Türkiye'de 450 bin Suriyeli çocuğun doğduğunu belirtmişti.

Türkiye'de yaşayan 0-4 yaş arası Suriyeli çocukların sayısı 506 bin 223, 5-9 yaş arasındaki çocukların sayısı ise 565 bin 787.

Suriyeliler kamu kurumları üzerinden farklı yardımlardan yararlanabiliyor.

Çok amaçlı bir nakit yardım programı olan Sosyal Uyum Yardımı Programı (SUY) bunların en önemlisi.

Avrupa Birliği (AB) tarafından fonlanan SUY programı; Türk Kızılay, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında oluşturulan işbirliğiyle uygulanıyor.

SUY kapsamında, yardım için uygun bulunan ailelere, Halkbank üzerinden Kızılay kart veriliyor ve ailede kayıtlı her fert başına ayda 155 TL yardım yapılıyor.

Bu, programın Kızılay tarafından finanse edildiği anlamına gelmiyor.

Program, AB Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları Birimi (ECHO) tarafından finanse ediliyor.

Kızılay kartlarının üzerinde hem Türkiye'nin hem de AB'nin bayrakları bulunuyor.

Kızılay'ın bu yılın Temmuz ayında yayımladığı infografiğe göre Türkiye'de 1 milyon 513 bin 736 yabancı SUY'dan yararlanıyor.

Bu kişilerin yüzde 90,7'si yani 1 milyon 372 bin 335'i Suriyeli.

Türkiye'de bu programdan en fazla yararlananların bulunduğu on kent sırasıyla şöyle: Gaziantep, İstanbul, Şanlıurfa, Hatay, Adana, Mersin, Ankara, Konya, Bursa, İzmir.

Yine AB tarafından finanse edilen Tamamlayıcı Sosyal Uyum Yardımı (T-SUY) ise "iş gücüne yönlendirilmeleri mümkün olmayan en kırılgan bireylerin temel ihtiyaçlarını onurlu bir şekilde karşılamalarını sağlamak üzere hazırlanan nakit temelli bir destek projesi" olarak tanımlanıyor.

Bu proje kapsamında da 346 bin 929 kişiye düzenli nakit yardımı yapılıyor.

Projede kişi başı aylık yardım tutarı 250 TL.

Bu projeden yararlananların yüzde 85,9'u yani 298 bin 115 kişi Suriyeli.

Okul çağında çocukları olan ve maddi imkanı kısıtlı Suriyeli aileler, Şartlı Eğitim Yardımı'ndan da (Ş.E.Y.) yararlanabiliyor.

Bu program, AB'ye bağlı ECHO, ABD Dışişleri Bakanlığı ve Norveç Hükümeti tarafından fonlanıyor ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Türk Kızılayı ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Yardım Fonu'nun (UNICEF) iş birliğiyle yürütülüyor.

Ş.E.Y. kapsamında kamp dışında yaşayan ailelere, çocuklarının düzenli okula devam etmeleri koşuluyla nakit yardımda bulunuluyor

Buna göre ilköğretime devam eden erkek öğrencilere aylık 45 TL, kız öğrencilere 50 TL, ortaöğretime devam eden erkek öğrencilere aylık 55 TL, kız öğrencilere aylık 75 TL ödeme yapılıyor.

Kızılay'ın bu yılın Mayıs ayında yayımladığı verilere göre Ş.E.Y. kapsamında ulaşılan toplam çocuk sayısı 695 bin 556, aylık ödeme alan çocuk sayısı ise 535 bin 612.

Programdan yararlananların yüzde 85'i yani 591 bin 308 kişi Suriye uyruklu.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlükleri kapsamındaki Sosyal Hizmet Merkezleri de sosyo-ekonomik destek ve engellilere yönelik evde bakım hizmeti programlarıyla ilgili başvuruları kabul ediyor.

Suriyeliler illerde bulunan valilikler tarafından koordine edilen sosyal yardımlara da başvurabiliyor.

Valiliklerin idaresinde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV); tek seferlik nakit yardımı, gıda dışı ihtiyaç malzemeleri yardımı, kömür yardımı, eğitim, barınma, sağlık, vb. yardımı talebiyle hazırlanan dilekçeleri değerlendiriyor.

Belediyeler de Suriyelilere yardım sağlayabiliyor. Hangi kriterlere göre yardım verildiği, bu yardımların türü ve yoğunluğu belediyelere göre değişiklik gösterebiliyor.

Ne Kadar Suriyelinin Çalışma İzni Var?

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın sitesinde Yabancı Çalışma İzinleri İstatistikleri adlı yıllık raporlar bulunuyor.

Bu raporların sonuncusu 2019'da yayımlanmış.

Raporlardaki verilere göre 2011-2019 yılları arasında çalışma izni verilen 633 bin 658 kişiden 140 bin 301'u Suriyeli.

Çalışma izni verilen Suriyeli sayısının özellikle 2016'dan itibaren arttığı görülüyor.

Bunun nedeninin, geçici koruma statüsüne sahip Suriyeliler için çalışma iznine başvuru sağlayan 2016 tarihli yönetmelik olduğu düşünülüyor.

Buna göre geçici koruma statüsündeki ve ikamet sahibi Suriyelilere, 2016'da 13 bin 290, 2017'de 20 bin 966, 2018'de 34 bin 573, 2019'da ise 63 bin 789 Suriyeliye çalışma izni verilmiş.

Suriyelilerin Türkiye'de çalışabilmeleri için çalışma iznine sahip olmaları gerekiyor.

Çalışma izni başvurusu, işverenler tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yapılıyor.

İşverenin bu süreçte belirli bir çalışma izin harcı da ödemesi gerekiyor. İşe alımdan sonra ise işçiye en az asgari ücret tutarında ödeme yapılmalı.

Bu alanda belli bir istihdam kotası bulunuyor.

Suriyeli bir işçiye bakanlıkça çalışma izni verilmesi halinde bu izin, işçinin geçici koruma kararı ile kalmasına izin verildiği iller için geçerli oluyor. Mevsimlik tarım işi ya da hayvancılıkta ise başvuruya çalışma izni muafiyeti alınabiliyor.

Sağlık meslek mensupları için Sağlık Bakanlığı'ndan, eğitim meslek mensupları için Milli Eğitim Bakanlığı'ndan veya Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'ndan ön izin alınması gerekiyor.

Türkiye'de aralarında avukatlık, eczacılık, dış tabipliğinin de bulunduğu bazı mesleklerin yabancılara yasaklı olması durumu, Suriyeliler için de geçerli.

Ne Kadar Suriyeli Kayıt Dışı Çalışıyor? Hangi Sektörlerde Çalışıyorlar?

Çalışan Suriyelilerin büyük bir bölümün kayıt dışı sektörlerde çalıştığı görülüyor.

Bazı işverenlerin maliyetten ve evrak işlerinden kaçınmasının kayıt dışı istihdamın artmasına katkısı olduğu düşünülüyor.

BM'ye bağlı Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2020 yılında, 2017'deki TÜİK verilerine dayanarak hazırladığı 'Türkiye İşgücü Piyasasında Suriyeliler' başlıklı raporunda, çalışma çağındaki 2 milyon Suriyelinin 930 bin kadarının işgücüne katıldığı belirtiliyor.

Kayıt Dışı Çalışma

ILO'nun raporuna göre Suriyelilerin yaklaşık yüzde 97'si kayıt dışı çalışıyor. Ücretler, asgari ücretin altında.

Raporda, ülkede serbest çalışan dahil 813 bin Suriyelinin çalıştığı belirtildikten sonra Suriyeli çalışanların yüzde 97'den fazlasının kayıt dışı olduğunun tahmin edildiği aktarılıyor.

Suriyelilerin en fazla çalıştıkları sektörler şöyle sıralanıyor: Hazır giyim (Yüzde 31,1), ticaret ve konaklama (Yüzde 17,7), diğer imalat (Yüzde 17,1), inşaat (yüzde 13,2), tarım (yüzde 7,8), diğer (Yüzde 13,1).

Suriyelilerin yüzde 46'sının İstanbul'da çalıştığı, bu kenti Adana (Yüzde 9), Bursa (Yüzde 9), Gaziantep (Yüzde 7), Hatay (Yüzde 5), Konya (Yüzde 4), Şanlıurfa (Yüzde 3) ve İzmir'in (Yüzde 3) takip ettiği belirtiliyor.

Rapora göre Suriyelilerin yüzde 75'ten fazlası, Türkiye'de yasal haftalık çalışma süresi olan 45 saatten fazla çalışıyor.

Suriyelilerin ortalama kazancının asgari ücretin altında olduğu belirtiliyor.

Yine raporda ortalama olarak Türk vatandaşlarının, Suriyelilerden daha fazla ücret aldıkları; Suriyeliler arasında, 5-14 yaş arasındaki çocuk işçilerin sayısının yüksek olduğu ve sayının 127 bin 140 olduğu tahmin edildiği de aktarılıyor.

Suriyeliler Türkiye'de Ne Kadar Şirket Kurdu?

Ticaret Bakanlığı'nın açıklamasına göre 26 Şubat 2019 tarihi itibarıyla en az bir ortağı Suriye uyruklu olan şirket sayısı 15 bin 159.

Bakanlık, söz konusu şirketlerin en fazla İstanbul, Gaziantep, Mersin, Hatay ve Bursa'da bulunduğunu, toptan ve perakende alanında faaliyet gösterdiğini aktarıyor.

Suriye uyruklu kişilerin kurduğu şirketlerde 10 bin 46 Suriyeli istihdam edildiği belirtiliyor.

ABD merkezli BuildingMarkets adlı kâr amacı gütmeyen kuruluşun 2020 tarihli, Türkiye'deki Suriyelilerin ticari işleriyle ilgili raporunda, bu şirketlerin ortalama yedi kişiyi istihdam ettiği, istihdam edilenlerin yaklaşık yüzde 60'ının Suriyeli olduğu öne sürülüyor.

Yine raporda bu işletmelerin yüzde 80'inin bir ila dokuz kişi arasında kişi çalıştıran küçük işletmeler olduğu aktarılıyor.

Suriyeliler Oy Kullanabiliyor mu?

Geçici koruma statüsündeki Suriyelilerin oy kullanma hakkı bulunmuyor.

Sadece vatandaşlık almış Suriyeliler oy kullanabiliyor.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, bu yılın Aralık ayında yaptığı açıklamada, vatandaşlık verilen 110 bin Suriyeli'den 53 bininin yetişkin, 57 bininin ise çocuk olduğunu söylemişti.

Ülkesine Dönen Suriyeli Sayısı Ne Kadar?

İçişleri Bakanlığı yetkilileri dönem dönem ülkelerine geri dönen Suriyelilerle ilgili verileri paylaşıyor.

İçişleri Bakan Yardımcısı ve Bakanlık Sözcüsü İsmail Çataklı, 5 Haziran 2021'de yaptığı açıklamada, ülkesine geri dönen Suriyeli sayısının 441 bin 571 olduğunu açıkladı.

Suriye'ye dönenler, hükümet karşıtı grupların denetimindeki alanlara yerleşiyor.

İKTİDARIN KABİL HAVAALANI SEVDASI, ÜLKEYİ AFGANİSTAN BATAKLIĞINA SÜRÜKLÜYOR

Cumhurbaşkanı Erdoğan 'Türkiye şahlanıyor, ekonomi şahlanıyor' yalanına daha sık sarılmaya başladı. 19 yıllık icraatlarında şahlanan hiçbir şey olmadığı gibi, milli geliri 1 trilyon dolara çıkartma aldatmacasına başvuruyor. TÜİK'in güven endekslerinde bile gelecek 12 ayda ekonominin daha da kötüye gideceği beklentisi ağırlık kazanıyor.

İktidar dış politikayı "ulusal çıkarlar değil parasal çıkarlar" üzerine dönüştürdü. Avrupa ve Arap medyasında iktidarın Katar ile birlikte Taliban ile anlaştığı Kabil Havaalanının Türkiye tarafından sivil personelle işletilip yönetilmesi, güvenliğin paralı özel bir güvenlik şirketi tarafından sağlanması konusunda mutabakata varıldığı öne sürülüyor. İktidar sözcüleri tarafından yalanlanmayan bu iddialara göre, 31 Ağustos'tan itibaren Türkiye'nin Taliban'ı Afganistan'ın meşru yönetimi olarak tanıyacağı ve havaalanı anlaşmasının bu koşulla imzalanacağı dile getiriliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Taliban ile 3,5 saat görüşmelerini, dışişleri mensuplarının 'diploması' yürüttüğünü ifade etti. Öncelikle Afganistan'daki politikası üç haftada iflas eden, her gün bir başka yöne savrulan iktidarı bir kez daha uyarmak isterim. Ülkedeki farklı etnik gruplardan sadece Peştun'ları kapsayan, toplumsal desteği yüzde10-20'lerde olan, Peştunlar arasında bile tam desteğe sahip olmayan Taliban ile anlaşmak, Afganistan nüfusunun yüzde 62'sini oluşturan Özbekler, Tacikler, Hazaralar, Türkmenler, Afşarlar, Beluçlar, Aymaklar, Araplar, Farslar vb. Türkiye'nin karşısına almaktır. Suriye, Libya, Mısır'daki gibi Afganistan'da da çatışmanın tarafı olmak diğer etnik grupların, Taliban'a direnen Özbek-Tacik ve Hazaraların oluşturduğu Kuzey İttifakı ile Güneyde Türkmen direnişçilerin Türkiye aleyhine dönmelerine zemin hazırlayacaktır. İktidarın

Afganistan’da Katar ve BAE’nin finansmanı ile Kabil havaalanının işletmesini üstlenerek, çaresizlik içinde ekonomik krizden çıkış için bir kaynak sağlamayı umduğu gözlenmektedir. Yıllardır gerilim yaşanan BAE ile ilişkilerin normalleştirilmesi çabasına girilmesi, Kabil’in düştüğü gün BAE Ulusal Güvenlik Danışmanının Ankara’da ağırlanmasının perde arkasında bazı siyasal beklentilerin yanında asıl bu parasal-finansal beklentilerin yattığı, Cumhurbaşkanının yakında BAE’den sermaye ve yatırım geleceğini açıklamasından anlaşılmaktadır. Bir yandan ekonominin şahlandığını söyleyen iktidar, diğer yandan ortaya koyabileceği bir vizyon kalmadığı için, geçmiş 19 yıllık icraatlarını çarpıtarak ve gerçekleri gizleyerek, halkı aldatıyor. 2011’de açıkladıkları 2023 hedeflerinde milli geliri 2 trilyon dolara, kişi başı milli geliri 25 bin dolara, ihracatı 500 milyar dolara çıkartacaklarını söyleyen Cumhurbaşkanı, on yıl sonra şimdi milli geliri 1 trilyon doların üzerine çıkartma vaadiyle, kendi kendisini tekzip etmektedir. Bu iktidar döneminde 958 milyar dolarla 2013 yılında en yüksek düzeye ulaşan milli gelir, 2020’de 717 milyar dolara, kişi başına milli gelir de 12 bin 582 dolardan 8 bin 599 dolara indi. Ülke milli gelir bazında yüzde 25’den fazla fakirleşti. 19 yılda üniversite sayısını 207’ye, öğrenci sayısını 8 milyona çıkartmakla övünen iktidar, diplomalı işsizler ordusuna katılmaya aday bu 8 milyon gençle işsizliğin vahim boyutlarını gizliyor. 2002’de 129 milyar dolar dış borçla iktidarı devraldıktan sonra, 19 yılda borcu 450 milyar dolara çıkarttıklarını, üstelik ülkenin 75 milyar dolarlık kamu varlığını özelleştirip sattıklarını söylemiyor. 19 yılda 9 milyon kişiye iş yarattıklarını, işsizliğin azaldığını söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2002’de 65 milyon olan nüfusun, 19 milyon artışla 84 milyona çıktığını gizleyerek algı yaratıyor. Kabil Havaalanı için Taliban’la pazarlığa oturup, bugüne kadar Taliban’a destek veren Katar ve BAE’den gelecek para karşılığında dış politikada parasal çıkarları önceleyerek, ülkeyi Afganistan bataklığına sürüklüyor. Yalanda şahlanıyor!

YOKSULLAŞTIRAN BÜYÜME

Başımız Dik Dolaşıyorsak, Büyük Zafere Ve Komutanına Borçluyuz

Ağustos ayı, tarihe altın harflerle yazılmış, önemli zaferler barındırır. Tüm bu zaferler, bizimdir, milletimizindir. Bizi biz yapan tarihi dönüm noktalarıdır. Onlar için, “gömelim seni tarihe” deseniz de, tarihin sinesine sığmazlar... 99. yılını kutladığımız, 30 Ağustos 1922 Başkomutanlık Meydan Muharebesi, işte böyle büyük bir zaferin adıdır. Bugün Anadolu ve Trakya topraklarında, egemen bir ulus olarak yaşıyorsak, emperyalizme boyun eğmeyen bir millet olarak, bu vatan topraklarında, başımız dik dolaşıyorsak, namusumuza, iffetimize, inancımıza sahip çıkabiliysek, semalarımızda al bayrağımız dalgalanıyorsa, minarelerimizden ezanlar okunuyorsa, bunu bu büyük zafere, bu zaferi bize armağan eden, başta büyük komutan, büyük devlet adamı, cumhuriyetimizin ve partimizin kurucusu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, tüm şehit ve gazilerimize borçluyuz. Bu vesileyle, Kurtuluş Savaşımızın tüm kahramanlarını, saygıyla, rahmetle, şükranla bir kez daha anıyoruz.

Başkomutanı Anmadan Başkomutanlık Zaferi Anılmaz

Büyük Taarruz, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün kendi sözleriyle: “Her evresi düşünülmüş, hazırlanmış, yönetilmiş ve zaferle sonuçlandırılmış bir harekât, Türk ordusunun, Türk subaylarının ve komuta kurulunun yüksek güçlerini ve kahramanlıklarını, tarihe bir kere daha geçiren büyük bir yapıttır. Bu yapıt, Türk ulusunun özgürlük ve bağımsızlık düşüncesinin, ölümsüz bir anıttır.” Büyük Taarruzu büyük kılan sır, işte bu satırlarda görülen milli bilinç ve yüksek tevazuda saklıdır. Zaferin başkumandanı bu büyük zaferi, ordusuna, milletine ve milletin bağımsızlık ve özgürlük düşüncesine, ithaf etmiştir. Bu yüksek tevazu ve anlayışı kavrayamayan, bazı hastalıklı kafalar, Başkumandanını anmadan, Başkumandanlık zaferini anabileceklerini zannetmişlerdir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün kurduğu, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yapılan bu aymazlığı, milletimizin değerlerinden bu kopuşu anlamak, mazur görmek mümkün değildir.

Kuldan Utanmıyorsunuz, Bari Allah’tan Korkun

Diyanet en son Cuma hutbesinde, Diyarbakır’ın İslam orduları tarafından fethini, kumandanıyla beraber anmayı bilmiştir. Ama aynı hutbede Büyük Taarruzu ve Sakarya’yı, bu zaferlerin başkumandanının adıyla anmamıştır. Milletimizin yükselen tepkileri üzerine, gerçi Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün adını, 30 Ağustos için yayımladığı bir mesajda, lütfen geçirmiştir. Ama sayesinde, özgürce ibadet edebildiğimiz camilerde, milletimizin aziz Atasının adını anmama aymazlığından vazgeçmemiştir. İlk başkanının, Rifat Börekçi gibi, kahraman bir ilim insanı olduğu bir kurumda, Börekçi’nin koltuğuna oturacaksınız. Milletten verdiği vergilerle, maaşını alacaksınız, gösterişli cübbeler giyeceksiniz, lüks makam arabalarına bineceksiniz, sonra da Atatürk’ün adının camilerde anılmaması için, elinden geleni ardına koymayacaksınız. Bizim inancımız, “Hakkı, hak edene vereceksin” der. Kuldan utanmıyorsanız bari Allah’tan korkunuz olsun... Kadir bilir milletimiz, camilerde Mustafa Kemal Atatürk’e bir Fatiha’yı çok gören bu kafaya, hakkını helal etmez, etmeyecektir.

En Çok Zararı Dinimiz Gördü

Diyanet, milletimizin ortak değeri Atatürk'le uğraşiyor. Ama bu ülkede, son 19 yılda yenen kul hakları için, bir çift söz söyleyemiyor. Yalan, dolan, rüşvet arşa ulaşmış. Beytülmal talan edilmiş. Gösterişli cübbelerin içindekiler, buna tek bir laf edemiyor, "Rüşvet almak, kul hakkı yemek haramdır" diyemiyor. Son 19 yılda bu ülkede, eğitimden, ekonomiye, kurumsal yapıdan, dış politikaya kadar pek çok şeye zarar verildi. Ama en çok zararı, kutsal dinimiz ve inancımız gördü.

Davanın(!) Yolcuları İtirafçı Oluyor

Peygamberimiz, "Din güzel ahlakıdır" buyuruyor. Son 19 yıldır dinin içinden ahlakı çıkardılar. Dini siyasi bir araca dönüştürdüler. Rant ve servet devşirmek için kullandılar. Bunun adına da sözde "dava" dediler. Ama şimdi bu davanın yolcuları artık itirafçı olmaya başladılar. Eski Çevre ve Şehircilik Bakanı, "17-25 Aralık tapeleri ve dosyamda ne varsa doğrudur" dedi. Bir televizyonda, "Ne yaptırısam Erdoğan'ın talimatıyla yaptım" diyerek istifasını açıklayan bu Eski Bakan "Görevini kötüye kullandığını" da bir defa daha kabul etti. Yine AK Parti'nin kurucularından eski bir milletvekili, "AK Partililerin yüzde 90'ı yakında itirafçı olacak" dedi. Bu millet, bakan çocuklarının evlerinden çıkan kasaları unutmadı. Sıfırlanmakla bitmeyen avroları, dolarları unutmadı. Ayakkabı kutularında ele geçirilen rüşvet paralarına faiz işletip, sonrada bu rüşveti faiziyle alana iade edenleri de unutmadı. Bu olaylar Yüce Divan'da aklanmadı. Majestelerinin milletvekillerinin oylarıyla, bu hesap yargıdan kaçırıldı.

Bu Dosyalar Milletın Vicdanında Kapanmadı

Şimdi Cumhurbaşkanı'nın Yüksek İstişare Kurulu üyesi, dönemin TBMM Başkanı Cemil Çiçek de "Bu dosyalar, Yüce Divan'da görüşülmeliydi" diyor. Tüm bunlar milletın vicdanında hala kanayan bir yaradır. Bu dosyalar milletın vicdanında kapanmamıştır. Şimdi bu itirafları, ucu nereye giderse gitsin diyerek, suç duyurusu kabul edip, bu bakanı ifadeye çağırabilecek bir Cumhuriyet Savcısı arıyoruz. Bulur muyuz bilmiyorum.

Adalet Direğini Ayağa Kaldıracağız

Yaklaşan seçimlerden sonra, yapacağımız ilk iş, devletin çökertilen adalet direğini hızla ayağa kaldırmak olacak. Devlet yönetimindeki çürümeye, kokuşmuşluğa son vermek için, Siyasi Ahlak Yasasını çıkaracağız. Kamu İhale Kanunu'nu, rekabet ve şeffaflığı sağlayacak şekilde, yeniden düzenleyeceğiz. Sayıştay'ı gerçek işlevine kavuşturacağız. TBMM'de Kesin Hesap Komisyonu kurup, başkanlığını muhalefete vereceğiz. Varlık Fonu ve benzeri Paralel Hazine uygulamalarına son vereceğiz.

Almanya'da Ziraat'e Kayyum Geliyor

İşte en son, Varlık Fonu'na aldıkları Ziraat Bankası'nın, Almanya'daki iştirakinde büyük bir skandal patladı. Alman Bankacılık Düzenleme Denetleme Otoritesi, Ziraat Bankası'nın Almanya'daki iştirakine, olağanüstü cezalar kesti. Yine kredi verme ve mevduat toplama sınırı da getirdi. Gerekçe, Türkiye'deki Varlık Barışı uygulamaları kapsamında, sorgusuz, sualsiz Türkiye'ye para transferi yapılması, usulsüz krediler verilmesi. Alman Bankacılık Otoritesi, Türkiye'den atanan genel müdür adayları için, tam dört kez ret cevabı vermiş. Almanya'nın Ziraat Bankası iştirakine, özel yetkili Genel Müdür atayacağı söyleniyor. Bir başka ifadeyle Almanya'daki Ziraat Bankası'na kayyum geliyor. Bu uygulamanın hem Avrupa'da Türk bankacılığı için, hem de Almanya bankacılık tarihinde bir ilk olduğu ifade ediliyor. Bu rezalet hakkında Ziraat Bankası'ndan da, bizdeki bankacılık otoritesi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan da ve bu bankanın bağlı olduğu Varlık Fonu'nun başında bulunan Cumhurbaşkanı'ndan da şu ana kadar gık çıkmadı. Bu suçlamalar karşısında başımız eğik mi duracağız? Bu suçlamaları kabullenecek, sineye mi çekeceğiz?

Yediklerini Kursaklarından Söküp Alacağız

Diğer taraftan eğer bunları kabul ediyorsak Ziraat Bankası'nın iştirakine kesilen bu cezalar, kimin cebinden çıkacak? Elbette Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi'nden, yani vergi mükelleflerimizden. Şunu burada açıkça ifade edelim. İktidara geldiğimizde, tüyü bitmedik yetimin hakkını yiyenlerin, kursaklarından yediklerinin hepsini söke söke alacağız.

Kusura Bakmasın Sicili Ortada

Ne yazık ki Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin hesap vermeden, sorgusuz, sualsiz yaptığı her işin bedelini, milletimiz ya cüzdaniyla ya da canıyla ödüyor. Erdoğan daha düne kadar, Afganistan'daki havalimanına, askerimizi nöbetçi yazmak için uğraşıyordu. Genel Başkanımız uyardı. "Tek bir askerimizin burnu kanarsa, sorumlusu siz olursunuz" dedi. İşte bugün Kabil Havalimanı'nın yanı başında, her gün bombalar patlıyor, insanlar ölüyor. Kim haklı çıktı?

Biz haklı çıktık. Çünkü biz meselelere, Erdoğan'dan farklı olarak, sadece ve sadece Türkiye'nin penceresinden, ulusumuzun hak ve menfaatleri penceresinden bakıyoruz. Beyefendi mecbur kaldı. Genel Başkanımızın, Mehmetçiğimizi Afganistan'dan çekme talebini dinledi, kabul etti. İyi de oldu. Ama bunu hala hazmedemiyor. Şimdi çıkmış, "Afganistan konusunda, biz ana muhalefetin, muhalefetin ne dediği ilgilendirmes. Biz kendi irademize bakacağız" diyor. Kusura bakmasın, onun sicili ortada. Beyefendi hangi bölgesel meselede, Türkiye'nin hak ve menfaatlerine bizim penceremizden baktı? "Büyük Ortadoğu ve Genişletilmiş Kuzey Afrika Projesi'nin Eş Başkanı" penceresinden bakmaktan başka bir şey yapmadı. Şimdi nasıl oluyor da "kendi iradesinden" bahsedebiliyor?

Bu Bedelleri Erdoğan'ın Kibri Yüzünden Ödedik

Suriye'de yaşadıklarımız ortada. 5 milyon Suriyeli sığınmacı 10 yıldır Türkiye'de. Bu Sığınmacılar için 40 milyar dolardan fazla para harcandı. Sınırlarımızda güvenliği sağlamak için binlerce askerimiz sınırın öteki yanında duruyor... Yüzlerce askerimiz Suriye'de şehit düştü. Peki, Türkiye'ye tüm bu ağır bedelleri kim ödetti? Elbette Erdoğan. Ve tabii Erdoğan'ın bitmek bilmez kibri...

Erdoğan'ın Kuyruğuna Takılan "Ufak Rüzgârgülü"

Ne yazık ki Erdoğan; 3-5 milyar avro finansı görünce, Türkiye'yi, Avrupa'nın mülteci gettosu yapmaya, hemen teşne oluveriyor. Daha dün, "Finansı iyi yönettiğimiz için, yeni mülteciler alabiliriz" diyen kimdi? Erdoğan'dı. Millet tepki gösterdi çark etti... Erdoğan'ın dün dediğini, bugün dediği tutmuyor. Rüzgârgülü gibi, nereden rüzgâr eserse, Erdoğan'da oraya dönüyor. Bir gün "Taliban ile görüşürüz" diyor. Ertesi gün Taliban'ı terörist ilan ediyor. Sonraki gün de, "Taliban ile masaya otururuz" deyiveriyor. Erdoğan'ın kuyruğuna takılan küçük ortağının hali ise daha da perişan... 15 gün önce, "Askeri unsurlarımızın Afganistan'ı terki, düşünülmeyecektir" diyen ufak ortak, bugünlerde, "Askerimizin tahliyesi doğru bir tercih, yerinde bir karardır" diyerek, çekilme kararına alkış tutuyor. Hemen ardından da, "Kabil emniyetli değilse, Ankara güvende olamaz" diyerek, kendini bir kez daha yalanlayıyor. Yani Erdoğan'ın kuyruğuna takılırsa tabii böyle "ufak rüzgârgülü" olur.

Kabil Havalimanı'ndan Vazgeçemiyorlar

Bunlar ülkeyi de, devleti de yönetemiyorlar. Memleket, Cumhuriyet'in yönetiminde, fırtınaya kapılmış yaprak misali savruluyor. Ama bu beyler her şeyden vazgeçiyorlar. Kabil Havalimanı'nın işletmesinden, nedense bir türlü vazgeçemiyorlar. Hakikaten, Kabil Havalimanı'nı bunlar için bu kadar vazgeçilmez kılan nedir? Afganistan'daki havalimanında bunları bu kadar cezbeden ne var? Valla şuanda Afganistan'da en bol olan, terör ve uyuşturucu. Türkiye'yi, böyle bir coğrafyaya sokmak için, bu ısrar neden? Çıksınlar şunun sebeplerini millete bir anlatsınlar bakalım... Ama yapamazlar. Allah'a çok şükür, bizler ekşi yemedik. Bu nedenle de karnımız ağrımaz. Bizim tehdit edilecek, müzakere masalarında kolumuzu bükürecek, dosyalarımız yok. Onun için doğru bildiğimiz neyse, vicdan rahatlığıyla milletimizin huzurunda konuşuruz. Erdoğan bizi ister dinlesin, ister dinlemesin. Ama bizi dinlemediğinde, burnunun dikine gittiğinde, bunun faturasını hep milletimiz ödedi. Bunu da milletimiz bilsin.

Sığınmacı Meselesi, Beka Meselesi

Kontrolsüz göç ve sığınmacı sorunu, ne yazık ki Türkiye'nin en önemli beka sorunu olmuştur. Hatay'ın hemen yanı başında, İdlib'de, Dünyanın dört bir yanından gelmiş yüzbinlerce savaşçı, patlamaya hazır bomba gibi bekliyor. Buralarda işler bir kez daha kızışırsa, milyonlarca insan, İdlib'den sınırlarımıza akar. İçlerinde de binlerce radikal ülkemize girer. Bu da bir kâbus olur. Yine İran, Afganistan'dan akıp gelen göçmenleri sadece seyrediyor, bizim sınırimıza gönderiyor. Bu gelenlerin içinde radikal bir takım unsurlar var mı, yok mu? Erdoğan dâhil, bunu kimse bilmiyor. Çok açık konuşalım. İdlib, Rusya'nın elinde, Afganistan İran'ın elinde, Türkiye'ye karşı kullanacakları stratejik bir koza dönüştü. Avrupa ise ne yazık ki bu meselelere, "Parayı veririm, Türkiye'yi göçmen gettosu yaparım" anlayışıyla bakıyor. Bu ahlaksız teklifleri Erdoğan kabul etse de bizim kabul etmemiz, rıza göstermemiz mümkün değildir. Avrupalı dostlarımız şunu bilsin ki, Avrupa'nın sınırı Kapıkule'den başlamaz. Gürbulak'tan başlar. Herkes planını bu gerçeğe göre yapsın. Karşımızdaki bu beka sorununa, devlet aklıyla, ciddi bir stratejiyle, yoğun bir diplomasiyle tepki vermek zorundayız. Ama Erdoğan'ın bu konuda strateji oluşturacak ne bir derinliği, ne de diplomasiyle sorun çözme kapasitesi var. Onun için de hep söylüyoruz; Türkiye yönetilmiyor, Türkiye savruluyor.

Bölgede Kurulan Masalara Oturamaz Hale Geldi

İşte Irak'ta, "Bağdat İşbirliği ve Ortaklık Konferansı" düzenlendi. Bu toplantıya, Fransa Cumhurbaşkanı katıldı. Katar Emiri katıldı. Mısır Cumhurbaşkanı katıldı Kuveyt Başbakanı katıldı. Ürdün Kralı katıldı. Ama Erdoğan

katılmadı. Uluslararası protokolde çok daha geride olan, Dışişleri Bakanı ülkemizi temsil etti. Sebep, Taliban'la masaya otururum diyen Erdoğan, Sisi ile beraber masaya oturamadı. Dış politikayı şahsileştirmenin sonucu ne yazık ki budur. "Bölgemizde bizden habersiz kuş uçmaz" diye caka satarken, bir de bakarsınız, bölgede kurulan masalara oturamaz hale gelmişsiniz. Ülkemiz, bu diplomatik yalnızlığı mutlaka aşmak zorundadır. Bölgemizdeki meselelere bölge ülkelerinin çözüm üretmesi, inisiyatif alması esastır. Yoksa bölge dışı ülkeler, kendi çözümlerini dayatacak, "Çözüm üretiyoruz" diyerek, yeni sorunlar üreteceklerdir. Irak'ta, Suriye'de, Afganistan'da yaşadıklarımız, bunu bize öğretmiştir. Bu nedenle bizim iktidarımızda, bölgemizde huzur, barış ve istikrar oluşturmayı hedefleyen, Ortadoğu Barış ve İşbirliği Teşkilatı'nı derhal kuracağız. Bölgenin sorunlarını, yine bölge ülkeleriyle birlikte çözeceğiz.

Saman Alevi Gibi Değil, Sürdürülebilir Büyüme

Yarın, 2021'in ikinci üç ayına ilişkin milli gelir rakamları açıklanacak. Geçtiğimiz yılın ikinci yarısı, salgının ekonomimizi en sert vurduğu dönemdi. Geçtiğimiz yıl ikinci üç aylık dönemde, milli gelirimiz yüzde 10,3 gerilemişti. Top yere ne kadar sert çarparsa, o kadar da yükseğe çıkar. Ekonomide biz buna "baz etkisi" diyoruz. Hem baz etkisiyle hem de, pandemi döneminde olağanüstü kredi genişlemesinin o dönemde hala süren etkisiyle, büyümede, geçen yıla göre, ciddi bir sıçrama göreceğiz. Ama ekonomik faaliyet hacmini, bir önceki çeyrekle mukayese ettiğimizde, farklı bir tablo, bir yavaşlama görmemizde kuvvetle muhtemel. Saman alevi gibi büyüme, sürekli ve sürdürülebilir büyümeden farklıdır. Ne yazık ki 19 yılda Erdoğan, bu ikisi arasındaki farkı bir türlü görememiştir. Pandemide milleti borca batırdılar. G-20'nin gelişen ekonomileri içinde, en çok kredi veren ekonomi Türkiye. Buna karşın aynı grupta, en az doğrudan gelir desteği veren üçüncü ekonomi de Türkiye. Bol kepeçden verilen kredilerle, büyümenin sürekliliğine ve sürdürülebilirliğine büyük darbe vurulmuştur.

Borçların Ödenebilmesi İçin Gerekli Tedbirleri Alacağız

Şimdi bireysel kredilerdeki hızlı genişleme ve tahsilattaki sıkıntılar, ekonomi yönetimini de kaygılandırmışa benziyor. Bireysel kredilere sınır getirmekten bahsediyorlar. Yine başta esnafımız olmak üzere, çiftçilerimiz, KOBİ'lerimiz, pandemi döneminde aldıkları borçların, nasıl geri ödeneceğini kara kara düşünüyorlar. Hiç kimse merak etmesin. İktidara geldiğimizde pandemi nedeniyle alınan borçların, kolaylıkla geri ödenebilmesi için, gereken her tedbiri alacağız. Borçları mutlaka ödenebilir halde tutacağız. Borçlardaki hızlı genişleme, sadece büyümenin sürdürülebilirliğine değil, kalitesine de darbe vurmuştur. Hem fiyatlar seviyesi sıçramıştır. Hem de konut başta olmak üzere bazı sektörlerde, balonlar oluşmuştur. Eurostat verilerine göre son bir yılda, tüm Avrupa'da, konut fiyatlarının en hızlı arttığı ülke, Türkiye'dir. Başta İstanbul olmak üzere, büyük şehirlerdeki konut fiyatları ve kiralarda, çok ciddi sıçramalar olmuştur. Önümüzdeki hafta yüz yüze eğitim başlıyor. Özellikle üniversite öğrencileri ve öğrenci aileleri çok büyük sıkıntıda... Keselerine uygun konut bulmakta zorlanıyorlar.

İnşaat Sektörü Yapı Paydos Demeye Hazırlanıyor

Diğer tarafta da, son bir yılda inşaat girdi maliyetlerindeki olağanüstü artış ve ekonomideki belirsizlikler, yeni konut yapımlarını tehdit ediyor. İşte İnşaat Müteahhitleri Konfederasyonu, çimento fiyatlarındaki fahiş artışlara dayanamayarak, 2 Eylül'de "Harç bitti, yapı paydos" demeye hazırlanıyor. Türkiye tarihinde, böyle bir durumla ilk kez karşılaşılıyor. TÜİK'in makyajlı verileriyle bile enflasyon yüzde 19. Dünya üzerinde en yüksek enflasyona sahip 12. ekonomiyiz. Ama turpun büyüğü de heybede. Kuraklık bu yıl sadece ormanlarımızı yakmakla kalmayacak. Mutfaklarımızı da kavuracak. Gıda fiyatları üzerindeki baskı kışın daha da artacak. Hidroelektrik üretimi düştüğü için, ötelenen enerji zamları da dikkate alındığında, ilerleyen günlerde elektrik fiyatları da hızla artacak. Türkiye'de, hâlihazırda 2 milyon 100 bin aile, elektrik faturalarını ödeyemiyor. Bunu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı istemeden de olsa itiraf etti. Anlaşılan önümüzdeki günlerde bu sayı daha da artacak.

Yoksullaştıran Büyüme

İstihdam dersenez. O cephede de değişen bir şey yok. Pandemi döneminden hemen önce, 2019'un son çeyreğinde, gerçek işsiz sayımız 6 milyon 400 bindi. Bugün 9 milyon. Onca krediye rağmen, işsizlik zirvede dolaşmaya devam ediyor. Bu arada kamuda engelli memur açığı bir türlü doldurulmuyor. Engelli yurttaşlarımız bu kadrolara atama bekliyor. Bir yandan artan hayat pahalılığı, bir yandan artan işsizlik milleti yoksulluk girdabında bunaltıyor. Erdoğan Türkiye'yi, "İstihdamsız büyüme" kavramıyla tanıştırmıştı. Şimdi de "yoksullaştıran büyüme" kavramıyla tanıştırdı. Ama Erdoğan'a sorarsanız, Türkiye "yeni bir şahlanış" içindeymiş. Ne demiş atalarımız, "Olsayı bulsaya vermişler, hiç doğmuş." Erdoğan'ın durumu da tam bu... Türkiye ekonomisinde büyümenin sürdürülebilirliğini sağlamak için, büyümenin kalitesini artırmak için son 10 yılda, hangi adımı attınız? Hangi yapısal reformları gerçekleştirdiniz? Tersine, ekonomideki kırılganlıkları daha da artıracak, ne kadar yanlış adım varsa, hepsini birer birer attınız.

Şalgam Aşa Girince Yağ Oldum Sanır

Milletin 128 milyar dolarını, siyasi ikballeri için, yerel seçimi kazanmak için, boş yere buharlaştırdılar. Merkez Bankası'nın araç bağımsızlığını ortadan kaldırdılar. Düne kadar, "IMF defteri kapanmıştır, bir daha açılmayacaktır" diyen kerameti kendinden menkul "IMF bizden beş milyar dolar istedi" hikâyeleriyle övünen Erdoğan, şimdi çıktı partisinin genişletilmiş il başkanları toplantısında, IMF'den gelen 6 milyar 300 milyon dolarla caka satmaya kalktı. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu? IMF tüm ülkelere destek verdi. Ama IMF parasıyla övünen, bir tek AK Parti Genel Başkanı Erdoğan oldu. Ne diyelim, "Görmemiş ata binince bey oldum sanır, şalgam aşağı girince yağ oldum sanır." Maalesef bugünkü yönetimin durumu da tam da bu...

Kurda Kuzu Emanet Edilmez

Son olarak, bu yıl doğal felaketler ve bunlar karşısında aciz kalan Erdoğan Şahsım Hükümeti ülkemizi perişan etti. Güneyimizde orman yangınları, kuzeyimizde seller hepimize acı üstüne acı yaşattı. Şu anda Tunceli'de orman yangınları sürüyor. Genel Başkan Yardımcımız Veli Ağbaba başkanlığında, milletvekili arkadaşlarımızdan oluşan bir heyet, çalışmaları yerinde izliyor. Arkadaşlarımızın bölgeye intikalinden sonra, yangına havadan müdahale başladı. Ancak bu müdahalelerin son derece yetersiz olduğunu da görüyoruz. Tabi bu arada şu soruda insanın aklına geliyor. Daha düne kadar orman yangını olduğunda, sel olduğunda oraya koşuşturan Sayın Bakanlar bugün nerelerdedir? Erdoğan ise yangını bırakmış, AFAD'a para toplamakla meşgul. Bu arada bizi de, AFAD'a toplanan paralardan rahatsız olmakla suçluyor. Atalarımızın dediği gibi; kurda kuzu emanet edilmez. 15 Temmuz paraları, Beşiktaş'taki saldırılardan sonra toplanan paraların akıbetini, milletimizle şeffaf bir şekilde paylaşmayan sizsiniz. Milletimiz adına bu paraların peşinde koşan da biziz. Hem 15 Temmuz, hem de Beşiktaş mağdurları için, o günkü kurlardan yaklaşık 100 milyon dolarlık bir bağış toplandı. Bugünkü kurla bu para 835 milyon lira yapar. Milletten topladığınız bu bağışların nasıl harcadığını, nasıl nemalandırıldığının hesabını millete vermek zorundasınız. Bu paralar doğru nemalandırıldı mı? Yoksa kamu bankalarında düşük faizden iç mi edildi? Beşiktaş'taki kurbanların yakınlarına bugüne kadar ne ödendi? Bunları kamuoyuyla paylaşın. Bunların hesabını vermeden, çıkacaksınız bizi yardıma karşı olmakla suçlayacaksınız. Bizi suçlayacağınıza, millet size neden güvenmiyor, bunu bir düşünün. Milletimiz herkesin ne yaptığını görüyor. Notunu veriyor. Bu hükümete tasdiknamesini vermek için de, sabırsızlıkla gün sayıyor.